

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

การศึกษาประเภทกิจกรรมในเขตพื้นที่สีเขียวเพื่อการวิเคราะห์ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดิน
ในอำเภอเมืองจะเจียงเทรา

THE STUDY OF AGRICULTURAL ACTIVITIES IN DESIGNATED GREEN BELT
AREAS FOR THE IMPROVEMENT OF LAND USE PLAN IN MUANG DISTRICT,
CHACHOENGSAO PROVINCE

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม
บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2542

ISBN 974 - 622 - 547-2

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน..... 33350.....
วัน, เดือน, ปี..... 2 ส.ค. 2542.....

สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
มิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**THE STUDY OF AGRICULTURAL ACTIVITIES IN DESIGNATED GREEN BELT
AREAS FOR THE IMPROVEMENT OF LAND USE PLAN IN MUANG DISTRICT,
CHACHOENGSAO PROVINCE**

**A THESIS SUBMITTED PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF URBAN AND REGIONAL PLANNING IN URBAN AND ENVIRONMENT PLANNING
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG
1999
ISBN 974 - 622 - 547- 2**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 1999

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาประเภทกิจกรรมในเขตพื้นที่สีเขียวเพื่อการวิเคราะห์
ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดินของอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา

นักศึกษา

นายวีระ ศิริผล

รหัสประจำตัว

3562210

ปริญญา

การวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

การวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม

พ.ศ.

2542

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ดร.นิติชาญ ปลื้มอารมย์

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากิจกรรมด้านการเกษตรและชนาที่ดินเพื่อ
การเกษตร ตลอดจนศึกษาถึงความรู้ ความคิดเห็น และปัญหาที่เกิดจากกิจกรรมประเภทต่าง ๆ
ในัจจุบันของกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ ที่ถูกกำหนดให้เป็นพื้นที่สีเขียวในอำเภอเมือง
จังหวัดฉะเชิงเทรา

การรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ทั้งหมด 309
หลังคาเรือน โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างในเขต ตำบลคลองนา 132 หลังคาเรือน และเขตตำบลบางไผ่
177 หลังคาเรือน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาใช้สถิติเชิงพรรณนา ใช้ T-test เพื่อ
เปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับข้อกำหนดประเภทกิจกรรมสำหรับพื้นที่สีเขียวของกลุ่มตัวอย่าง และใช้
สถิติ Chi-Square วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+
และใช้เทคนิควิธีการวิเคราะห์แผนภาพเชิงซ้อน (Sieve Analysis) ผลการศึกษามีข้อสรุปได้
ดังนี้

จากการศึกษาด้านเศรษฐกิจ ถึงการกำหนดพื้นที่สีเขียวจะมีผลต่อรายได้ของกลุ่มตัวอย่าง
หรือไม่ พบว่า การกำหนดพื้นที่สีเขียวไม่มีผลทำให้รายได้ของครัวเรือนของกลุ่มตัวอย่าง แต่จะ
มีผลต่อราคาที่ดิน สำหรับการใช้จ่ายประโยชน์ที่ดิน พบว่า ไม่มีผลต่อประเภทกิจกรรมด้านการเกษตร
ซึ่งกลุ่มตัวอย่างทั้งสองเขต มีการประกอบอาชีพที่ไม่แตกต่างกัน ส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปกิจกรรมด้าน
การเกษตรกรรม ปศุสัตว์ ประมง และการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรขนาดเล็ก

สำหรับการศึกษาด้านสังคม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีภูมิลำเนามาจากต่างจังหวัด
และไม่ประสงค์ที่จะอยู่ในเขตพื้นที่สีเขียว โดยให้เหตุผลว่า ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของ
ผังเมืองรวม ซึ่งจะเป็อุปสรรคต่อการประกอบอาชีพนอกเหนือจากภาคเกษตร ในส่วนของความรู้
และความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดเขตพื้นที่สีเขียว จากกลุ่มตัวอย่างทั้งสองเขต พบว่า ผู้อยู่อาศัย
แต่ละเขตตำบลมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้ในระดับที่ไม่แตกต่างกัน และเมื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ของ
ตัวแปร ได้แก่ ระดับการศึกษา จำนวนปีที่อยู่อาศัย ภูมิลำเนาเดิม และรายได้รวมของครัวเรือน
พบว่า รายได้รวมของกลุ่มตัวอย่างแต่ละเขต มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการกำหนดประเภท
กิจกรรมด้านการเกษตรเขตพื้นที่สีเขียว

สำหรับการศึกษาด้านกายภาพ พบว่า ปัญหาการใช้ที่ดินไม่เป็นระเบียบและกิจกรรมด้าน
การเกษตรไม่เหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาสภาวะแวดล้อมเสีย อันได้แก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การประกอบกิจกรรมด้านพืชสวนและด้านการประมง ที่อยู่ในเขตพื้นที่ศึกษา และจากการนำเทคนิควิธีการวิเคราะห์แผนภาพเชิงซ้อน มาศึกษาความเหมาะสมสำหรับกิจกรรมด้านการเกษตร ตามลักษณะของศักยภาพแต่ละพื้นที่ พบว่า มีปัจจัย 4 ตัวได้แก่ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร การเข้าถึงของเส้นทางคมนาคม สมรรถนะดิน และราคาที่ดิน จะเป็นตัวกำหนดความเหมาะสมสำหรับกิจกรรมด้านการเกษตรในเขตพื้นที่สีเขียว

ผลจากการศึกษา ได้นำเสนอแนะในรูปแบบการจัดทำแผนปรับปรุงการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตพื้นที่สีเขียวและมาตรการควบคุมการใช้ที่ดินให้มีความเหมาะสมกับกิจกรรมด้านการเกษตร ตามศักยภาพของพื้นที่ศึกษาซึ่งได้จัดทำผังขึ้นใหม่โดยเสนอในรูปแบบแผนที่ที่เหมาะสมสำหรับกิจกรรมด้านการเกษตรแบบเข้มข้น และการเกษตรแบบเบาบาง

ข้อเสนอแนะ

1. รัฐควรมีการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ ความรู้เกี่ยวกับเรื่องกำหนดเขตพื้นที่สีเขียว ให้ผู้ที่อยู่อาศัยในเขตพื้นที่สีเขียวทราบโดยผ่านสื่อกลางจากหน่วยงานต่างๆ เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น
2. รัฐควรสนับสนุนในการศึกษาวิจัยแก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการกำหนดวางผังการใช้ที่ดินด้านเกษตรในระดับตำบลต่อไป
3. รัฐควรดำเนินการสำรวจจำนวนพื้นที่เกษตรกรรมในเขตพื้นที่สีเขียว เพื่อนำมา เป็นแนวทางในการวางผังเฉพาะสำหรับเขตพื้นที่สีเขียว
4. รัฐควรมีมาตรการเร่งรัดในการแก้ไขปัญหาด้านมลภาวะ เช่น ควรจัดให้มีระบบการบำบัดน้ำเสียเพื่อช่วยให้เกษตรกรสามารถให้บริการได้โดยไม่ต้องลงทุนเอง

Thesis Title The Study OF Agricultural Activeies In Designated Green Belt Areas For The Improvement OF Land Use Plan In Muang District, Chachoengsao Province.

Student Mr.Vera Siriphol

Student ID. 3562210

Degree Master Of Urban and Regional Planning in Urban and Environment Plannig.

Programme Urban and Regional Planning
King Mongkut Institute of Technology

Year 1999

Thesis Advisor Dr.Nitichan Plenarom

Abstract

The Study OF Agricultural Activeies In Designated Green Belt Areas For The Improvement OF Land Use Plan In Muang District, Chachoengsao Province.

The Research Investigated The Agricultural activities and The Agricult land sizes,including the sample group,& Knowledje, view and problems about the current activities.

The data were collected by interviewing a sample group of 309 households in the designated green belt areas--132 in Tambon Klongna and 177 in Tambon Bangpai. Descriptive statistics were used to describe the data, and t-test and Chi-square to test the hypotheses. In addition to the SPSS /PC+ program, Sieve Analysis was employed. The findings were summed up as follows:

Economic implications It was found that the designation of green belt areas had no significant impact on the household income but on the land price. also,land use was found to have no significant effect on agricultural activities, The samples in both tambons were not defferent When occupations were taken into considertion. They were mostly engaged in cultivation, livestocks,fishery and agriculteral food processing.

Social implication Most samples were found to live in designated green belt areas,saying that they did not want to falow the regulations of the overall city planning becoause the regulation were a hindrance to their occupation other than farming. With regard to

their Knowledge, views about the designation of green belt areas, no significant difference between both groups was found, However, When education, residential years, hometown and household income were considered, only income was found to be significantly related to their knowledge about types of agricultural activities in green belt areas.

Physical implication. The main problems were inappropriate land use and inappropriate agricultural activities, resulting in polluted environment. These activities were, for sample group, livestock and fishery. The Sieve Analysis also indicated four factors that determined the appropriate activities in green belt areas. They were water sources, roads, soil quality and land prices.

The research results suggested that the plan for land use and the control measures be made to cope with the agricultural activities, depending on whether the land was suitable for dense agricultural or sparse-agricultural activities.

Recommendations

1. The government should regularly publicize the information related to designation of green belt areas through the tamban administration organization.
2. The government should have a strong policy to support and further research on the overall city planning should be conducted so that officials concerned could use the results as a guideline to plan agricultural activities at the tamban level.
3. The government should have a strong policy to support agriculturalists. definite measures should be set up and enforced in practice.
4. The government should establish urgent measures to treat waste water so that agriculturalists can do their work and so that the policy goal would be met.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เสร็จสมบูรณ์ลง เรียบร้อย โดยได้รับการสนับสนุนจากด้านบุคลากรและทุนสนับสนุนการวิจัย ของสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ ประจำปี 2541 ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย ก่อให้เกิดความคล่องตัวและเอื้ออำนวยต่อการศึกษาค้นคว้าวิจัยในด้านศิลปวิทยาการต่างๆอย่างมีประสิทธิภาพ และเพิ่มศักยภาพการเรียนการสอนของนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ผู้วิจัย รู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณยัง คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติพร้อมทั้งเจ้าหน้าที่ฝ่ายทุนอุดหนุนการวิจัย กองส่งเสริมการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติทุกท่านเป็นพระคุณอย่างสูงยิ่ง

ขอขอบพระคุณ ดร. นิติชาณู ปลื้มอารมย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่ให้ความกรุณาแนะนำแก่ผู้วิจัย โดยตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ฝ่ายแผนและนโยบายจังหวัด เกษตรจังหวัด ปศุสัตว์จังหวัด คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล เกษตรกรในตำบลคลองนาและตำบลบางไผ่ อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา ที่ให้ความอนุเคราะห์และร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทุกท่านเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ห้องสมุด พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่เอื้อให้ความช่วยเหลือในด้านข้อมูลด้านต่างๆ และติดต่อประสานงานอันเป็นประโยชน์ต่อการค้นคว้าวิจัยครั้งนี้

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และพี่ๆ เพื่อนๆ ที่ให้การสนับสนุนและให้กำลังใจในการการศึกษา ทำให้การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงด้วยดี อีกทั้งได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากหลายบุคคล จึงขอขอบพระคุณมา ณ. ที่นี้ด้วย

วีระ ศิริพล

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ.....	VI
สารบัญตาราง.....	IX
สารบัญรูปภาพ.....	X
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
1.3 ขอบเขตของการศึกษา.....	2
1.4 วิธีดำเนินการศึกษา.....	2
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
1.6 สมมติฐานในการวิจัย.....	3
บทที่ 2 ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
2.1 ทฤษฎีการใช้ที่ดินในเมือง.....	5
2.2 แนวความคิดเกี่ยวกับการขยายเมือง.....	5
2.3 แนวความคิดเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดิน.....	5
2.4 ประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน.....	6
2.5 แนวความคิดเกี่ยวกับการวางแผนการใช้ที่ดิน.....	7
2.6 แนวความคิดเรื่องชานเมืองและพื้นที่เกษตรกรรม.....	8
2.7 แนวความคิดเกี่ยวกับพื้นที่สีเขียวและการประเมินผล.....	9
2.8 แนวความคิดเกี่ยวกับทำเลที่ตั้งของกิจกรรม.....	14
2.9 แนวความคิดเกี่ยวกับการเลือกพื้นที่เกษตรกรรม.....	14
2.10 แนวความคิดเกี่ยวกับความรู้.....	15
2.11 แนวความคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น.....	15
2.12 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการดำเนินการวิจัย.....	19
3.1 ประชากรเป้าหมาย.....	19
3.2 การสุ่มตัวอย่าง.....	19
3.3 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย.....	21
3.3.1 นิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรปัจจัยที่ใช้ในการศึกษา.....	22
3.4 ศักยภาพของที่ดินการเกษตรชั้นกับปัจจัย.....	22

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงแก้ไข และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.5	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย.....	25
3.6	โครงสร้างและลักษณะของแบบสอบถาม (ภาคผนวก).....	25
3.7	การทดสอบแบบสอบถาม.....	28
3.8	การจัดเก็บข้อมูล.....	28
3.9	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	28
บทที่ 4	ลักษณะพื้นฐานทั่วไปของพื้นที่สีเขียวในเขตผังเมืองรวมฉะเชิงเทรา.....	29
4.1	ลักษณะทั่วไปของจังหวัดฉะเชิงเทรา.....	29
4.1.1	ลักษณะทางกายภาพของจังหวัดฉะเชิงเทรา.....	29
4.1.2	ลักษณะภูมิประเทศ.....	29
4.1.3	ลักษณะภูมิอากาศ.....	29
4.1.4	เขตการปกครองและจำนวนประชากร.....	30
4.1.5	ลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน.....	30
4.1.6	การคมนาคมขนส่ง.....	30
4.2	ลักษณะประเภทกิจกรรมด้านการเกษตรของจังหวัดฉะเชิงเทรา.....	30
4.3	ลักษณะทั่วไปของพื้นที่อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา.....	31
4.3.1	ลักษณะทางกายภาพของอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา.....	32
4.3.2	ลักษณะภูมิอากาศ.....	32
4.3.3	ทรัพยากรธรรมชาติ.....	32
4.3.4	การใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตอำเภอเมือง.....	34
4.3.5	การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา.....	37
4.3.6	การคมนาคม.....	37
4.3.7	ลักษณะโครงสร้างทางเศรษฐกิจ.....	38
4.3.8	ประชากรและการมีงานทำ.....	38
4.3.9	สาธารณสุข-สาธารณสุขการ.....	40
4.4	ลักษณะพื้นที่ศึกษา.....	42
4.4.1	การแบ่งพื้นที่ศึกษา.....	42
4.4.2	ลักษณะพื้นที่ศึกษา.....	42
	กลุ่มพื้นที่ศึกษาที่ 1 เขตพื้นที่สีเขียวของตำบลคลองนา.....	44
	กลุ่มพื้นที่ศึกษาที่ 2 เขตพื้นที่สีเขียวของตำบลบางไผ่.....	50
บทที่ 5	ผลการศึกษาวิจัยประเภทกิจกรรมในเขตพื้นที่สีเขียวของอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา.....	56
5.1	ข้อมูลทั่วไปด้านสังคมและเศรษฐกิจ.....	56
5.2	ข้อมูลด้านกรรมสิทธิ์และการใช้ที่ดินเขตพื้นที่สีเขียว.....	58
5.3	แสดงความรู้เกี่ยวกับการกำหนดเขตพื้นที่สีเขียว.....	61
5.4	แสดงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับข้อกำหนดผังเมืองรวม.....	64
5.5	ข้อมูลแสดงปัญหาด้านสังคมและสภาวะแวดล้อมในเขตพื้นที่สีเขียว.....	66

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.6 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร.....	67
5.6.1 ความสัมพันธ์ระดับการศึกษากับความรู้อีกเกี่ยวกับพื้นที่สีเขียว.....	67
5.6.2 ความสัมพันธ์จำนวนปีที่อยู่อาศัยกับความรู้อีกเกี่ยวกับพื้นที่สีเขียว.....	68
5.6.3 ความสัมพันธ์ภูมิลาเนากับความรู้อีกเกี่ยวกับการกำหนดเขตพื้นที่สีเขียว.....	69
5.6.4 ความสัมพันธ์รายได้กับความรู้อีกเกี่ยวกับพื้นที่สีเขียว.....	69
5.7 ผลการวิเคราะห์ศักยภาพพื้นที่.....	70
5.7.1 แสดงค่าคะแนนการใช้น้ำเพื่อการเกษตร.....	71
5.7.2 แสดงการเข้าถึงเส้นทางคมนาคม.....	74
5.7.3 ราคาที่ดินเพื่อการเกษตร.....	77
5.7.4 สมรรถนะดินเพื่อการเกษตร.....	80
5.7.5 การรวมค่าคะแนนปัจจัย x ค่าถ่วงน้ำหนัก.....	83
5.7.6 การแบ่งชั้นศักยภาพตามค่าคะแนน.....	89
บทที่ 6 สรุปผลการศึกษา ปัญหา และข้อเสนอแนะ.....	92
1. สรุปและอภิปรายผลการศึกษา.....	92
2. สรุปภาพรวมการใช้ที่ดินเพื่อกิจกรรมด้านการเกษตรในเขตพื้นที่สีเขียว.....	93
2.1 ข้อเสนอแนะและมาตรการในการวางผังการใช้ที่ดินเขตพื้นที่สีเขียว.....	94
2.2 แนวทางการพัฒนารูปแบบการใช้ที่ดินในเขตพื้นที่สีเขียว.....	94
3. ข้อเสนอแนะ.....	95
บรรณานุกรม.....	98
ภาคผนวก.....	103
ประวัติผู้ศึกษา.....	119

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1	แสดงจำนวนกลุ่มประชากรเป้าหมายที่ศึกษาในเขตพื้นที่สีเขียว.....21
3.2	แสดงการกระจายของค่าคะแนนปัจจัยและค่าถ่วงน้ำหนัก.....24
4.1	แสดงข้อมูลการปกครองและจำนวนประชากร ของจังหวัดฉะเชิงเทรา.....33
4.2	แสดงลักษณะทางกายภาพของดินชนิดต่างๆ ที่พบในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา.....35
4.3	แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินของอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา.....38
4.4	แสดงปริมาณการจราจรของอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา.....39
4.5	แสดงเขตการปกครองและจำนวนประชากรของตำบลคลองนา.....45
4.6	แสดงสภาพการถือครองที่ดินของตำบลคลองนา.....45
4.7	แสดงจำนวนพื้นที่การเกษตรกรรมของตำบลคลองนา.....46
4.8	แสดงระดับการศึกษาของประชากรตำบลคลองนา.....47
4.9	แสดงสภาพกลุ่มของเกษตรกรตำบลคลองนา.....48
4.10	แสดงระดับฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือนตำบลคลองนา.....48
4.11	แสดงการกักขังและแหล่งเงินกู้ของเกษตรกรตำบลคลองนา.....49
4.12	แสดงจำนวนประชากรของตำบลบางไผ่.....51
4.13	แสดงจำนวนการถือครองที่ดินในตำบลบางไผ่.....52
4.14	แสดงระดับการศึกษาของประชากรตำบลบางไผ่.....53
4.15	แสดงรายได้ของเกษตรกรจากการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรตำบลบางไผ่.....54
4.16	แสดงการใช้แรงงานและการอพยพย้ายแรงงาน.....55
5.1	แสดงลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา.....57
5.2	แสดงกรรมสิทธิ์และการใช้ที่ดินในเขตพื้นที่สีเขียว.....60
5.3	แสดงความรู้ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับข้อกำหนดผังเมืองรวม.....63
5.4	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดประเภทกิจกรรมในเขตพื้นที่สีเขียว.....65
5.5	แสดงปัญหาด้านสังคมและสภาวะแวดล้อม.....66
5.6	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความรู้เกี่ยวกับข้อกำหนดผังเมืองรวม.....67
5.7	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนปีที่อยู่อาศัยกับความรู้เกี่ยวกับข้อกำหนด ประเภทกิจกรรมในเขตพื้นที่สีเขียว.....68
5.8	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภูมิลำเนาเดิมกับความรู้เกี่ยวกับข้อกำหนด ประเภทกิจกรรมในเขตพื้นที่สีเขียว.....69
5.9	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับความรู้เกี่ยวกับข้อกำหนด ประเภทกิจกรรมในเขตพื้นที่สีเขียว.....70

สารบัญภาพ

ภาพ

หน้า

4.1	แสดงลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ศึกษา.....	43
4.2	แสดงสมรรถนะดินทางการเกษตรกรรมของอำเภอเมืองจะเข็งเทรา.....	36
5.1	แสดงค่าคะแนนความสะดวกในการใช้น้ำเพื่อการเกษตรกรรมตำบลคลองนา.....	72
5.2	แสดงค่าคะแนนความสะดวกในการใช้น้ำเพื่อการเกษตรกรรมตำบลบางไผ่.....	73
5.3	แสดงค่าคะแนนความสะดวกในการใช้เส้นทางคมนาคมตำบลคลองนา.....	75
5.4	แสดงค่าคะแนนความสะดวกในการใช้เส้นทางคมนาคมตำบลบางไผ่.....	76
5.5	แสดงค่าคะแนนราคาที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมตำบลคลองนา.....	78
5.6	แสดงค่าคะแนนราคาที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมตำบลบางไผ่.....	79
5.7	แสดงค่าคะแนนความเหมาะสมดินเพื่อการเกษตรกรรมตำบลคลองนา.....	81
5.8	แสดงค่าคะแนนความเหมาะสมดินเพื่อการเกษตรกรรมตำบลบางไผ่.....	82
5.9	แสดงค่าคะแนนรวมปัจจัยคุณด้วยค่าถ่วงน้ำหนักปัจจัยตำบลคลองนา.....	84
5.10	แสดงค่าคะแนนรวมปัจจัยคุณด้วยค่าถ่วงน้ำหนักปัจจัยตำบลบางไผ่.....	85
5.11	แสดงค่าคะแนนการแบ่งชั้นศักยภาพพื้นที่ของตำบลคลองนา.....	87
5.12	แสดงค่าคะแนนการแบ่งชั้นศักยภาพพื้นที่ของตำบลบางไผ่.....	88
5.13	แสดงเขตพื้นที่เกษตรกรรมแบบเข้มข้นและแบบเบาบางของตำบลคลองนา.....	90
5.14	แสดงเขตพื้นที่เกษตรกรรมแบบเข้มข้นและแบบเบาบางของตำบลบางไผ่.....	91

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีโอกาสและศักยภาพในการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม อยู่ในระดับค่อนข้างสูง โดยจะได้รับการพัฒนาเป็นเมืองรองรับการขยายตัวของกรุงเทพมหานครและเป็นพื้นที่เศรษฐกิจ เป็นศูนย์กลางการบริการและการบริหารราชการส่วนภูมิภาคนี้ ตลอดจนเป็นประตูเชื่อมโยงการพัฒนากรุงเทพมหานครและการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกและเป็นเส้นทางขนถ่ายสินค้าที่สำคัญของภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ซึ่งมีปัจจัยศักยภาพบนพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนได้รับอิทธิพลโครงการขนาดใหญ่ที่จะส่งผลต่อการพัฒนาจังหวัดฉะเชิงเทรา

ในการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก มีจุดมุ่งหมาย 3 ประการ ดังนี้

1. เปิดระบบเศรษฐกิจสู่การค้าต่างประเทศให้มากขึ้น
2. มุ่งที่จะกระจายการผลิตอุตสาหกรรม ออกจากกรุงเทพมหานคร โดยการสนับสนุนอุตสาหกรรมที่เน้นการใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น

3. มุ่งที่จะกระจายกิจกรรมทางเศรษฐกิจสู่ภูมิภาค ในการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกได้กำหนดความสำคัญของชุมชนต่างๆไว้และสำหรับจังหวัดฉะเชิงเทรา กำหนดให้เป็นศูนย์กลางการตลาด เกษตรและอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรของภาคตะวันออก

ด้วยเหตุนี้ กรมการผังเมือง กระทรวงมหาดไทย จึงได้จัดทำผังเมืองรวมจังหวัดฉะเชิงเทราขึ้น ใช้บังคับเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและดำรงรักษาเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบท ในด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาระบบเมืองในภาคต่างๆ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 สำหรับจังหวัดฉะเชิงเทราได้มีนโยบายพื้นที่สีเขียว (Green Belt) ซึ่งเป็นการควบคุมการใช้ที่ดินประเภทหนึ่งลงบนพื้นที่บริเวณชานเมืองของจังหวัดฉะเชิงเทรา อันนับว่าเป็นแนวทางในการต้านทานและชลอการพัฒนาเมือง ป้องกันการเกิดสภาพรุกร้างทางกายภาพ (Physical Encroachment) เอาไว้ได้ นโยบายพื้นที่สีเขียวของจังหวัดฉะเชิงเทรา มีวัตถุประสงค์เด่นชัดคือ เพื่อสร้างพื้นที่เกษตรกรรม โดยออกเป็นข้อบัญญัติบังคับใช้ควบคุมพื้นที่สีเขียว

สำหรับพื้นที่สีเขียวในเขตอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา พบว่า พื้นที่ทางทิศใต้ของอำเภอเมืองส่วนใหญ่เป็นพื้นที่สีเขียวที่กำหนดไว้ในเขตผังเมืองรวม ได้แก่ ตำบลคลองนาและตำบลบางไผ่ ซึ่งนับว่ามีความสำคัญเป็นแหล่งผลิตพืชผลทางการเกษตรที่ใกล้เมืองมีข้อบัญญัติควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมซึ่งมีประเภทกิจกรรมหลากหลาย จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินปะปนกันโดยทั่วไปในเขตพื้นที่สีเขียว พื้นที่การเกษตรกรรมส่วนใหญ่มักมีการใช้เปลี่ยนแปลงไปตามความนิยมของเกษตรกร โดยเฉพาะกิจกรรมประเภทการทำประมงน้ำกร่อย เช่น การเลี้ยงกุ้งก้ามกราม การเลี้ยงปลา เป็นต้น มีการนำมาประกอบอาชีพเป็นจำนวนมาก ซึ่งส่งผลกระทบต่อพื้นที่เกษตร ปศุสัตว์ และสิ่งแวดล้อมภายในชุมชน จากสถานการณ์ดังกล่าวนี้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินขนาดใหญ่ ซึ่งหากยังคงดำเนินต่อไปเรื่อยๆ ซึ่งอาจทำให้พื้นที่สีเขียว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับการเกษตรกรรมหมดไปในที่สุดได้ ดังนั้น จึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่ต้องทำการศึกษาถึงสภาพของพื้นที่เขียวเพื่อการเกษตรกรรม เพื่อค้นหาปัจจัยที่เป็นสาเหตุการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อศึกษากิจกรรมด้านการเกษตรกรรมในบริเวณพื้นที่สีเขียวที่ศึกษา ในเขตอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา

1.2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลสะท้อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพื้นที่สีเขียว (เกษตรกรรม) ในเขตพื้นที่ศึกษา

1.2.3 เพื่อศึกษาถึงความรู้ ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับในการใช้พื้นที่สีเขียวสำหรับกิจกรรมด้านการเกษตรกรรมของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่สีเขียว

1.2.4 เพื่อการวิเคราะห์ความเหมาะสมของพื้นที่ศึกษา สำหรับการใช้ที่ดินเพื่อกิจกรรมทางการเกษตร เพื่อที่จะเสนอแนวทางในการปรับปรุงการใช้พื้นที่สีเขียว สำหรับกิจกรรมด้านการเกษตร

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตของพื้นที่

1.3.1 พื้นที่ศึกษา หมายถึง พื้นที่สีเขียวฝั่งทิศใต้ของอำเภอเมืองฉะเชิงเทรามีอาณาเขตตามผังมณฑลไว้ในกฎหมายว่าด้วยพื้นที่สีเขียว ซึ่งประกอบด้วย ตำบลคลองนาและตำบลบางไม้

ขอบเขตของเนื้อหา

1.3.2 การใช้พื้นที่เกษตรกรรมในเขตพื้นที่สีเขียวในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา ทำการศึกษาถึงสภาพโดยทั่วไปและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร เพื่อหาแนวทางมาตรการในการจัดระเบียบของการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและการใช้ที่ดินประเภทอื่นให้เป็นไปตามสภาพของพื้นที่และความต้องการของประชากรในเขตพื้นที่ศึกษา

1.4 วิธีการศึกษา

1.4.1 ศึกษาค้นคว้า แนวความคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับพื้นที่สีเขียวและการใช้ประโยชน์ที่ดิน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่สีเขียว

1.4.2 ศึกษาสภาพโดยทั่วไปของจังหวัดและอำเภอเมืองฉะเชิงเทราในปัจจุบัน โดยจะทำการศึกษาสภาพทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม ประชากร และการพัฒนาด้านสาธารณสุข-สาธารณสุขการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 ถึง 2537 โดยการรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และนำเสนอในรูปแบบของตาราง แผนภาพแสดงการใช้ที่ดินในเขตพื้นที่ศึกษา

1.4.3 ศึกษาถึง สภาพภูมิศาสตร์ แหล่งน้ำและคุณภาพน้ำ จำนวนเกษตรกร การใช้ประโยชน์ที่ดิน กรรมสิทธิ์การถือครองที่ดิน จากการสัมภาษณ์และรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.4.4 ศึกษาประเภทกิจกรรมของกลุ่มตัวอย่างในเขตพื้นที่สีเขียวโดยศึกษาถึงสภาพการเพิ่มขึ้นและลดลงของเกษตรกร ลักษณะการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ลักษณะการกระจายของกิจกรรมด้านเกษตรกรรม บัณฑิตวี ประมง และการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร จากการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำรวจในพื้นที่จริง แล้วนำเสนอในรูปตาราง

1.4.5 ศึกษาถึงความรู้ ความคิดเห็น การให้บริการจากรัฐเกี่ยวกับด้านสาธารณสุขโรค-สาธารณสุขการและสภาพแวดล้อมภายในชุมชน จากการใช้แบบสอบถามหัวหน้าครัวเรือนของกลุ่มตัวอย่างในเขตพื้นที่สีเขียวที่ศึกษา

1.4.6 ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมในเขตพื้นที่สีเขียวของผังเมืองรวมฉะเชิงเทรา โดยการวิเคราะห์จากผลการศึกษาของข้อมูล

1.4.7 ใช้การวิเคราะห์แผนที่ด้วยวิธีการทำแผนภาพเชิงซ้อน (Sieve Analysis) เพื่อนำมาวิเคราะห์หาความเหมาะสมในการปรับปรุง จัดระเบียบการใช้ที่ดินบริเวณพื้นที่สีเขียวที่ศึกษาของอำเภอเมืองฉะเชิงเทราให้เหมาะสมกับสภาพและศักยภาพของพื้นที่ดินที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

1.4.8 ศึกษา เสนอแนะแนวทาง และมาตรการที่ใช้ในการควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม ในเขตพื้นที่สีเขียวที่ศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทำให้ทราบข้อเท็จจริงในเรื่องความรู้ ความคิดเห็น ของกลุ่มตัวอย่างในเรื่องการกำหนดเขตพื้นที่สีเขียวเพื่อการเกษตร โดยอาศัยข้อมูลของประชาชนในเขตพื้นที่สีเขียวในอำเภอเมืองฉะเชิงเทราเป็นกรณีศึกษา

1.5.2 ผลการวิจัย สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชนในเรื่องการใช้ที่ดินเพื่อความเหมาะสมตามสภาพและศักยภาพของพื้นที่ต่อไป

1.5.3 เพิ่มพูนการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผังเมืองรวมในด้านแนวความคิด และเป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจ ทำการวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวข้องต่อไป

1.6 สมมติฐานในการวิจัย

สมมติฐานครั้งนี้ คือ การวิเคราะห์พื้นที่ที่มีความเหมาะสมกับกิจกรรมด้านการเกษตรในเขตพื้นที่สีเขียวเขตชานเมืองจะต้องอาศัยปัจจัยที่สำคัญ คือ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร เส้นทางคมนาคมเพื่อการเกษตร สมรรถนะดิน และราคาที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยยึดแนวคิดที่ว่าพื้นที่มีศักยภาพและความเหมาะสมในการทำเกษตรควรได้รับการกำหนดให้ใช้เพื่อการเกษตร การใช้ประเภทอื่นๆ เช่นที่อยู่อาศัยหรืออื่นๆ ควรกำหนดให้เกิดขึ้นบนพื้นที่ที่มีความเหมาะสมสำหรับการเกษตรที่น้อยกว่า จากการศึกษาผลงานที่เกี่ยวข้อง ปรากฏว่า

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างผลผลิตทางการเกษตรกับปัจจัยการผลิต พบว่า ผลผลิตทางการเกษตร จะผันแปรไปตามเนื้อที่การเกษตร เนื้อที่ชลประทาน ซึ่งเป็นการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร อธิบายได้ว่า การขยายพื้นที่ของเกษตรกรรมออกไปเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อระบบการผลิต

รังสรรค์ งามศิริ ได้ทำการวิเคราะห์เพื่อจำแนกกลุ่มพื้นที่ประกอบวางแผนพัฒนาการเกษตร พบว่า เขตพัฒนาการเกษตรขั้นสูงมีปัจจัยส่งเสริม คือ การคมนาคมที่สะดวกและการอยู่ใกล้แหล่งบริโภคขนาดใหญ่มีลักษณะภูมิประเทศเอื้ออำนวยต่อการผลิต เกษตรกรมีความสามารถในการควบคุมทั้งเพื่อดำเนินการให้มีน้ำเพียงพอในการผลิต อีกทั้งทรัพยากรที่ดินจะต้องมีโอกาสในการขยายตัวออกไปได้ในอนาคต ดังนั้นการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตรจำเป็นต้องอาศัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้เผยแพร่ประโยชน์ด้านการศึกษา

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัจจัยที่สำคัญ

- 1.6.1 แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรกรรม ได้แก่ แหล่งน้ำธรรมชาติและที่ขุดสร้างขึ้นเอง
- 1.6.2 เส้นทางคมนาคมเพื่อการเกษตรกรรม ได้แก่ ถนน แม่น้ำ ลำคลอง
- 1.6.3 ราคาที่ดินที่เหมาะสมสำหรับการลงทุนด้านการเกษตรกรรม
- 1.6.4 สมรรถนะของดินที่ความเหมาะสมกับประเภทกิจกรรมด้านการเกษตรกรรม

เหตุผลการตั้งสมมติฐาน

การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรในเขตพื้นที่สีเขียวในอำเภอเมืองจะเชิงเทรา ซึ่งเป็นบริเวณรอบนอกชานเมือง โดยมีเป้าหมายที่เด่นชัดในการรักษาสภาพพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในด้านเกษตรกรรมไว้ให้เป็นแหล่งผลิตอาหารของเมือง โดยมีกฎหมายระดับการใช้ประโยชน์ที่ดินแต่ละประเภทไว้นั้น แต่ปรากฏว่ามีการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมที่มีประเภทกิจกรรมเกิดขึ้นในพื้นที่หลากหลาย โดยเฉพาะกิจกรรมประเภทการทำประมงมีจำนวนมากได้แพร่กระจายเข้าไปแทรกในพื้นที่ สำหรับการเพาะปลูกพืช ปศุสัตว์ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ทำให้พื้นที่ดังกล่าวลดจำนวนลงและอาจจะส่งผลกระทบต่อพื้นที่ข้างเคียงและสิ่งแวดล้อมภายในชุมชนดังนั้นปัจจัยที่ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตรที่มีความเหมาะสมกับกิจกรรมที่จะอยู่ร่วมกันได้ในพื้นที่สีเขียว โดยไม่ส่งผลกระทบต่อกัน

ทฤษฎี แนวความคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้จะกล่าวถึง ทฤษฎี แนวความคิดต่างๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา กิจกรรมด้านการเกษตร เขตพื้นที่สีเขียว เพื่อการวิเคราะห์ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดินในอำเภอเมือง ฉะเชิงเทรา โดยมีเนื้อหาดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีการใช้ที่ดินภายในเมือง

H. Hoyt (1939) ได้เสนอทฤษฎีการใช้ที่ดินแบบ Radial-Sector มีหลักการว่า เส้นทางคมนาคมและหลักการทางกายภาพของ เมืองมีอิทธิพลต่อการกำหนดประเภทการใช้ที่ดิน ทำให้ลักษณะการใช้ที่ดินของเมืองเป็นส่วนๆ (segments) ที่เรียงต่อกันเป็นวงกลมรอบศูนย์กลาง เมืองซึ่งเป็นธุรกิจการค้า โดยมีเส้นทางคมนาคมหลักของเมืองเป็นตัวกำหนดและแบ่งแยกประเภท และทิศทางการขยายตัวของการใช้ที่ดินแต่ละส่วน

Harris & Ullman (1945) มีแนวความคิดว่า เมืองใหญ่โตโดยทั่วไปมักจะมีศูนย์กลาง เมืองย่อยแยกจากศูนย์กลางใหญ่ อันเนื่องมาจากการรวมกลุ่มกันของกิจกรรมทาง เศรษฐกิจ ประเภทเดียวกันหรืออาจจะเกิดจากการได้เปรียบในเรื่องทำเลที่ตั้ง แต่ศูนย์กลางย่อยเหล่านี้มัก จะเกิดขึ้นในบริเวณใกล้เคียงกับบริเวณที่พักอาศัยของคนชั้นกลางและชั้นสูงและ เมื่อมีศูนย์กลางย่อย เกิดขึ้นก็จะมีการใช้ที่ดินประเภทอื่นที่สัมพันธ์กัน เกิดขึ้นตามไปด้วย

2. แนวความคิดเกี่ยวกับการขยายตัวเมือง

Ray M. Northam (1975:245-258) ได้สรุปการขยายตัวของเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณที่พักอาศัยไว้ว่าบริเวณที่พักอาศัยจะเริ่มขยายตัวออกจากใจกลางเมืองซึ่งมักจะเป็นศูนย์กลางเมืองธุรกิจ และพาณิชย์ โดยจะกระจายอยู่รอบๆ ในระยะเส้นทางที่เดินเท้าที่ไม่ถึงที่อยู่ (Walking Distance) ด้วยวิธีนี้จะเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายในเรื่องการให้บริการ ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ การประหยัดทั้งเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปทำงานหรือแหล่งธุรกิจ หรือกระจุกตัวอยู่ตามริมถนนสายหลักของเมืองทั้งนี้เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางให้น้อยที่สุดนั่นเอง

3. แนวความคิดเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Use)

มานพ พงศ์ทัต และ นิจ ธิฤษีระนันท์ (อ้างใน วชรวีรธรรม เจริญเรืองวานิชย์, 2532:8) ให้ความหมายว่า การใช้ประโยชน์ที่ดิน หมายถึง กิจกรรมที่ใช้ที่ดินรองรับ ชุมชนที่ดี คงคานนท์ (2522: 3-32) ให้ความหมายว่า การใช้ประโยชน์จากพื้นที่ดินที่มี อยู่ในแต่ละชนิดนั้นให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ในทางเศรษฐกิจต้องให้เกิดผลตอบแทนมากที่สุด โดยไม่เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมหรือมีผลกระทบที่น้อยที่สุด

4. ประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Use Classification)

Webster (1958:141) แบ่งการใช้ที่ดินออกเป็น 5 ประเภท คือ

1. พื้นที่ที่ควรอนุรักษ์ (Reservation) เช่น บริเวณที่มีภูมิประเทศสงดงามสงวนพันธุ์สัตว์ป่า และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
2. พื้นที่ที่ใช้เป็นแหล่งผลิตต่างๆ เช่นบริเวณเกษตรกรรม ท่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ ป่าไม้ เป็นต้น
3. พื้นที่ที่ใช้เป็นแหล่งอุตสาหกรรมและบริเวณที่ตั้งที่ทำให้เกิดกิจกรรมต่างๆ (Activities) เช่น การทำเหมืองแร่ โรงงานต่างๆ เป็นต้น
4. พื้นที่สำหรับใช้เป็นที่อยู่อาศัยและกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน รวมทั้งบริเวณร้านค้า โรงเรียน สถาบันต่างๆ (Institutpons) และ ที่พักผ่อนหย่อนใจ
5. พื้นที่ที่ใช้เป็นเส้นทางคมนาคมและขนส่ง เช่น ถนนประเภทต่างๆ แนวทางเดินของสาธารณูปโภค พวกที่ใช้ถือเป็นเส้นทางขนส่ง (Utilities) เป็นต้น

William I Goodman (1968: 111-112) ได้แบ่งประเภทการใช้ที่ดินเป็น 8 ประเภท ดังนี้

1. ที่อยู่อาศัย
2. โรงงานอุตสาหกรรม
3. การคมนาคม การขนส่ง และสาธารณูปโภค
4. การค้า
5. การบริการ
6. การบันเทิง วัฒนธรรม และการพักผ่อนหย่อนใจ ได้แก่
 - 6.1 กิจกรรมทางวัฒนธรรม
 - 6.2 ศาลาประชาคม
 - 6.3 สวนสนุก
 - 6.4 กิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจ
 - 6.5 การตั้งแคมป์
 - 6.6 สวน
 - 6.7 อื่นๆ
7. การเกษตรกรรม
8. ที่ดินซึ่งยังไม่ได้พัฒนาและแหล่งน้ำ

กรมผังเมือง กระทรวงมหาดไทย (อ้างใน วรวิวรรณ์ เจริญเรืองวานิชย์, 2532: 9-10) ซึ่งมีหน้าที่วางและจัดการผังเมืองกรุงเทพมหานครได้แยกประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินออกเป็น 8 ประเภทหลัก ๆ คือ

1. ที่ดินประเภทที่พักอาศัย
2. ที่ดินประเภทพาณิชยกรรม
3. ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมและคลังสินค้า
4. ที่ดินประเภทสถาบันราชการ แล้สาธารณูปโภค
5. ที่ดินประเภทสถาบันการศึกษา
6. ที่ดินประเภทที่พักผ่อนหย่อนใจ สนามกีฬาและสวนสาธารณะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. ที่ดินประเภทอนุรักษ์เพื่อส่งเสริมเอกลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมไทย
8. ที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม

5. แนวความคิดเกี่ยวกับการวางแผนการใช้ที่ดิน (Urban Land Use Planning)

Stuart Chaplin (อ้างใน เข้มยศ เจริญวงศ์, 2530:20) นักวางแผนกายภาพ ได้กล่าวถึงการวางแผนว่า เป็นการจัดระบบและเป็นการอธิบายถึงสังคมทั้งระบบและสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นจากระบบนั้นๆ โดยเน้นถึง การทำงานของระบบนั้น ๆ เพื่อจะทำความเข้าใจกับสังคม จัดระบบให้ชัดเจนเพื่อจะสามารถวางแผนได้ในสังคมหนึ่ง อาจจะแยกศาสตร์ที่สำคัญเกี่ยวกับสภาวะในสังคมได้เป็น 4 ศาสตร์ใหญ่ ๆ คือ ด้านกายภาพ (Physical) ด้านการเมือง (Politics) ด้านเศรษฐกิจศาสตร์ (Economic) และด้านสังคม (Socio) ศาสตร์ทั้ง 4 ศาสตร์จะหมายถึงสภาพสังคมที่เกี่ยวข้องซึ่งกันและกันผสมผสานซึ่งกันและกันอยู่ตลอดเวลา และปรากฏการณ์ออกมาเป็นรูปของสภาวะ (Situations) ของสังคมในลักษณะต่าง ๆ ที่สับสนวุ่นวาย การที่เข้าใจถึงสภาพระบบสังคมเพื่อนำไปสู่การวางแผนนั้นจะต้องจัดระบบให้ชัดเจน เพื่อจะได้อธิบายถึงที่มาของสภาวะนั้นๆ และจะได้เข้าใจถึงสิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคตและความจำเป็นของการวางแผนที่เน้นที่ระบบ

Hillhorst and Friedman (อ้างใน เข้มยศ เจริญวงศ์, 2530:23) ได้กล่าวถึงการวางแผนว่าเป็นขบวนการศึกษาและเพิ่มพูนความรู้ที่เรียกว่า "Learning Process" กล่าวคือ เป็นขบวนการรับรู้ศาสตร์ที่เกิดขึ้นใหม่ๆ การวางแผนเป็นขบวนการศึกษา และเพิ่มพูนความรู้ในสิ่งใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นด้วยความสงสัยในสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นรอบๆ ตัวเรา และนำเก็บเข้ามาคิดในกล่องที่เรียกว่า ตัวรับ (Receptors) และนำมากลั่นกรองในความจำและเหตุการณ์ซึ่งเกิดใกล้ๆ เคียงๆ กัน ในสมองที่เป็นตัวรวบรวมความจำ (Memory) และจะเป็นตัวกลั่นกรอง (Selector) กลับมาที่ตัวรับรวบรวมความจำและส่งผลออกมาอธิบายถึงสภาวะที่เกิดขึ้นเป็นขบวนการเรียนรู้เป็นทอดๆ ไป การวางแผนเป็นเรื่องของการกำหนดอนาคต (Future) เป็นเรื่องที่มีนัยยะต้องการรู้ถึงอนาคตที่จะเกิดขึ้น และเพื่อจะได้สร้างสภาวะเพื่อที่จะทำให้อนาคตที่เกิดขึ้นนั้น ให้ผลที่เกิดคุณประโยชน์ หรือไม่ก็เป็นการลดการเสียประโยชน์ในอนาคตนั้นๆ การวางแผนมีความต้องการจะมุ่งหวังอนาคตมากกว่าการวางแผนการใช้ที่ดินเป็นการวางแผนล่วงหน้า เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นและกำหนดแนวทางการใช้ที่ดินหรือรูปแบบการใช้ที่ดินในอนาคตไว้ล่วงหน้า เนื่องจากการอยู่เป็นสังคมย่อมมีการขยายตัว มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ก็ย่อมจะมีความปรารถนาที่จะมีความเป็นอยู่ที่ดี ต้องการความราบรื่น และอนาคตที่มีความมั่นคงปลอดภัยพอสมควร การที่จะลดพยับนตรายที่จะเกิดขึ้นมาถึงในตัวตน ก็ต้องอาศัยการรู้ถึงอนาคตที่ชัดเจนพอสมควร ที่จะไม่ทำให้เกิดลักษณะของเหตุการณ์ที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน ทำให้จำเป็นต้องคาดคิดถึงอนาคตและความเข้าใจกับอนาคตของสังคม และเพื่อที่จะลดพยับนตราย ที่จะเกิดจากเหตุการณ์ที่ไม่สามารถจะคาดคิดมาก่อนได้

จุดประสงค์ต่าง ๆ ของการวางแผน สามารถแยกได้ดังนี้

1. เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น (Problems Solving) ปัญหาใด ๆ ที่เกิดขึ้นมักจะต้องหาทางแก้ไข การจะแก้ไขปัญหาต่างๆ ก็จำเป็นต้องวางมาตรการและจัดระบบของวิธีการแก้ไขขึ้น การแก้ไขนั้นก็เพื่อที่จะมีอนาคตที่ยั่งยืน ดังนั้น การแก้ปัญหาต่างๆ จึงจำเป็นต้องมีการวางแผน
2. การกำหนดการทำงานเพื่ออนาคต (Future Setting) เนื่องจากสังคมมีความต้องการและความกระตือรือร้นที่จะรู้ว่าอะไรที่จะเกิดขึ้นแก่ตัวเอง และกลุ่มของพวกตัวเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่ขึ้นด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในอนาคตและอนาคตนั้นจะเป็นอย่างไร ทั้งนี้เพื่อจะหาแนวทางที่จะเดินไปสู้อนาคตได้อย่างราบรื่น และได้ผลประโยชน์มากที่สุด

3. เป็นการจัดระบบและการทำความเข้าใจกับสังคม (Organization of System) เนื่องจากระบบในสังคมประกอบด้วย กลุ่มคนจำนวนมากต่างคนต่างก็มีความต้องการต่างๆ กันมาจากรากฐานที่ต่างกัน ดังนั้น ระบบในสังคมจึงมักจะสลับซับซ้อนและวุ่นวายอยู่เสมอเป็นสังคมที่เคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว (Dynamic) ทำให้สังคมยังสับสนวุ่นวายไปอีก ดังนั้น การวางแผนจึงเป็นการจัดระบบเพื่อจะทำความเข้าใจกับสังคมที่ซับซ้อน ให้ความสำคัญในเรื่องของระบบสังคมมากยิ่งขึ้น

4. เป็นขบวนการของการศึกษาเพิ่มพูนความรู้ (Learning Process) ข้อมูลและการค้นคว้าใหม่ๆ ที่เกิดอยู่ในโลกตลอดเวลา การตัดสินใจในการวางแผนก็จะขึ้นอยู่กับข้อมูลใหม่ๆ เหล่านี้เสมอจึงจำเป็นต้องมีขบวนการสืบเสาะหาความรู้ใหม่ๆ มาใช้ในการวางแผนอยู่ตลอดเวลา เพื่อช่วยให้ตัดสินใจในการวางแผนมีประสิทธิภาพสูง

6. แนวความคิดเรื่องชนเมือง และพื้นที่เกษตรกรรม

แนวความคิดพื้นฐานในการกำหนดพื้นที่ชนเมืองนั้น ได้ยึดถือทฤษฎีของนักวิชาการนครศึกษาหลายท่านประกอบกัน ซึ่งมีความคิดว่าการศึกษาเรื่องเมืองนั้น ควรจะแบ่งแยกเมืองออกเป็น 2 ส่วนด้วยกันคือส่วนชนในหรือส่วนที่มีความคับคั่งทางเศรษฐกิจและประชากร และส่วนนอกซึ่งประกอบด้วยนิเวศน์ชุมชนลักษณะต่างๆ เช่น การเกษตรกรรม ที่อยู่อาศัย หรือการอุตสาหกรรมต่างๆ ซึ่งส่วนนอกนั้นแหละที่เราเรียกกันว่า ชนเมือง หรือส่วนใหญ่ของการใช้ที่ดิน ในบริเวณจะเป็นเกษตรกรรม สภาพความเป็นอยู่ทั้งกายภาพ เศรษฐกิจและสังคม ยังคงมีความเป็นแบบชนบท (Rural) อยู่ในแต่จะเดี่ยวก็นับถืออิทธิพล จากความเป็นเมืองรวดเร็วกว่าชนบทที่ห่างไกล เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่ของบริเวณชนเมือง ได้แก่ พื้นที่เกษตรกรรมซึ่งเป็นพื้นที่แตกต่างไปจากพื้นที่เกษตรกรรมในชนบทที่ห่างไกล เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากเมืองทั้งทางบวกและทางลบ ดังที่นักวิชาการได้แสดงความคิดเห็นไว้เช่น

Brian Goodall (1978:102) ได้ให้ความหมายว่า เนื่องจากมูลค่าของที่ดินอาจจะสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นไปได้ในการพัฒนาเมือง ดังนั้น ที่ดินเกษตรกรรมจะต้องมีการเพาะปลูกอย่างหนาแน่นเพื่อให้คุ้มค่างับราคาที่ดิน และสามารถแข่งขันกับการใช้ที่ดินประเภทอื่นได้นอกจากนี้จะพบว่า เกษตรกรรมในเขตชนเมืองจะมีลักษณะพิเศษ (Horticultural Specialties) คือจะปรับตัวตามความต้องการของตลาดได้โดยตรง เช่น การปลูกไม้ผล ไม้ดอก และปลูกผัก มีความสัมพันธ์ระหว่างการทำงานในภาคเกษตรกรรม และการทำงานในเมืองซึ่งเกิดขึ้นเมื่อมีการปรับปรุงการบริหาร ทำให้มีงานทำในภาคเกษตรกรรม และการจ้างงานนอกภาคเกษตรกรรมอยู่ผสมผสานกัน

W. Lean and B. Goodall (1977: 152) ได้พูดถึงเกษตรกรรมเขตชนเมืองว่าในบริเวณรอบเมืองใหญ่ การทำเกษตรกรรมของเขตระหว่างเมืองกับชนบท มีแนวโน้มจะขึ้นกับความต้องการของตลาดในเมืองและอาจเป็นเพราะว่ามีการแข่งขันกับการใช้ที่ดินเพื่ออยู่อาศัย ดังนั้น การใช้ที่ดินจะต้องทำการเกษตรอย่างหนาแน่น ถ้ายังจะรักษาใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรอยู่ ดยปกติจะทำได้ เป็นส่วนเพื่อสนองความต้องการในชีวิตประจำวัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. แนวความคิดเกี่ยวกับพื้นที่สีเขียวและการประเมินผล

ต้นกำเนิดของพื้นที่สีเขียว (Green Belt) มาจากทฤษฎีของกรีกที่มีต่อขนาดของเมืองในอุดมคติ (Ideal City Size) คือ เมืองจะเติบโตอย่างถูกควบคุมไว้ทางกายภาพ การขยายตัวควรจะจำกัดที่คือน้ำให้ใหม่ต่อมาอังกฤษได้นำแนวความคิดนี้มาใช้กับนครลอนดอน โดยเริ่มตั้งแต่สมัยของพระนางเจ้าอริชาเบธที่ 1 ใน พ.ศ. 2123 ได้ประกาศห้ามก่อสร้างที่อยู่อาศัยภายในรัศมี 3 ไมล์ ของรอบเมืองเพื่อป้องกันที่อยู่อาศัยขยายตัวออกไปและความยากจนต่างๆ แต่นโยบายนี้ก็ประสบความล้มเหลว จนกระทั่งศตวรรษที่ 19 แนวความคิดเรื่องพื้นที่สีเขียวได้ถูกนำมาฟื้นฟูขึ้นใหม่จากพวกนักคิด (Utopians) หลายคน เช่น Ebenezer Howard (2445) ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับอุทยานนคร (Garden City) โดยเกี่ยวกับพื้นที่สีเขียวว่า เมืองที่ออกแบบเพื่อชีวิตและการอุตสาหกรรม ซึ่งมีขนาดที่เหมาะสมล้อมรอบด้วยเขตเกษตรกรรมโดยที่ดินทั้งหมดเป็นกรรมสิทธิ์ของรัฐหรือเอกชนภายใต้การรับรองของชุมชน ภายหลังสงครามได้มีการพัฒนาเมืองใหม่จำนวนมากซึ่งมีความสนใจในเรื่องการขยายตัวของเมืองในอนาคตมากยิ่งขึ้น อีกประการหนึ่งได้เกิดปัญหาเรื่องราคาที่ดินในเมืองเพิ่มขึ้น และเนื่องจากการมุ่งพัฒนาในศูนย์กลางเมืองเดิมของเมืองที่มีอยู่แล้ว ทำให้เพิ่มปัญหาด้านการจราจรมากขึ้นจะเห็นได้ว่ามีเนื้อที่จำนวนมากได้ถูกกำหนด หรือเสนอแนะให้เป็นพื้นที่สีเขียว ก็เพื่อป้องกันไม่ให้นดินที่ถูกทำลาย หรือทอดทิ้งไป นอกจากนี้ยังทำให้เกิดธรรมชาติที่สวยงามเกิดคุณค่าทางภูมิทัศน์ (Land Scape) และมีศักยภาพทางด้านสันตนาการทำให้เกิดพื้นที่พัฒนาแล้วมีผลให้เป็นปอดสีเขียว (Green Lungs) ของเมืองเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาอากาศที่เป็นพิษด้วย

Gideon Golang (1976:266) ได้แสดงความคิดเรื่องพื้นที่สีเขียวไว้ว่า

1. เมืองใหม่ (New Town) ควรประกอบด้วยพื้นที่สีเขียวและที่ว่างซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการที่ทำให้เกิดสิ่งแวดล้อมที่น่าสนใจพื้นที่สีเขียวเป็นสิ่งที่แยกเมืองใหม่จากเมืองที่อยู่รอบๆ ภายในเมืองเองได้อย่างชัดเจนพื้นที่ว่างทำให้เกิดแหล่งนันทนาการในทางกายภาพ รั้วสีเขียวและที่ว่างเป็นเอกลักษณ์ของเมืองใหม่
2. รั้วสีเขียวที่เป็นแนวยาวของที่ดินเปิด (open Land) ใช้เป็นขอบเขตระหว่างเมืองใหม่และส่วนที่เหลือของเมืองในกรณีรั้วสีเขียวจะจำกัดเสียงรบกวน และมลภาวะของทางหลวงสายสำคัญ ซึ่งตัดผ่านเมืองใหม่ใช้พื้นที่เป็นที่อยู่อาศัย
3. ช่วยเสริมสร้างบรรยากาศของชนบทสำหรับคนขับรถซึ่งส่วนใหญ่แล้วเป็นบรรยากาศซึ่งหมดไปแล้วอย่างสิ้นเชิงในเมืองใหญ่เนื่องจากความต้องการพื้นที่สำหรับการก่อสร้างเพิ่ม
4. จะช่วยเปลี่ยนแปลงความเฉื่อยชาของผู้อยู่อาศัยในเมือง ให้กลับมาสนใจสภาวะแวดล้อมของพวกเขาอย่างจริงจัง
5. ลักษณะการใช้พื้นที่สีเขียวจะกำหนดใช้เพื่อเกษตรกรรม ส่วนจะมีรายละเอียดอย่างไรในพื้นที่นั้นขึ้นอยู่กับสภาพของพื้นที่ในแต่ละประเทศและกำหนดนโยบายของรัฐ โดยการวางผังในรูปแบบการวางผังเฉพาะ

ความหมายของพื้นที่สีเขียว (Green Belt) ระบุไว้ต่างๆ ดังนี้

1. Green Belt จาก The New Oxford Illustraed Pictionary เป็นพื้นที่รอบบริเวณพื้นที่ที่มั่งปลุกสร้าง ปลอดภัยจากการพัฒนาของอาคารและสิ่งปลูกสร้างอื่นๆ
2. Green Belt จาก Encyclopadia of Planning หมายถึง พื้นที่รอบหมู่บ้านหรือรอบเมืองเพื่อเป็นการควบคุมการพัฒนาที่จะไม่อนุญาตให้ปลูกสร้างอะไร นโยบายพื้นที่สีเขียว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(green belt) เป็นกลไกในการป้องกันการกระจายตัวของตัวเมืองหรือการกระจายไปเชื่อมต่อกับเมืองอื่น และป้องกันลักษณะพิเศษของเมืองเอาไว้ แต่นโยบายมีข้อบกพร่องเพราะทำให้เกิดการพัฒนาแบบก้าวกระโดด (Leap-Frog Development) ข้าม Green Belt ออกไปแต่ นโยบายนี้ก็ยังเป็นที่ยอมรับอยู่เมื่อใช้ที่ยังหาทางเลือกที่ดีกว่านี้ไม่ได้

3. Green Belt จาก Encyclopaedia of Urban Planning ให้ความหมายว่า green belt เป็นย่าน (Zone) หนึ่งที่ไม่มีการปลูกสร้างบนที่ดินรอบและระหว่างเมือง เพื่อจำกัดการเจริญเติบโตของเมืองและป้องกันการไหลรวมกันของแต่ละเมือง green belt เป็นส่วนหนึ่งในรายงานเรื่อง Garden City ของ Ebenezer Howard

4. Green Belt จาก The Encyclopaedia America ได้อธิบายทั้งเมืองชื่อ Maryland ในเขตจังหวัด prince georges ว่าทำหน้าที่เป็นที่พักชานเมืองของวอชิงตันและตั้งอยู่ทางตอนเหนือขึ้นไป 11 ไมล์ ถูกสร้างในปี ค.ศ. 1935 - 1938 เป็นลักษณะการวางแผนแบบ Garden City ให้สำหรับผู้อยู่อาศัยได้ปานกลาง Green Belt มีลักษณะการล้อมรอบด้วยสวนและมีบางส่วนเป็นที่พักอาศัยด้วย

5. พัทธสีมาเขียนตามความหมายของ เกษมสันต์ สุวรรณรัตน์ และประพิม บริสุทธิ์ คือ พัทธสีมาความ เป็นธรรมชาติ มีต้นไม้และสวนเป็นแนวกั้น หรือแทรกบริเวณซึ่งพัฒนาเป็นเมือง พัทธสีมาเขียนอาจมีความหมายเฉพาะ โดยหมายถึงพื้นที่ซึ่งมีการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน (Zoning) โดยผ่านทางกฎหมายเพื่ออนุรักษ์พื้นที่เกษตรกรรมบนพื้นที่ดินที่มีความเหมาะสมสำหรับปลูก ตลอดจนการควบคุมการก่อสร้างอาคารและการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอื่นๆ ที่จะมียผลเสียต่อการทำเกษตรกรรม หรือต่อสิ่งจำเป็นพื้นฐานของเกษตรกรรมพื้นที่สีเขียวอาจ เรียกว่า รั้วสีเขียว (GREEN BELT)

พัทธสีมาเขียน Green Belt นี้เป็นการใช้ที่ดินประเภทหนึ่งที่เป็นกลไกหรือเครื่องมือที่ช่วยในการวางแผนการใช้ที่ดิน โดยมีที่ตั้งอยู่ระหว่างพื้นที่เขตเมืองถึงชานเมืองหรือระหว่างเขตเมืองกับชนบทซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อการควบคุมการพัฒนาเมือง โดยกำหนดขอบเขตเมืองไม่ให้กระจายอย่าง ไม่มีการวางแผนออกสู่พื้นที่ภายนอก ลักษณะเป็นรูปเชียววงเดือน (Crescent) หรือวงแหวนและต้องการรักษาที่ดินให้เปิดโล่งเอาไว้ และห้ามพัฒนาโดยเริ่มแรกมีแนวโน้มนหรือแนวความคิดเริ่มต้นมาจาก garden city ซึ่งมี Green Belt เป็นส่วนสำคัญของเมือง มีวัตถุประสงค์ให้ เป็นพื้นที่อยู่ในบริเวณการใช้ที่ดินเพื่อพักอาศัย เพื่อเป็นส่วนพักผ่อนหรือพื้นที่ว่างให้กับที่พักอาศัย

ลักษณะการเปลี่ยนแปลงของ GREEN BELT

Garden city มีลักษณะ เป็นเมืองใหม่ (New Town) ซึ่งมี Green Belt เป็นการ ใช้ที่ดินส่วนหนึ่งที่เป็นที่ตั้งของบ้านพักอาศัยนั้น จะอยู่บริเวณรอบนอกจากศูนย์กลางเมืองเพื่อป้องกันไม่ให้เมืองไหลออกไปสู่ชานเมืองทำให้แนวความคิดนี้เป็นที่ยอมรับและถูกนำไปใช้อย่างแพร่หลายโดยมีเมืองใหม่เป็นลักษณะเดียวกันเกิดขึ้นในอเมริกา (Maryland) และประเทศอื่น ๆ และต่อมา Green Belt ได้ถูกนำมาประยุกต์ใช้เพื่อให้เป็นพื้นที่สงวนหรือป้องกันเอาไว้มีวัตถุประสงค์ของการกำหนด Green Belt ที่แตกต่างกันไป เช่น เพื่อเกษตรกรรม เพื่อเป็นส่วนสาธารณะและ ฯลฯ ทำให้ไม่จำเป็นเสมอไปที่ Green Belt จะมีลักษณะเป็นวงอาจะแล้วแต่ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของพื้นที่ การเจริญเติบโตของประชากรและอุตสาหกรรมในภูมิภาค ซึ่งจะมีทำเลที่ตั้งตลอดจนรูป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ร่างลักษณะแตกต่างกันออกไปตามขนาดและความเหมาะสมของพื้นที่

จากหนังสือ GARDEN CITY OF TOMORROW ของ EBWEZER HOWARD (1850-1928) ตีพิมพ์ในปี ค.ศ. 1802 ได้กล่าวถึงปัจจัยที่เป็นแนวความคิดเห็นที่สำคัญ 2 ประการ คือข้อจำกัดต่อขนาดของเมือง และการสงวนพื้นที่เกษตรกรรม โดยมีความคิดเห็นว่าการเติบโตของประชากรเมืองอย่างเต็มที่จะทำให้เมืองเริ่มต้องการพัฒนาออกไปในบริเวณพื้นที่เกษตรกรรม

จึงเป็นเมืองที่ออกแบบเพื่อความเบียดเบียนน้อยและอุตสาหกรรมที่ดี ซึ่งมีขนาดที่วัดด้วยความเบียดเบียนทางสังคม และล้อมรอบด้วยเขตชนบท โดยที่ดินทั้งหมดเป็นกรรมสิทธิ์ของรัฐบาลหรือมีการดูแลโดยชุมชนแต่เพียงผู้เดียว นับเป็นการกำหนดขนาดของเมืองที่มีการสงวนพื้นที่ชนบท ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรมล้อมรอบไว้

ผลของการกำหนดพื้นที่สีเขียว

พื้นที่สีเขียวในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อเกี่ยวเนื่องการเจริญเติบโตของเมือง ในการปลูกสร้างอาคารจะต้องมีลักษณะเข้ากันได้กับพื้นที่ ส่วนการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (รูปแบบฟาร์ม) จะได้รับการอนุญาตให้ก่อสร้างในขณะที่การใช้ที่ดินเพื่ออาศัยอยู่พิเศษ ปรากฏว่าในระยะแรกพื้นที่สีเขียวประสบกับความล้มเหลว เนื่องจากไม่สามารถหยุดยั้งการเจริญเติบโตที่บริเวณศูนย์กลางเมือง ซึ่งมีการรวมตัวของธุรกิจและการค้า และยังมีความต้องการใช้ที่ดินเพื่อปลูกสร้างอาคารจนเกิดแรงกดดันให้เกิดความเจริญแบบก้าวกระโดด (leapfrog Deve Lopment) ห่างจากพื้นที่สีเขียวที่กำหนดออกไป สำหรับการกล่าวพื้นที่สีเขียวนี้เกิดขึ้นน้อยมาก แต่แรงกดดันที่เกิดขึ้นกับพื้นที่สีเขียวกลับอยู่ในระดับสูงมาก ทำให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่สีเขียว อย่างไรก็ตามพื้นที่สีเขียวยังคงทำหน้าที่ต่อไป โดยสภาพในพื้นที่ได้เปลี่ยนแปลงไปพื้นที่ส่วนใหญ่เต็มไปด้วยหญ้ามีบ้านแบบชั่วคราว และสิ่งก่อสร้างรูปแบบฟาร์มที่ทรุดโทรมแล้ว บางพื้นที่ก็ถูกปล่อยไว้เฉยๆ ซึ่งนับว่าเป็นการพัฒนาที่เลวร้ายลง เพราะพื้นที่จำนวนมากถูกห้ามมิให้พัฒนาแต่ในขณะเดียวกันก็ไม่สามารถสงวนการใช้ประโยชน์ในหน้าที่เดิมได้ต่อไป

พื้นที่สีเขียวไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากไปขวางกั้นทางการพัฒนารอบเมืองซึ่งมีสาเหตุมาจากภาวะกดดันทางเศรษฐกิจ การศึกษาหรืออื่นๆ ที่ล้วนทำให้เมืองขยายและกระจายตัวออกสู่บริเวณรอบเมืองทำให้พื้นที่สีเขียวบริเวณชานเมืองอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลง การเจริญเติบโตที่แพร่กระจายทำให้พื้นที่สีเขียวค่อยๆ มีอัตราความเป็นเมืองเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ พื้นที่สีเขียวที่ไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงจะมีลักษณะของพื้นที่ถูกทอดทิ้ง ทั้งนี้เพื่อรอการอนุญาตให้เข้าจับจองหรือเกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินตามความต้องการของผู้ถือครองในพื้นที่สีเขียวอื่น ๆ ต่อไป

แต่การกำหนดพื้นที่สีเขียวที่ใกล้หรือใกล้พื้นที่พัฒนามากเกินไปนั้น ในระยะเวลายาวจะเกิดแรงกดดันต่อประชากรในพื้นที่สีเขียวและพื้นที่ใกล้เคียง ดังนั้น ในการกำหนดพื้นที่สีเขียวจึงควรประกอบด้วย การเลือกพื้นที่สีเขียวสำหรับพัฒนาเมืองไปพร้อมกัน ส่วนการวางแผนต้องคำนึงถึงการเจริญเติบโตในอนาคตและต้องมีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมตลอดจนยึดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ใกล้เคียงด้วยแล้ว จึงจะสามารถกำหนดมาตรฐานการควบคุมการวางแผนให้เหมาะสมตามสถานการณ์และความต้องการของประชากรพื้นที่สีเขียวจึงจะสามารถต่อต้านแรงกดดันที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้

มาตรการในพื้นที่สีเขียว

เพื่อให้การกำหนดพื้นที่สีเขียวเป็นไปตามขอบเขตการวางแผน จะต้องอาศัยข้อกำหนดของ GREEN BELT ที่สามารถยืดหยุ่นได้ โดยเป็นไปตามสถานการณ์ของท้องถิ่นและธรรมชาติของพื้นที่นั้นๆ และต้องคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน อันจะนำมาเป็นหลักการสำหรับหามาตรการในการปรับปรุงพื้นที่สีเขียวต่อไป

ส่วนมาตรการที่เป็นหลักในการวางแผนและกำหนดกฎข้อบังคับในพื้นที่สีเขียวมี 3 วิธี คือ

1. การแทรกแซงของรัฐ โดยรัฐต้องมีกรรมสิทธิ์ในการที่ดินบนพื้นที่สีเขียวเพื่อปกป้องให้สอดคล้องไปกับวัตถุประสงค์ตามธรรมชาติของพื้นที่สีเขียว นั้น ๆ
2. การควบคุมการพัฒนา ข้อกำหนดหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการใช้ที่ดินจะเป็นทั้งการใช้ที่ดินแบบถาวรและชั่วคราว สำหรับวางแผนการเปลี่ยนแปลงในอนาคต แต่อย่างไรก็ตามพื้นที่สีเขียวควรจะต้องอำนวยความสะดวกสภาพปัจจุบัน และตามความเห็นของสาธารณชน เพื่อให้พื้นที่สีเขียวทำงานได้เต็มประสิทธิภาพทั้งหมด มีบทลงโทษผู้ใช้ที่ดินผิดประเภทโดยการปรับเป็นเงิน สำหรับเงินโทษที่ไม่สามารถบังคับได้ ภูมิทัศน์ (Visual) ขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบต่อสภาพแวดล้อมของผู้ที่อยู่ในพื้นที่นั้นเอง
3. กรรมสิทธิ์ในที่ดินเพื่อประโยชน์สาธารณะ การซื้อพื้นที่สีเขียวเป็นมาตรการหนึ่งในการจัดหาที่ดิน โดยรัฐเป็นผู้นำบังคับซื้อซึ่งเป็นวิธีที่สามารถป้องกันที่ดินเอาไว้ ส่วนขนาดของพื้นที่สีเขียวจะเป็นไปตามความสามารถในการจ่ายได้ของรัฐไม่ว่าที่ดินนั้นจะมีสภาพที่เป็นธรรมชาติป่าไม้หรือที่ดินบริเวณชานเมือง โดยออกกฎข้อบังคับในการซื้อขายที่ดิน

การพัฒนาป่าไม้และพื้นที่เกษตรกรรม จาก CONTROL LAND URBAN PLANNING กล่าวถึงการควบคุมการพัฒนา ในปี ค.ศ. 1962 ที่กฎหมายกำหนดห้ามการพัฒนาในขอบเขตพื้นที่เกษตรกรรมและป่าไม้ โดยในการพัฒนาพื้นที่ได้พิจารณาแม้กระทั่งบ้านพักอาศัยเพื่อ เกษตรกรรมและบ้านพักคนงานป่าไม้ด้วย

การวิเคราะห์ถึงสภาพสังคม เศรษฐกิจ การใช้ที่ดิน (LAND POLICY) มาประกอบในการกำหนดมาตรการต่างๆ ขึ้นในพื้นที่ที่ต้องการจาก Land policy & Urban Growth ของ H. DARIN DRARKIN (1977) กล่าวถึงมาตรการทางกฎหมายที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยควบคุมเป็นเขต (Zoning) ต่างๆ เขตที่อนุญาตให้กับการใช้ที่ดินสำคัญนั้นจะมีการกำหนดบรรทัดฐานสำหรับการใช้ที่ดินแต่ละประเภทซึ่งจะมีการใช้ที่ดินเพียงน้อยประเภท เท่านั้นที่จะอนุญาตให้ทำการพัฒนาได้ และมีการควบคุมเพียงเล็กน้อยเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด พื้นที่สีเขียวจึงเป็นพื้นที่ที่จะชะลอการพัฒนาของชานเมืองกลายเป็นเมืองอันจะลามไหลออกสู่พื้นที่เกษตรกรรม บริเวณชานเมืองของจังหวัดฉะเชิงเทรา ทั้งยังสามารถใช้ประโยชน์เป็นสถานที่พักผ่อนและสร้างอากาศบริสุทธิ์ให้แก่ประชาชนในพื้นที่และบริเวณใกล้เคียงอีกด้วยนอกจากนี้พื้นที่สีเขียวของอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา ยังมีลักษณะพิเศษทางกายภาพซึ่งส่งผลต่อการกำหนดวัตถุประสงค์คือพื้นที่สีเขียวฝั่งตะวันออก ซึ่งอยู่ในพื้นที่เขตคลองหลวงแพ่ง และคลองอุดมใต้มีวัตถุประสงค์เด่นชัด โดยเป็นพื้นที่ที่ระบายน้ำให้กับกรุง เทพมหานครและ เป็นพื้นที่เกษตรกรรมด้วย

พื้นที่สีเขียวฝั่งตะวันตกมีแนวความคิดหลักในการต้านทานการขยายตัวของเมืองและ เนื่องจากเป็นพื้นที่ชานเมืองที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อ เกษตรกรรมและทำหน้าที่ผลิตอาหารให้แก่เมือง แต่จากการอนุญาตให้ปลูกสร้างอาคาร หรือประกอบกิจกรรมบางอย่าง โดยมีได้ห้ามการสร้างใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปแบบต่างทำให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อกิจกรรมนอกเหนือจากการเกษตร ซึ่งนับเป็นการเริ่มต้นขั้นตอนแรกของการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน เข้าแทนที่พื้นที่เกษตรกรรมในที่สุดจึงจำเป็นต้องหามาตรการที่เหมาะสมในการปรับปรุงการใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณที่สีเขียว ในเขตผังเมืองรวม ให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เดิมมากยิ่งขึ้นพื้นที่สีเขียวของอำเภอเมืองจะเชิงเตาจึงควรมีลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินแบ่งแยกระหว่างการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและกิจกรรมอย่างอื่น เพื่อให้สามารถทราบถึงประเภทของกิจกรรมขนาดที่ดิน เพื่อนำมากำหนดการพัฒนาพื้นที่ก่อนหลังได้ เนื่องจากภาวะกดดันของพื้นที่สีเขียวมีการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินหลากหลาย ทำให้จำเป็นต้องอนุญาตให้พื้นที่สีเขียวบางส่วนมีระดับการพัฒนาเข้าสู่รูปแบบเมืองก่อนเสมือนเกราะป้องกันการรุกเข้าไปในพื้นที่เกษตรกรรมขั้นได้ ซึ่งจะต้องใช้ข้อบังคับใหม่ที่มีความครอบคลุมและมีประสิทธิภาพต่อพื้นที่เกษตรกรรมมากยิ่งขึ้น โดยจะอนุญาตให้มีการใช้ที่ดินประเภทอื่น

สรุปประโยชน์ของการกำหนด Green Belt

- 1) เพื่อป้องกันการสูญเสียความเป็นเอกลักษณ์ของเมือง
- 2) ทำให้แน่ใจว่ามีการใช้ที่ดินของเมืองและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้เป็นประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ
- 3) บังคับการพัฒนาตามแนวยาว (Ribbon Development)
- 4) สามารถใช้เป็นที่สำหรับนันทนาการต่างๆ และเพียงพอสำหรับทุกๆ คน
- 5) บรรเทาผลภาวะ เช่น อากาศเสีย เสียงรบกวน อันเกิดจากเมือง
- 6) ช่วยรักษาสภาพแวดล้อมและส่งเสริมระบบนิเวศน์วิทยา
- 7) บังคับการลดลงของพื้นที่เกษตรกรรมซึ่งเป็นแหล่งผลิตอาหารที่อยู่ใกล้เมืองสามารถตอบสนองเมืองได้อย่างรวดเร็ว เนื่องจากระยะทางระหว่างแหล่งผลิตกับตลาดผู้บริโภคอยู่ใกล้กันเสียค่าขนส่งน้อย และสินค้ามีความสดใหม่

การประเมินผล (Evaluation)

Henry W. RiccKen (1952 : 4) ได้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับการประเมินผลว่าเป็นการวัดผลทั้งที่พึงปรารถนา และไม่พึงปรารถนาอันเนื่องมาจากการดำเนินงานที่กำลังกระทำอยู่ เพื่อที่จะมุ่งไปสู่เป้าประสงค์ที่ต้องการจากคำนิยามดังกล่าวนี้ได้บอกถึงองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งไว้ 2 ประการ คือ ประการแรก พฤติกรรมหรือการดำเนินงานบางอย่างซึ่งจะต้องศึกษาในการประเมินผลและประการที่สอง การดำเนินงานดังกล่าวอาจมีผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงของสังคมตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ การประเมินผลเป็นกระบวนการที่มนุษย์พยายามตรวจสอบความสามารถของตัวเองในการไปมีอิทธิพลต่อผู้อื่นหรือต่อสิ่งแวดล้อม

Herbert H. Hyman (1962 : 3) ให้นิยามว่า การประเมินผลหมายถึงขั้นตอนการแสวงหาความเป็นจริง ซึ่งเป็นผลมาจากการกระทำทางสังคม (Social Action) ที่ได้วางแผนไว้ล่วงหน้า Hyman อธิบายเพิ่มเติมว่า การวิจัยประเมินผลจัดเป็นการวิจัยประยุกต์ประเภทหนึ่ง ซึ่งเป้าหมายหลักมิใช่เพื่อการเสริมองค์ความรู้ แต่เพื่อการศึกษาประสิทธิภาพของการประยุกต์ใช้ความรู้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม โดยมีความเห็นว่าประสิทธิผล (Effectiveness) เป็นหัวใจสำคัญของการประเมินผล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

I.N. Bernstein and H.F. Freeman (1975:11) กำหนดนิยามการประเมินผลว่า หมายถึง กิจกรรมใดๆ ซึ่งอาศัยพื้นฐานจากวิธีการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อประเมินการปฏิบัติ และศึกษาผลกระทบของนโยบายสาธารณะและโครงการจากการดำเนินงานตามนโยบาย ดังกล่าว

L. Rutman (1972 :16) กล่าวว่า การประเมินผล คือ กระบวนการซึ่งประยุกต์ใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์เพื่อสังเคราะห์หลักฐานข้อมูลที่น่าเชื่อถือและแม่นยำในลักษณะ และของเขตที่สามารถบ่งบอกได้ว่า กิจกรรมที่ดำเนินการอยู่ก่อให้เกิดผลลัพธ์หรือสิ่งส่งออกเฉพาะประเภท

Edward A. Suchman (1967 :31) สรุปรวมคำจำกัดความของการวิจัยประเมินผลว่า คือ การศึกษาพิจารณา (ไม่ว่าจะมีพื้นฐานจากความคิดเห็น การบันทึกข้อมูลส่วนตัว หรือข้อมูลที่เป็นกลาง) เกี่ยวกับผลลัพธ์ (ไม่ว่าจะเป็นในทางบวกหรือทางลบ) ชั่วคราวหรือถาวรเร่งรัดหรือเฉื่อยช้าซึ่งเกิดจากกิจกรรมบางประเภท (ไม่ว่าในลักษณะ โครงการหรือกิ่งโครงการต่อเนื่องหรือเพียงครั้งเดียว) ที่มุ่งให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์หรือเป้าประสงค์ที่ปรารถนา (ไม่ว่าในความพยายามระดับสูง กลาง ต่ำ ระยะยาวหรือระยะสั้น)

จากแนวความคิดเกี่ยวกับการวิจัยประเมินผลดังกล่าวมาข้างต้นทั้งหมด อาจจะสรุปรวมได้ว่าการวิจัยประเมินผลหมายถึง การวิจัยประยุกต์ซึ่งนำระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์มาประยุกต์ใช้ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและผลระหว่างสิ่งป้อนเข้า (Input) เช่น โครงการพัฒนา หรือตัวแปรอิสระ และสิ่งส่งออก (Output) เช่น ผลลัพธ์ ผลกระทบหรือตัวแปร) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระหว่างผลลัพธ์ที่พึงปรารถนา กับวัตถุประสงค์และเป้าประสงค์เพื่อศึกษาสังเกตรวบรวมผลลัพธ์ข้างเคียงที่ไม่คาดคิดไว้ล่วงหน้ารวมถึงการติดตามควบคุมการปฏิบัติต่างๆ ในขั้นตอนการให้เป็นไปตามแนวทางหรือแผนที่วางไว้ล่วงหน้า (ประจักษ์ เปี่ยมสมบูรณ์; 2526:10)

8. แนวความคิดเกี่ยวกับทำเลที่ตั้งของกิจกรรม

Losch ได้กล่าวว่า การเลือกที่ตั้งของกิจกรรมทางเศรษฐกิจต้องมีเหตุผลแต่ละอย่างที่ได้เปรียบตามเกณฑ์แล้ว ความเหมาะสมจะอยู่ที่กึ่งกลางของระยะทางระหว่างแหล่งผลิตกับแหล่งตลาดหรือแหล่งซัพพาย (Supply)

1. ที่ตั้งของแหล่งผลิต จะต้องมิภูมิประเทศที่อำนวยให้กับปัจจัยการผลิต การแข่งขัน และแหล่งบริโภคสำหรับเกษตรกรรม แหล่งผลิตคือ ไร่นา ที่กระจายอยู่ทั่วไป ขณะที่แหล่งบริโภคหรือตลาดมีลักษณะที่เป็นจุด ซึ่งในแง่ของอุตสาหกรรมแล้วจะมีลักษณะตรงกันข้าม

2. ที่ตั้งแหล่งบริโภค ที่ตั้งขึ้นอยู่กับการกระจายของศูนย์ ผู้บริโภคข้างเคียงกับที่ตั้งของแหล่งผลิตซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสมัยโบราณที่จะสามารถพัฒนาได้ต่อเมื่อเมืองข้างเคียงอื่นๆ ที่แสดงตลาดสินค้าเกษตรที่เพียงพอ (เกษตรเลี้ยงเมือง การผลิตสมดุลต่อการบริโภค)

3. การเลือกที่ตั้งทางเกษตรกรรม มองว่าที่ดินควรผลิตอะไรดี การพิจารณาในแง่เดียวเริ่มศึกษาที่ตั้งก่อน และต่อด้วยการแปรผันของความต้องการและคุณภาพดิน องค์ประกอบอื่นๆ ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างการผลิตกับอุปการณ์การเปลี่ยนแปลงค่าจ้างแรงงานในท้องถิ่น และราคาปัจจัยในการผลิต

9. แนวความคิดเกี่ยวกับการเลือกพื้นที่เกษตรกรรม

ความมั่นคงในการถือครองที่ดินเกษตรกรรม โดยเฉพาะเกษตรกรเช่าที่ดินทำกินควร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้ในเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ผู้ใดเห็นประโยชน์ประการใด

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จะมีระยะเวลาที่ยาวนานเพียงพอ เพื่อเกษตรกรจะได้มั่นใจในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมต่อไปความสามารถในการขยายพื้นที่เพื่อทำการเกษตรออกไปยังเป็นการเพิ่มผลผลิต และมูลค่าผลผลิตให้แก่เกษตรกรอีกด้วยซึ่งปัจจัยดังกล่าวหากมีอย่างเหมาะสมในพื้นที่จะทำให้เกษตรกรมีระบบการผลิตที่สมบูรณ์และให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่า เกษตรก็จะไม่ทอดทิ้งพื้นที่เกษตรกรรมของตนไป

อนุชา กลวิสุทธิ ได้ศึกษาถึงการตัดสินใจลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ นอกจากคำนึงถึงผลประโยชน์ตอบแทนแล้ว ยังต้องคำนึงถึงปัจจัยอื่นประกอบด้วย จากแนวคิดดังกล่าว สิ่งสำคัญที่จะมีอิทธิพลต่อนักลงทุนพัฒนาพื้นที่เกษตรกรรมคือ ผลผลิตหรือผลประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนา โดยในการพัฒนาจะต้องลงทุนน้อยที่สุดเพื่อผลกำไรมากที่สุด ดังนั้น นักลงทุนพัฒนาพื้นที่เกษตรกรรมจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรที่มีความอุดมของดินที่มียุ่เดิมแล้วในพื้นที่ให้ได้ประโยชน์มากที่สุด เช่น ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรแร่ธาตุ ฯลฯ ซึ่งนักลงทุนจำเป็นต้องเสาะแสวงหาพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินมากที่สุดเพื่อใช้ในการประกอบกิจกรรมด้านเกษตรกรรม

10. แนวความคิดเกี่ยวกับความรู้

พจนานุกรมของ The Lixican Webster Dictionary Encyclopedia Edition (อ้างในณรงค์ จำเพชร, 2534:13) ได้ให้คำจำกัดความของความรู้ เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงกฎเกณฑ์และโครงสร้างหน้าที่เกิดขึ้นจากการศึกษาหรือการค้นคว้าหรือเป็นความรู้เกี่ยวกับสถานที่ สิ่งของ หรือบุคคลซึ่งได้จากการสังเกต ประสบการณ์ หรือจากรายงานการรับรู้ข้อเท็จจริงเหล่านั้น ต้องชัดเจนและต้องอาศัยเวลา

พจนานุกรมทางการศึกษา (Carter V.Good, 1973 :325) ได้ให้ความหมายของความรู้ว่าเป็นข้อเท็จจริง (Facts) ความจริง (Truth) กฎเกณฑ์และข้อมูลต่างๆ ที่มนุษย์ได้รับและรวบรวมสะสมไว้จากมวลประสบการณ์ต่างๆ

เชียงศรี วิวัชสิริ (2527:19- 20) กล่าวว่า การเรียนรู้ในผู้ใหญ่เกิดจากประสบการณ์ 3 ประการ คือ

1. การเรียนรู้ที่เกิดจากสภาพการณ์ทางธรรมชาติ (Natural Setting) คือ เรียนรู้จากสภาพธรรมชาติที่อยู่ใกล้ๆ ตัว
 2. การเรียนรู้จากสภาพการณ์ทางสังคม (Society Setting) มีอยู่ทั่วไปในชีวิตประจำวันเช่น การเรียนรู้จากการอ่านหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ เป็นต้น
 3. การเรียนรู้จากสภาพการณ์ของการจัดการเรียนการสอน (Formal Instructional Setting) คือ มีผู้แทนจากสถาบันจัดลำดับการเรียนรู้อย่างมีจุดหมายและต่อเนื่อง
- สรุปได้ว่า ความรู้ คือ การแสดงออกของสมรรถภาพทางสมองของบุคคลในเรื่องความจำ การระลึกได้ จากสิ่งที่เป็นข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ ประสบการณ์ ตลอดจนการนำความรู้เหล่านั้นไปใช้ในการแก้ปัญหาต่อปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น

11. แนวความคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

พจนานุกรมทางการศึกษา (Carter V Good, 1973: 339) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นไว้ว่า หมายถึง ความนึกคิด ความรู้สึกประทับใจ ความเชื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งไม่อาจบอกได้ว่าเป็นการถูกต้องหรือไม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พจนานุกรม Webster's New Twentieth Century Dictionary (อ้างใน ณรงค์ จำเเพร, 2534:15) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นไว้ว่า เป็นการประเมินค่าการ แสดงความรู้สึกหรือคาดการณ์ในเรื่องคุณภาพ หรือคุณค่าในเรื่องใดเรื่องหนึ่งของบุคคลและการที่ ยอมรับความคิดเห็นนั้นๆ ต้องมีการพิจารณาหรือถกเถียงเพื่อหาข้อสรุปของความแตกต่างในเรื่อง ทรรศนะและความเชื่อมั่นนั้นก่อน

เรื่องเวทย์ แสงรัตนา (2522: 20) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกทาง ด้านความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยการพูดหรือการเขียน โดยอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อม การแสดงความคิดเห็นนี้อาจจะได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่นก็ได้

สรุปได้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความเชื่อ ความรู้สึก หรือการแสดงออกถึง เรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งสอดคล้องกับความรู้สึกลึกภายในของตนและการแสดงความคิดเห็น นั้น อาจได้รับการยอมรับจากผู้อื่นหรือไม่ก็ได้

12. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปราณี นันทนามาตร์ (2523) ศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอสมุทรปราการ พบว่า ชุมชนเกษตรกรรมกลายเป็นชุมชนอุตสาหกรรม โดยการบุกรุกพื้นที่ เกษตรกรรมและก่อให้เกิดปัญหาสภาพแวดล้อมตามมาภายหลัง

วิระชัย นาควิบูลย์วงศ์ และคณะ ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนสิทธิเข้าทำ ประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยมีทฤษฎีการย้ายถิ่น ทฤษฎีการเคลื่อนไหว ทางสังคม และทฤษฎีปัจจัยหลักและปัจจัยดึงดูด เป็นพื้นฐานในการศึกษา โดยกำหนดพื้นที่และ จำนวนชุมชน 29 ชุมชนใน 8 จังหวัด จากประชากร 4,004 ราย พบว่าการเปลี่ยนสิทธิการเข้า ทำประโยชน์ในพื้นที่สูงถึง ร้อยละ 16.78 โดยมีภาคเหนือมีสัดส่วนการเปลี่ยนสิทธิการเข้าทำประ โยชน์สูงสุดคือ ร้อยละ 20.60 รองลงมาเป็นภาคกลาง ร้อยละ 15.26 และภาคตะวันออกเฉียง เหนือมีสัดส่วน ร้อยละ 14.94

การเปลี่ยนสิทธิเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินมีปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อ การตัดสินใจมี 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยทางด้านสังคมและการเปลี่ยนสิทธิ เข้าทำประโยชน์ วิธีที่นิยมได้แก่การขาย ซึ่งครองสัดส่วนอยู่ร้อยละ 24.55 ตามด้วยให้ญาติแบ่ง เข้าทำกิน ร้อยละ 24.26 ยกให้หรือตกทอดเป็นมรดก ร้อยละ 23.66 ปลอมให้เช่าช่วง ร้อยละ 17.26 จำนองร้อยละ 3.13 สละสิทธิร้อยละ 2.38 และถูกยึดร้อยละ 0.74

ฝ่ายวิจัย กองผังเมือง (2524) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของเกษตรกรเพื่อ เป็นข้อมูล ในการประกาศเขตพื้นที่สีเขียวในเขตลาดกระบัง พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่จะทำการ เกษตรในลักษณะที่เช่าที่ดินทั้งหมด ส่วนผู้ที่เป็นเจ้าของที่ดินมีจำนวนรองลงมาในด้านความคิดที่จะ เปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินนั้น เกษตรกรส่วนใหญ่ในเขตลาดกระบังไม่เคยคิดที่จะเปลี่ยนแปลงการใช้ ที่ดิน ทั้งนี้เพราะต้องการทำนาเป็นอาชีพหลัก ส่วนเกษตรกรที่ต้องการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินให้ เหตุผลว่า เพราะที่ดินมีน้อยต้องการเปลี่ยนให้เป็นที่อยู่อาศัย แต่ก็มีบางที่ตอบว่า เพราะผลผลิต ไม่ดีต้องการเปลี่ยนให้เป็นอุตสาหกรรมแต่เป็นส่วนน้อย

ส่วนความคิดที่จะต้องการเปลี่ยนอาชีพนั้น พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่คิดที่จะ เปลี่ยน อาชีพ ทั้งนี้ได้ให้เหตุผลว่า เป็นอาชีพหลัก ส่วนที่คิดว่าจะเปลี่ยนอาชีพนั้นให้เหตุผลว่า เป็นอาชีพที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ใดเห็นใจขอใช้ประโยชน์ในการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำบากและมีรายได้น้อยเป็นส่วนมาก

ในประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2506-2527 (15ปี) พบว่า กรุงเทพมหานคร มีความสูญเสียพื้นที่เกษตรกรรมลดลงร้อยละ 46.2 หรือเฉลี่ยพื้นที่เกษตรกรรมจะลดลงปีละ 3 % ซึ่งเท่ากับปีละประมาณ 22,140 ไร่ ปัญหาการรุกรานพื้นที่เกษตรของพื้นที่เมืองเป็นปัญหาซึ่งนักวิชาการให้ความสนใจ ได้มีการศึกษาพื้นที่เกษตรชานเมืองชั้นนอก โดยใช้เขตลาดกระบังเป็นพื้นที่ศึกษา จากการศึกษาได้แสดงให้เห็นถึงผลของการปล่อยปละละเลยต่อการควบคุมการใช้ที่ดินของกรุงเทพฯ ทำให้เกิดกระบวนการการรุกรานพื้นที่เกษตรกรอันเป็นอนุชาวน้ำที่สำคัญซึ่งเลี้ยงชาวเมืองอยู่ทุกวันนี้

สัวลมนา สกใส (2524:45) ได้กล่าวไว้ การวางแผนการใช้ที่ดินเพื่อแก้ปัญหาจึงมิใช่สิ่งที่จะทำได้ง่ายจำเป็นที่จะต้องยอมสูญเสียพื้นที่บางส่วน เพื่อกำหนดความเป็นเมืองโดยแน่ชัดขณะเดียวกันการคงพื้นที่เกษตรไว้ก็จะต้องประกอบไปด้วยมาตรการทั้งทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจและสังคม เพื่อดำเนินไปสู่เป้าหมายหลักที่ตั้งไว้

กล่าวโดยสรุป การรุกรานพื้นที่เกษตรกรรมไม่ได้เกิดขึ้นในประเทศที่พัฒนาแล้วเท่านั้นแต่เกิดขึ้นในประเทศกำลังพัฒนาและด้วยพัฒนาด้วย โดยมีความแตกต่างกันคือ เขตชานเมืองของประเทศตะวันตกจะถูกรุกโดยที่อยู่อาศัยของผู้อยู่อาศัยสูงแต่ชานเมืองของประเทศกำลังพัฒนาจะเป็นถิ่นที่อยู่อาศัยของกลุ่มผู้อยู่อาศัยปานกลางแต่ต่ำ ท่อพยพจากในเมืองและนอกเมือง ปัญหาส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นกับพื้นที่เกษตรกรรมในเขตเมืองและชานเมืองได้แก่

1. การสูญเสียที่ดินซึ่งมีประสิทธิภาพสำหรับเกษตรกรรมในเมืองใหญ่
2. การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินของพื้นที่ใกล้ชิดกับเมืองไปเป็นพื้นที่ก่อสร้างเพื่อที่จะรองรับความเจริญเติบโตของที่อยู่อาศัย (Residential Growth) หรือการใช้ที่ดินประเภทอื่นที่ให้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจสูงกว่า เช่น อุตสาหกรรม เป็นต้น ซึ่งที่ดินในอุดมคติ (Ideal Land) สำหรับการพัฒนาเป็นพื้นที่ก่อสร้างก็คือ พื้นที่เกษตรกรรมซึ่งได้รับการถากถางแล้วก็ได้
3. ผู้ตัดสินใจในอดีตมีทัศนคติว่า พื้นที่เกษตรกรรมสามารถย้ายไปทำในที่ใดๆ ก็ได้
4. การที่เราไม่ได้ใช้ที่ดินให้เป็นประโยชน์เต็มที่ (Under Utilization of Land) ทางเลือกในการใช้พื้นที่เกษตรกรรมที่ดีที่สุดคือ การเพิ่มความหนาแน่นของพื้นที่ในเมือง

ในปัจจุบันประเทศต่างๆมีความเห็นเป็นเอกฉันท์ว่า พื้นที่เกษตรกรรมเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเมืองและปัญหาอันจะเกิดขึ้นตามมาถ้าพื้นที่เกษตรกรรมที่มีคุณภาพถูกรุกและในอนาคตพื้นที่เกษตรกรรมที่อยู่ใกล้กับเมืองจะทวีความสำคัญยิ่งขึ้น เนื่องจากต้นทุนของการใช้เทคโนโลยีที่เพิ่มขึ้นจะไม่สามารถทดแทนความสูญเสียของพื้นที่เกษตรที่มีคุณภาพดีได้อีกต่อไป ดังนั้น จึงเกิดมีการกำหนดแนวนโยบาย การวางแผนมืองกันพื้นที่เกษตรกรรมและแนวความคิดในการที่จะอนุรักษ์พื้นที่เกษตรกรรมเหล่านั้นไว้ เช่น

แนวนโยบายด้านการเกษตร (Agricultural policy) ของสหรัฐและแคนาดา นโยบายด้านการเกษตรตั้งอยู่บนพื้นฐานของความคิดที่ว่า พื้นที่ที่สูญเสียไปจะต้องถูกทำขึ้นใหม่ (Make Up) ด้วยความก้าวหน้าทางวิทยาการหรือแทนที่ โดยที่ดินแห่งใหม่ สูตรการแทนที่ (Substitution Formula) นี้จะใช้ได้ผลก็แต่ในอดีต ซึ่งต้นทุนของพลังงานยังต่ำอยู่และที่ดิน ซึ่งมีศักยภาพสูงยังมีอยู่เป็นจำนวนมากแต่ในปัจจุบัน พบว่า เราไม่สามารถจะอาศัยความก้าวหน้าทางวิทยาการที่มีต้นทุนสูงเพื่อที่จะนำประสิทธิภาพในการผลิตที่สูญเสียไปกลับคืนมาได้ ดังนั้นที่ดินเพื่อการเกษตรโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเมืองใหญ่ ควรจะได้รับการป้องกันไว้แทนที่จะไปหาที่ดินซึ่งแพงกว่าและมีประสิทธิภาพน้อยกว่ามาทดแทน และในการที่จะทำให้นโยบายการป้องกันพื้นที่เกษตรกรรมเป็นที่ยอมรับ

เอกสาร

รับของสาธารณชนและลดการสูญเสียที่ดินนั้นจะต้องใช้วิธีการที่สมดุลย์ กล่าวคือ

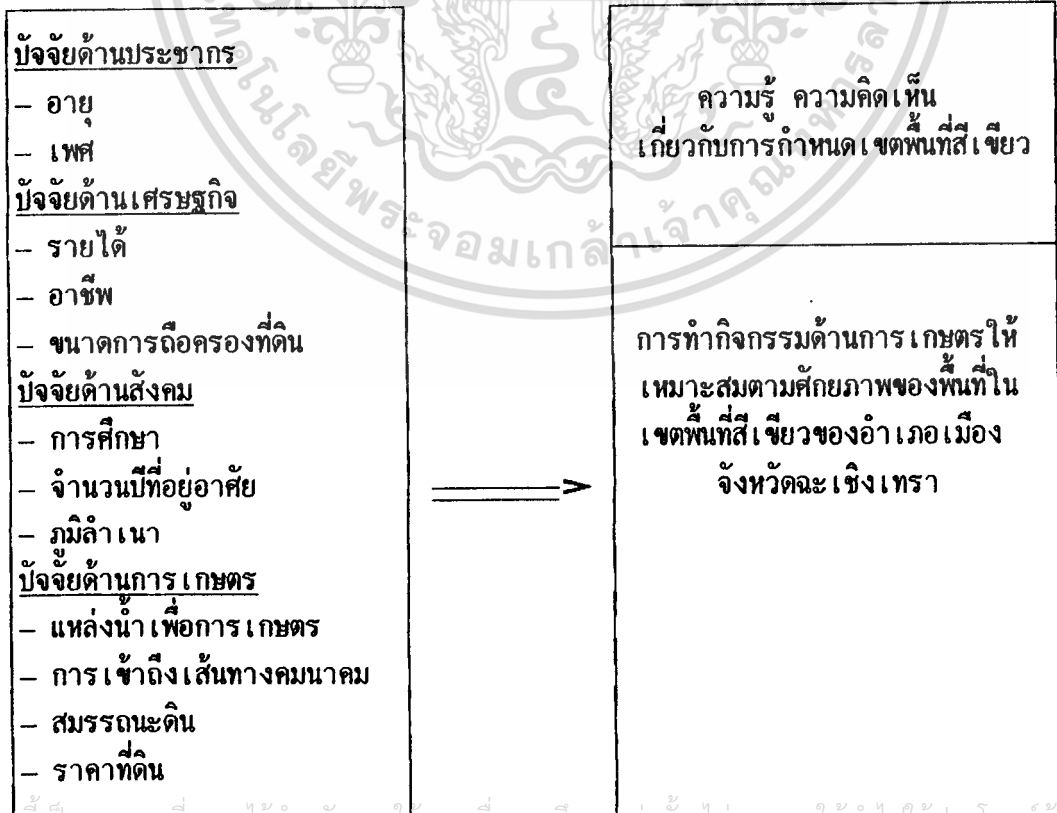
1. จะต้องมีการใช้สิ่งจูงใจทางการเงิน (Financial Incentives) เพื่อให้จะทำให้แน่ใจว่าที่ดินไม่ได้ถูกอนุรักษ์ไว้อย่างธรรมดาเท่านั้น แต่ยังสามารถที่จะคงไว้ซึ่งคุณค่าทางเศรษฐกิจ โดยการทำการเกษตรกรรมต่อไปด้วย เช่น การกำหนดภาษีเป็นสิ่งจูงใจหรือส่งเสริมให้เจ้าของที่ดินยังคงใช้ที่ดินในการเกษตรต่อไป
2. การให้อำนาจรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อให้แน่ใจว่าเป้าหมายของชุมชน (Community Goal) ในการป้องกันทรัพยากรเกษตรนั้นได้ถูกนำไปปฏิบัติให้เป็นผลสำเร็จ
3. การกำหนดโครงการที่เฉพาะจงแต่ละพื้นที่เกษตรกรรม แต่ละแห่งจะมีลักษณะเฉพาะตัวเองที่แตกต่างกันไป เพื่อที่จะลดการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปตามยถากรรม (Haphazard Conversion) ของพื้นที่เกษตรกรรม

สำหรับพื้นที่สีเขียวของตำบลคลองนาและตำบลบางไผ่ นับได้ว่าเป็นแหล่งผลิตพืชผลทางการเกษตรที่ใกล้เมือง มีการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมหลากหลายกิจกรรม จึงทำให้เป็นสาเหตุหนึ่ง ที่กิจกรรมบางประเภทใช้ที่ดินไม่เหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่ พื้นที่เกษตรกรรมจึงได้รับผลกระทบจากกิจกรรมด้านการเกษตรด้วยกัน และหากสถานการณ์ดังกล่าวซึ่งนับว่าเป็นผลต่อพื้นที่เกษตรกรรมยังคงดำเนินอยู่ต่อไป พื้นที่เกษตรกรรมอาจจะหมดไปในที่สุด ดังนั้นจึงควรทำการศึกษาถึงสภาพของพื้นที่สีเขียวและประเภทกิจกรรมด้านการเกษตร เพื่อค้นหาปัจจัยที่มีความเหมาะสมในเขตพื้นที่สีเขียวสำหรับกิจกรรมด้านการเกษตร นำมาปรับปรุงแผนการใช้ที่ดินตลอดจนเสนอแนะแนวทางในการควบคุมการใช้พื้นที่สีเขียวเพื่อการเกษตรกรรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ตัวแปรปัจจัย

ตัวแปรผล

ระเบียบวิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ประกอบด้วย การวิจัยทางเอกสาร ในการสำรวจผู้ศึกษาใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยกำหนดแนวคำถามสัมภาษณ์ (Structured Interview Schedule) สัมภาษณ์หัวหน้าคร่ำเรือน ในการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดแนวทางในการดำเนินการศึกษารวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.1 ประชากรเป้าหมาย

ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่สี่เขี้ยวเขตผังเมืองรวม ฉะเชิงเทรา ทั้งนี้จะเป็นกลุ่มประชากรที่ประกอบกิจกรรมด้านการเกษตร ในปัจจุบัน

3.2 การสุ่มตัวอย่าง

ทำการสุ่มตัวอย่างชนิดทราบโอกาสทางสถิติ (Probability Sampling) โดยประชากรเป้าหมายมีโอกาสถูกเลือกเท่าๆ กัน

3.2.1 การสุ่มตัวอย่างพื้นที่ศึกษาทำแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยระบุเลือกตำบลคลองนาและตำบลบางไผ่ ซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่สี่เขี้ยวในเขตผังเมืองรวมฉะเชิงเทรา

3.2.2 สุ่มเลือกจำนวนขนาดของกลุ่มตัวอย่างในเขตพื้นที่ศึกษา ที่จะใช้เป็นตัวแทนของประชากรเป้าหมาย โดยการคำนวณจากสูตรการคำนวณหาจำนวนประชากรเป้าหมาย (อ้างใน บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2534:13-14) คือ การกำหนดค่าความคาดเคลื่อนที่ยอมรับได้เป็นร้อยละ (ในที่นี้ได้อนุมัติความคาดเคลื่อนที่ยอมรับได้เป็นร้อยละ 10)

$$\text{สูตร จำนวนประชากรเป้าหมาย } n = \frac{400 \times N}{(400-I) + N}$$

n = ขนาดของกลุ่มประชากรเป้าหมาย

N = จำนวนหลังคาเรือนทั้งหมด

I = ความคาดเคลื่อนที่ยอมรับได้เป็นร้อยละ

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าในสูตร} \quad n &= \frac{400 \times N}{(400-102)+N} \\ &= \frac{400 \times 1024}{298 + 1024} \\ &= \frac{409,600}{1322} \end{aligned}$$

ฉะนั้นกลุ่มประชากรเป้าหมายทั้งหมดที่ต้องการ = 309 หลังคาเรือน

จากการสุ่มประชากรเป้าหมายทั้งสองตำบลในขั้นที่หนึ่งได้แล้วนำไปเทียบหาสัดส่วนกลุ่มประชากรเป้าหมายในแต่ละตำบลได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตำบลคลองนา มีจำนวน 435 หลังคาเรือน ประกอบด้วย 5 หมู่บ้าน

จำนวนทั้งหมด 1,024 หลังคาเรือน สุ่มประชากรเป้าหมายได้เท่ากับ 309 หลังคาเรือน
 " 435 " " " 435×309
 1,024
 จำนวนประชากรเป้าหมาย = 132 หลังคาเรือน

ตำบลบางไผ่ มีจำนวน 589 หลังคาเรือน ประกอบด้วย 14 หมู่บ้าน

จำนวนทั้งหมด 1,024 หลังคาเรือน สุ่มประชากรเป้าหมายได้เท่ากับ 309 หลังคาเรือน
 " 589 " " " 589×309
 1,024
 = 177 หลังคาเรือน
 ฉะนั้นในการสุ่มประชากรเป้าหมายครั้งนี้รวมสองตำบล จะเท่ากับ 132 + 177
 = 309 หลังคาเรือน

3.2.3 สุ่มเลือกหลังคาเรือนตัวอย่างจากแต่ละหมู่บ้านที่คำนวณได้ในขั้นที่สองโดยวิธี
 สุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลาก (Lottery Method)
 บ้านเลขที่ของแต่ละหมู่ของตำบลคลองนาและตำบลบางไผ่ ตามสัดส่วนจำนวนหลังคาเรือนใน
 แต่ละกลุ่มจนได้ครบตามจำนวน 309 หลังคาเรือน ดัง (ตารางที่ 3.1)

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรเป้าหมายที่ศึกษาในพื้นที่สี่จังหวัดอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ตำบล	หมู่ที่	จำนวนบ้าน (หลังคาเรือน)	จำนวนประชากรตัวอย่างที่สุ่มได้ (หลังคาเรือน)
<u>ตำบลคลองนา</u>	1	125	38
	2	124	37
	3	70	22
	4	41	12
	5	75	23
	รวม 5 หมู่บ้าน	435	132
<u>ตำบลบางไผ่</u>	1	106	32
	2	87	26
	3	38	12
	4	42	13
	5	45	14
	6	60	18
	7	104	31
	8	34	31
	9	73	22
รวม 9 หมู่บ้าน	589	177	
รวม	14	1,024	309

ที่มา : จากการคำนวณสุ่มประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา

3.3 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

ในการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อพื้นที่สี่จังหวัดอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา มีตัวแปรที่สำคัญคือ

ปัจจัยด้านประชากร ได้แก่ อายุ เพศ

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ อาชีพ รายได้ ขนาดการถือครองที่ดิน

ปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ การศึกษา จำนวนปีที่อยู่อาศัย ภูมิฐานะ

ปัจจัยด้านการเกษตร ได้แก่ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร การเข้าถึงเส้นทางคมนาคม
สมรรถนะดิน และราคาที่ดิน

ตัวแปรผล คือ ความรู้ ความคิดเห็น เกี่ยวกับการกำหนดเขตพื้นที่สี่จังหวัดอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา
การนำไปปฏิบัติใช้ให้เกิดความเหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่สำหรับกิจกรรมด้านการเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3.1 นิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรปัจจัยที่ใช้ในการศึกษา (Operational Definition)

พื้นที่สีเขียว (Green Belt) หมายถึง พื้นที่ที่ถูกกำหนดให้เป็นพื้นที่สีเขียวตามข้อบัญญัติผังเมืองรวมจะเชิงเตตรา โดยใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม

หลังคาเรือน หมายถึง ประชากรตัวอย่างที่สุ่มจากจำนวนหลังคาเรือนทั้งหมดเพื่อใช้ในการศึกษาที่อยู่ในเขตพื้นที่สีเขียวของอำเภอเมืองจะเชิงเตตรา

กิจกรรมด้านการเกษตร หมายถึง การประกอบกิจกรรมด้านการเกษตรในปัจจุบันในพื้นที่สีเขียวที่ศึกษา ได้แก่ การเกษตรกรรม, กสิกรรม, ปศุสัตว์, ประมง และการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

ความรู้และความคิดเห็น หมายถึง ระดับความรู้ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับข้อกำหนดผังเมืองรวม โดยเฉพาะด้านการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตพื้นที่สีเขียว มีหน่วยการวัดเป็นคะแนน จากการตอบคำถาม มีระดับการวัดเป็นช่วง (Interval Scale)

อาชีพ หมายถึง การประกอบอาชีพหลักหรืออาชีพรองในปัจจุบัน ได้แก่ อาชีพด้านการเกษตร อาชีพที่นอกเหนือจากการทำการเกษตร และอื่น ๆ มีระดับการวัดเป็นกลุ่ม

รายได้ หมายถึง จำนวนเงินที่ได้รับในแต่ละเดือน (เงินเดือน ดอกเบี้ย รวมถึงเงินตอบแทนจากงานอื่นๆ) มีหน่วยการวัดเป็นบาท มีระดับการวัดเป็นช่วง (Interval Scale)

ขนาดการถือครองที่ดิน หมายถึง จำนวนที่ดินที่หน่วยศึกษามีกรรมสิทธิ์ในการถือครองมีหน่วยวัดเป็นไร่ มีระดับการวัดเป็นช่วง (Interval Scale)

3.4 ศักยภาพของที่ดินการเกษตรขึ้นอยู่กับปัจจัย

หลักการวิเคราะห์ด้วยเทคนิควิธีแผนภาพเชิงซ้อนมีรายละเอียดดังนี้

1. กำหนดพื้นที่ศึกษาเป็นตารางกริด กำหนดช่องตารางกริดสี่เหลี่ยมจัตุรัส ครอบคลุมพื้นที่ศึกษาได้ตารางกริดละ .15 X.15 ตารางกิโลเมตร (ยกกำลังสอง) เท่ากับ 0.020 ตารางกิโลเมตร (ยกกำลังสอง) หรือประมาณ 30 ไร่

2. กำหนดปัจจัยหรือองค์ประกอบทางด้านเศรษฐกิจ สังคม กายภาพ ที่ส่งผลต่อประเภทการใช้ที่ดินที่ทำการศึกษา แล้วนำปัจจัยหรือองค์ประกอบแต่ละตัวมากำหนดค่าคะแนนเป็นช่วงชั้นต่างๆ โดยพิจารณาตามประเภทของปัจจัยหรือองค์ประกอบนั้นๆ

3. การให้ค่าน้ำหนัก เป็นการให้ค่าน้ำหนักปัจจัยแต่ละตัวตามลำดับความสำคัญที่มีผลต่อพื้นที่มากน้อยต่างกัน หรือจากการหาค่าสัมประสิทธิ์ของแต่ละปัจจัย หรือพิจารณาจากผลได้และเสียของการลงทุนในแต่ละปัจจัย รวมทั้งวิธี DELPI ซึ่งเป็นวิธีการถามความเห็นของกลุ่มนักวิชาการในการให้ค่าคะแนนความสำคัญของแต่ละปัจจัย

4. การรวมค่าปัจจัยและการแบ่งชั้นศักยภาพของพื้นที่ ค่าความสำคัญของแต่ละช่วงตารางกริดจะนำมารวมกันในทุกปัจจัยของกิจกรรมแต่ละประเภท จากนั้นนำมาแบ่งช่วงชั้นศักยภาพตามความต้องการ

การวัดจะเป็นค่าคะแนนที่ได้มาจากการให้คะแนนแต่ละปัจจัย โดยอาศัยปัจจัย 4 ด้าน คือ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร สมรรถนะดินเพื่อการเกษตร การเข้าถึงเส้นทางคมนาคม และราคาที่ดินในการกำหนดค่าคะแนนความเหมาะสมแต่ละช่วงของปัจจัยแต่ละตัวดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรกรรม

- บริเวณที่อยู่ใกล้แหล่งน้ำมากที่สุดในรัศมี 0-300 เมตร มีค่าคะแนน 10 คะแนน เหตุผล เพราะเป็นระยะที่เกษตรกรสามารถนำน้ำเข้าถึงพื้นที่การเกษตรได้สะดวก
- บริเวณที่อยู่ใกล้แหล่งน้ำปานกลางในรัศมี 301- 500 เมตร มีค่าคะแนน 6 คะแนน เหตุผล เพราะเป็นระยะที่เกษตรกรต้องเสียค่าใช้จ่ายมากขึ้นในการนำน้ำเข้าสู่พื้นที่การเกษตร
- บริเวณที่อยู่ใกล้แหล่งน้ำน้อยที่สุดในรัศมี 501 เมตร ขึ้นไป มีค่าคะแนน 3 คะแนน เหตุผล เป็นระยะที่เกษตรกรประสบปัญหาเกี่ยวกับความยุ่งยากและเสียค่าใช้จ่ายมากขึ้นในการนำน้ำเข้าสู่พื้นที่เกษตรกรรม

2. สมรรถนะดินเพื่อการเกษตรกรรม (ใช้ข้อมูลการทดสอบแลวินิจฉัยคุณภาพของดินและความเหมาะสมและข้อจำกัดขึ้นในการใช้ประโยชน์ด้านการเกษตรของกรมพัฒนาที่ดินในการพิจารณา)

- ดินที่มีความเหมาะสมดีมากในการปลูกพืช มีค่าคะแนน 10 คะแนน เหตุผล เป็นดินที่มีคุณสมบัติเหมาะสมดีมากในการปลูกพืช
- ดินที่มีคุณสมบัติเหมาะสมดีในการปลูกพืช มีค่าคะแนน 6 คะแนน เหตุผล เป็นดินที่มีคุณสมบัติดีในการเพาะปลูกพืช
- ดินที่มีความเหมาะสมปานกลาง ในการปลูกพืช มีค่าคะแนน 3 คะแนน เหตุผล เป็นดินที่มีคุณสมบัติเหมาะสมปานกลางในการเพาะปลูกพืชและไม้ผล

3. การเข้าถึงเส้นทางคมนาคม

- การเข้าถึงเส้นทางคมนาคมมากที่สุดในรัศมี 0-300 เมตร มีค่าคะแนน 10 คะแนน เหตุผล เป็นระยะทางที่เกษตรกรสามารถนำผลผลิตจากพื้นที่ลำเรียงขนส่ง โดยใช้เส้นทางคมนาคมได้สะดวก
- การเข้าถึงเส้นทางคมนาคมปานกลางที่ในรัศมี 301-500 เมตร มีค่าคะแนน 10 คะแนน เหตุผล เป็นระยะทางที่เกษตรกรสามารถนำผลผลิตจากพื้นที่ลำเรียงขนส่งโดยใช้เส้นทางคมนาคมต้องเสียค่าใช้จ่ายมาก
- การเข้าถึงเส้นทางคมนาคมน้อย ในรัศมี 501 เมตรขึ้นไป มีค่าคะแนน 10 คะแนน เหตุผล เป็นระยะทางที่เกษตรกรสามารถนำผลผลิตจากพื้นที่ลำเรียงขนส่งโดยใช้เส้นทางคมนาคมต้องเสียค่าใช้จ่ายมากและเสียเวลา ทำให้ไม่ได้รับความสะดวก

4. ราคาที่ดิน

- ราคาที่ดินตั้งแต่ 1,000 บาท ลงไปต่อตารางวา มีค่าคะแนน 9 คะแนน เหตุผล เป็นราคาที่ดินที่เกษตรกรสามารถนำมาลงทุนในการประกอบกิจกรรมด้านการเกษตร ซึ่งมีต้นทุนไม่สูงได้
- ราคาที่ดินตั้งแต่ 1,001- 5,000 บาทต่อตารางวา มีค่าคะแนน 6 คะแนน เหตุผล เป็นราคาที่ดินที่เกษตรกรสามารถนำไปประกอบกิจกรรมด้านการเกษตรซึ่งต้นทุนไม่สูงมากนัก
- ราคาที่ดินตั้งแต่ 5,001 บาทขึ้นไปต่อตารางวา มีค่าคะแนน 2 คะแนน เหตุผล เป็นราคาที่ดินค่อนข้างสูงไม่เหมาะที่จะนำไปประกอบกิจกรรมด้านการเกษตร

การให้ค่าน้ำหนักบัจจัยแต่ละตัวโดยวิธี DELPHI คือการให้ค่าถ่วงน้ำหนักแต่ละบัจจัยโดยให้นักวิชาการสาขาต่างๆที่เกี่ยวข้อง จำนวน 9 ท่าน ในการให้ค่าคะแนนน้ำหนักของบัจจัยแต่ละตัว ดังนี้ (ตารางที่ 3.2)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	คุณวุฒิสาขาวิชา	ตำแหน่งงาน	สถานที่ทำงาน
1	การวางแผนภาคและเมือง	นักผังเมือง 6	สำนักผังเมืองฉะเชิงเทรา
2	การวางแผนภาคและเมือง	นักผังเมือง 5	สำนักผังเมืองฉะเชิงเทรา
3	เศรษฐศาสตร์เชิงปริมาณ	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ผังเมือง 4	สำนักผังเมืองฉะเชิงเทรา
4	วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ 5	สำนักงานปศุสัตว์เขต 2
5	เกษตรศาสตร์	เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร 6	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา
6	เศรษฐศาสตร์	เจ้าหน้าที่นโยบายและแผน 6	สำนักงานปศุสัตว์เขต 2
7	วิศวกรรมโยธา	เจ้าหน้าที่โยธา 3	องค์การบริหารส่วนตำบล คลองนา
8	วิศวกรรมโยธา	เจ้าหน้าที่โยธา 3	องค์การบริหารส่วนตำบล บางไผ่
9	เศรษฐศาสตร์	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์แผน และโครงการ	ที่ว่าการศาลากลาง จังหวัดฉะเชิงเทรา

ตารางที่ 3.2 แสดงกระจายของ Cell ที่มีค่าคะแนนบัจจัยต่างๆ และค่าถ่วงน้ำหนักที่กำหนด
โดยนักวิชาการ

ตำบล/บัจจัย	ค่าถ่วงน้ำหนัก					รวม
	2	3	6	9	10	
ตำบลคลองนา						
- แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	-	94	189	-	264	547
- สมรรถนะดินเพื่อการเกษตร	-	60	412	-	75	547
- การเข้าถึงเส้นทางคมนาคม	-	162	186	-	199	547
- ราคาที่ดิน	77	-	275	195	-	547
ตำบลบางไผ่						
- แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	-	70	190	-	306	566
- สมรรถนะดินเพื่อการเกษตร	-	135	173	-	258	566
- การเข้าถึงเส้นทางคมนาคม	-	53	228	-	285	566
- ราคาที่ดิน	76	-	328	162	-	566

ที่มา: การให้ค่าคะแนนถ่วงน้ำหนักบัจจัยโดยนักวิชาการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การรวมค่าปัจจัยและการแบ่งชั้นศักยภาพของพื้นที่ ในแต่ละตารางกริดเป็นการรวมค่าคะแนนของ 4 ปัจจัยที่ปรับแล้วด้วยค่าน้ำหนักของแต่ละปัจจัย โดยเทียบค่าคะแนนดิบเป็นค่าซีสกอร์ (Z-Scores) เป็นการนำค่าคะแนนดิบมาแปลงอยู่ในรูประหว่างค่า -3 ถึง +3 นำค่าที่เป็นค่าซีสกอร์มาเปิดตารางเทียบค่ามาตรฐานโดยใช้เทียบจากค่า T-Score เพื่อแปลงเข้าสู่การจัดช่วงค่าความเหมาะสมของพื้นที่ศึกษาแต่ละตำบล ตามค่าคะแนนรวมโดยแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ

234 คะแนน ขึ้นไป	มีค่าความเหมาะสมสูงมาก
193 - 233 คะแนน	มีค่าความเหมาะสมสูง
152 - 192 คะแนน	มีค่าความเหมาะสมปานกลาง
111 - 152 คะแนน	มีค่าความเหมาะสมน้อย
70 - 110 คะแนน	มีค่าความเหมาะสมน้อยมาก

จากการวิเคราะห์ความเหมาะสมตามศักยภาพด้วยเทคนิควิธีแผนภาพเชิงซ้อน ตามขั้นตอนดังกล่าวจึงสามารถแสดงผล ช่วงค่าคะแนนที่เหมาะสมของการใช้ที่ดินสำหรับกิจกรรมด้านการเกษตรได้เป็นพื้นที่ 2 ประเภท ดังนี้

- ค่าคะแนนสูง เป็นค่าที่ความเหมาะสมในการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตรแบบหนาแน่น สำหรับในเขตพื้นที่สีเขียวที่ศึกษา
- ค่าคะแนนต่ำ เป็นค่าที่ความเหมาะสมในการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตรแบบเบาบาง สำหรับในเขตพื้นที่สีเขียวที่ศึกษา

3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลซึ่งได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.6 โครงสร้างและลักษณะของแบบสอบถาม (ในภาคผนวก)

ผู้ศึกษาใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยการกำหนดแนวคำถามสัมภาษณ์ จำแนกออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	ประกอบด้วยข้อคำถาม	6 ข้อ
2. ความรู้เกี่ยวกับการกำหนดเขตพื้นที่สีเขียว	ประกอบด้วยข้อคำถาม	5 ข้อ
3. ข้อมูลทางเศรษฐกิจของกลุ่มตัวอย่าง	ประกอบด้วยข้อคำถาม	11 ข้อ
4. ข้อมูลเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ที่ดินของกลุ่มตัวอย่าง	ประกอบด้วยข้อคำถาม	11 ข้อ
5. ข้อมูลด้านสาธารณูปการในเขตพื้นที่สีเขียว	ประกอบด้วยข้อคำถาม	6 ข้อ
6. ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ในเขตพื้นที่ศึกษา	ประกอบด้วยข้อคำถาม	10 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนนจากข้อคำถาม ถ้าตอบถูกต้องได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน ใช้คะแนนรวมทั้งสามมิติ เป็นคะแนนแบ่งบอกระดับความรู้เกี่ยวกับข้อกำหนดเขตพื้นที่สีเขียว

เกณฑ์การตัดสินระดับความรู้ของกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

- ผู้ที่มีระดับคะแนนตั้งแต่ 2 คะแนนลงไป เป็นระดับความรู้ต่ำ
- ผู้ที่มีระดับคะแนน 3- 4 คะแนน เป็นระดับความรู้ปานกลาง
- ผู้ที่มีระดับคะแนนตั้งแต่ 5 คะแนนขึ้นไป เป็นระดับความรู้สูง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การหาช่วงค่าคะแนนดิบ สูตรที่ใช้ในการหาค่าคะแนนมาตรฐาน

ค่าเฉลี่ย	$x = 164.9506$
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	$S = s = 55.890$
ความแปรปรวน	$S = \frac{N \sum fx - (\sum fx)^2}{N(N-1)}$
คะแนนมาตรฐาน	$Z = \frac{X - \bar{X}}{S}$
ค่า T-SCORES	$T = 10Z + 50$

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการหาค่าคะแนนมาตรฐาน

X	=	คะแนนดิบ
f	=	ความถี่
fx	=	ความถี่สะสม
Z	=	ค่าคะแนนมาตรฐาน
T	=	ค่า T-SCORES
s	=	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ค่า Z-SCORES

X	f	fx	fx	Z	T
235	1	235	55225	1.253344	62.53344
231	7	1617	373527	1.181749	61.817749
228	2	456	103968	1.128098	61.28098
220	10	2200	484000	0.9849597	59.849597
216	32	6912	1492992	0.9133905	59.133905
215	1	215	46225	0.8954983	58.954983
213	1	213	45369	0.8597137	58.597137
203	23	4669	947807	0.6807908	56.807908
199	34	6766	1346434	0.6092216	56.092216
196	39	7644	1498224	0.5555448	55.555448
191	5	955	182405	0.4660833	54.660833
190	1	190	36100	0.448191	54.48191
188	15	2820	530160	0.4124065	54.124065
184	21	3864	710976	0.3408373	53.408373
179	12	2148	384492	0.2513759	52.513759

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค่า Z-SCORES (ต่อ)

X	f	fx	fx	Z	T
178	1	178	31684	0.2334836	52.334836
176	30	5280	929280	0.1976699	51.97699
175	67	11725	2051875	0.1798067	51.798067
173	1	173	29929	0.1440221	51.440221
170	2	340	57800	0.903453	50.903453
164	7	1140	186960	-0.0170084	49.829916
163	1	163	26569	-0.0349006	49.650994
161	3	483	77763	-0.0706852	49.293148
159	28	4452	707868	-0.1064698	48.935302
156	32	4992	778752	-0.1601467	48.398533
155	1	155	24025	-0.178039	48.21961
148	1	148	21904	-0.303285	46.96715
146	17	2482	362372	-0.3390696	46.609304
144	15	2160	311040	-0.3748541	46.251459
143	6	858	122694	-0.3927464	46.072536
139	4	556	77284	-0.46433156	45.356844
135	41	5535	747225	-0.5358847	44.641153
132	16	2112	278784	-0.5895616	44.104384
129	10	1290	166410	-0.6432385	43.567615
126	17	2142	269892	-0.6969153	43.030847
124	3	372	46128	-0.7326999	42.673001
120	1	120	14400	-0.8042691	41.957309
114	12	1368	155952	-0.9116228	40.883772
109	1	109	11881	-1.0010842	39.989158
105	9	945	99225	-1.0726534	39.273466
102	11	112	114444	-1.1263302	38.736698
94	2	188	17672	-1.2694685	37.305315
90	2	180	16200	-1.3410377	36.589623
70	2	140	9800	-1.6988835	33.011165
รวม	547	90228	18010208	22.6424	84.8358

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกณฑ์การตัดสินระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อกำหนดผังเมืองรวมละเอียงเทราโดยเฉพาะในเขตพื้นที่สีเขียว ซึ่งประกอบด้วยคำถาม 10 ข้อ ในแต่ละข้อคำถามจะเป็นในรูปเชิงลบและเชิงบวก หากเป็นคำถามในเชิงลบ แต่ละคำตอบมีค่าคะแนนดังนี้คือ

- เห็นด้วย เท่ากับ 1 คะแนน
- ไม่เห็นด้วย เท่ากับ 2 คะแนน

หากเป็นคำถามในเชิงบวก แต่ละคำตอบมีค่าคะแนนดังนี้ คือ

- เห็นด้วย เท่ากับ 2 คะแนน
- ไม่เห็นด้วย เท่ากับ 1 คะแนน

3.7 การทดสอบแบบสอบถาม

เมื่อได้สร้างคำถามที่เกี่ยวกับประเภทกิจกรรมด้านการเกษตรกรรมในเขตพื้นที่สีเขียวที่ศึกษาและนำไปทดสอบและการวิเคราะห์รายข้อ และทำการปรับปรุงตัดข้อความที่ไม่ตรงประเด็นที่ศึกษาออกไป โดยเหลือคำถามที่เกี่ยวข้องประเด็นที่ศึกษา จากนั้นจึงนำไปทดสอบ (Pre-Test) กับประชากรที่อยู่ในเขตพื้นที่สีเขียวในเขตผังเมืองรวมละเอียงเทรา จำนวน 30 ราย

3.8 การจัดการกับข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบและความครบถ้วนของคำตอบทั้งหมด หลังจากนั้นก็จึงออกแบบคู่มือลงรหัสเพื่อนำไปประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ (Statistical Package for Socoal Sciences)

3.9 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ ส่วนมากจะมีมาตราวัดช่วง (Interval) และมีบางส่วนที่เป็นการวัดแบบกลุ่ม (Nominal) เช่น อาชีพ และประเภทของกิจกรรมในเขตพื้นที่สีเขียว โดยใช้การวิเคราะห์เสนอข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยด้านประชากร เศรษฐศาสตร์และสังคม โดยใช้ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุดและต่ำสุด ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านประชากร เศรษฐกิจ สังคมกับความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อกำหนดผังเมืองรวมละเอียงเทราเฉพาะพื้นที่สีเขียวที่ศึกษา โดยใช้ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square) เป็นสถิติเชิงพรรณนา เพื่อให้ทราบลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิเคราะห์แสดงไว้ในบทที่ 5

บทที่ 4

ลักษณะพื้นฐานทั่วไปของพื้นที่สีเขียวเขตผังเมืองรวมฉะเชิงเทรา

4.1 ลักษณะทั่วไปของจังหวัดฉะเชิงเทรา

4.1.1 ลักษณะทางกายภาพของจังหวัดฉะเชิงเทรา

ที่ตั้งและอาณาเขตของจังหวัดฉะเชิงเทราตั้งอยู่ทิศทางตะวันออกของประเทศอยู่ประมาณเส้นรุ้งที่ 13 องศาเหนือ และเส้นแวงที่ 100 องศาตะวันออก อยู่ในเขตภาคตะวันออก หรือในบริเวณใกล้เคียงทั้ง 3 จังหวัดชายฝั่งทะเลตะวันออก อันประกอบด้วย จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง โดยมีระยะทางห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ 75 กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 304 และประมาณ 61 กิโลเมตร ตามทางรถไฟสายตะวันออกโดยมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดปทุมธานี จังหวัดนครนายก และจังหวัดปราจีนบุรี
ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดปราจีนบุรีและอำเภอไทย
ทิศตะวันออก ติดต่อกับ จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระแก้ว
ทิศตะวันตก ติดต่อกับ จังหวัดกรุงเทพมหานคร และจังหวัดสมุทรปราการ

4.1.2 ลักษณะภูมิประเทศ จังหวัดฉะเชิงเทรามีพื้นที่ประมาณ 53,510 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 3,395,000 ไร่ หรือประมาณ ร้อยละ 13.8 ของพื้นที่ภาคตะวันออกใหญ่เป็นอันดับ 2 รองจากจังหวัดจันทบุรี

สภาพโดยทั่วไปของจังหวัดฉะเชิงเทรา แบ่งเป็น 3 ลักษณะ

1) บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำบางปะกง และที่ราบทั่วไปส่วนใหญ่จะอยู่ทางทิศด้านตะวันตกของจังหวัดอันประกอบไปด้วย อำเภอเมือง บางน้ำเปรี้ยว บ้านโพธิ์ บางคล้า บางปะกง แปลงยาว กิ่งอำเภอราชสาส์ และบางส่วนของอำเภอพนมสารคาม กิ่งอำเภอคลองเขื่อน ทั้งนี้ ใน 6 อำเภอที่กล่าวมา จะมีแม่น้ำบางปะกงไหลผ่านก่อนลงสู่อ่าวไทย โดยมีชายฝั่งทะเลยาวประมาณ 12 กิโลเมตร ลักษณะ เป็นพื้นที่ราบมีเนื้อที่ประมาณ 1,250,000 ไร่ อันเป็นพื้นที่ซึ่งประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม

2) บริเวณที่ราบลูกฟูกคลื่นลอนลาด อันได้แก่พื้นที่ตอนกลางของจังหวัดอยู่ในเขตอำเภอพนมสารคาม อำเภอแปลงยาว และบางส่วนของอำเภอสนามชัยเขตพื้นที่ส่วนใหญ่ความสูงเฉลี่ย 4-20 เมตร เนื้อที่ประมาณ 360,250 ไร่ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านทำไร่มันสำปะหลัง อ้อย และเลี้ยงสัตว์

3) บริเวณที่สูงและเขตภูเขา พื้นที่ที่มีความสูงเฉลี่ยประมาณ 100 เมตร ขึ้นไปส่วนใหญ่อยู่ในอำเภอสนามชัยเขตมีพื้นที่เกือบครึ่งหนึ่งของพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัดนอกจากนี้ยังอยู่ในกิ่งอำเภอท่าตะเียบ อำเภอพนมสารคามและอำเภอแปลงยาวบางส่วน ซึ่งมีลักษณะ เป็นพื้นที่ดินป่าเขา ดินส่วนมากเป็นดินเหนียว ดินร่วนปนทรายและดินลูกรัง ไม่เหมาะในการทำเกษตรกรรม มีเนื้อที่ประมาณ 1,784,750 ไร่

4.1.3 ลักษณะสภาพภูมิอากาศ ภูมิอากาศโดยทั่วไปของจังหวัดมีอากาศค่อนข้างร้อนฝน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตกชุก มีความแตกต่างของอุณหภูมิระหว่าง 12.3 - 35 องศาเซลเซียส มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 114.4 มิลลิเมตร/เดือน และปริมาณฝนตกเฉลี่ย 1,372.8 มิลลิเมตร ต่อปี สภาพอากาศภายใน จังหวัดแบ่งตามฤดูกาล 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน ระยะเวลาตั้งแต่เดือน กุมภาพันธ์ - เมษายน ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือน พฤษภาคม - ตุลาคม ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน - มกราคม

4.1.4 เขตการปกครองและจำนวนประชากรจังหวัดฉะเชิงเทราแบ่งการปกครองออกเป็น 9 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ 1 เทศบาลเมือง 1 เทศบาลตำบล 20 สุขาภิบาล 92 ตำบล 819 หมู่บ้าน จำนวนประชากร 586,424 คน (ข้อมูลสำรวจเดือนสิงหาคม 2537) จำนวนครัวเรือน 179,670 ครัวเรือน (ตารางที่ 4.1)

4.1.5 ลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน มีพื้นที่ถือครองทางการเกษตร ร้อยละ 70.78 พื้นที่ป่าไม้ ร้อยละ 24.54 พื้นที่อยู่อาศัย ร้อยละ 3.74 (กรมพัฒนาที่ดิน, 2532) จากลักษณะของพื้นที่โดยทั่วไป เป็นพื้นที่เกษตรกรรมและอยู่ในบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำบางปะกง ได้ส่งผลให้จังหวัดฉะเชิงเทราเป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งผลผลิตข้าวที่สำคัญของภาคตะวันออก เป็นแหล่งที่มีการทำปศุสัตว์ที่สำคัญโดยเฉพาะสุกรซึ่งเป็นแหล่งที่มีการเลี้ยงกันมากเป็นอันดับ 2 ของประเทศ รองมาจากจังหวัดนครปฐม และเป็นแหล่งเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่และไก่พันธุ์เนื้อ นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งปลูกมะม่วงพันธุ์ดีและมีผลผลิตออกสู่ตลาด นับว่าภาคเกษตรกรรมของจังหวัดฉะเชิงเทราขึ้นเป็นสาขาการผลิตที่เป็นแหล่งที่มาของรายได้ที่สำคัญของจังหวัด

4.1.6 การคมนาคมขนส่ง จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นจังหวัดที่สามารถติดต่อกับพื้นที่ในจังหวัดใกล้เคียงได้สะดวกทั้งทางรถยนต์และรถไฟ ส่วนการคมนาคมทางน้ำปัจจุบันได้ลดความสำคัญลงแต่ก็ยังมีการใช้ในบางพื้นที่โดยเฉพาะบริเวณพื้นที่ทางรถยนต์ไม่สามารถเข้าถึงได้

1) ทางรถยนต์ การคมนาคมขนส่งทางรถยนต์ที่สำคัญได้แก่ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 304 (สวนหลวง) นับว่าเป็นเส้นทางคมนาคมที่สำคัญที่สุดของจังหวัดฉะเชิงเทราที่เชื่อมโยงระหว่าง กรุงเทพมหานคร-ฉะเชิงเทรา และภาคตะวันออกเฉียงเหนือทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 เชื่อมโยงระหว่างกรุงเทพมหานคร - อำเภอบางปะกง สิ้นสุดที่จังหวัดตราด ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 331 เชื่อมโยงระหว่างอำเภอเมืองฉะเชิงเทรากับอำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี

2) ทางรถไฟ การคมนาคมขนส่งทางรถไฟ นับว่าเป็นเส้นทางขนส่งที่สำคัญปัจจุบันเป็นที่นิยมใช้บริการค่อนข้างสูงจังหวัดฉะเชิงเทราเป็นชุมทางรถไฟที่สำคัญของภาคตะวันออกทั้งนี้เนื่องจากมีรถไฟที่ผ่านทั้งตอนเหนือและตอนใต้ของจังหวัด ทางตอนเหนือและตอนใต้ของจังหวัดทางตอนเหนือที่เชื่อมโยงระหว่าง กรุงเทพฯ - ฉะเชิงเทรา - ปราจีนบุรี - อรัญประเทศ สิ้นสุดที่อำเภอคลองลึก เส้นทางดังกล่าว นอกจากจะมีความสำคัญในด้านการบริการรับส่งผู้โดยสารแล้วยังเป็นเส้นทางที่ใช้ลำเลียงผลผลิตทางการเกษตรเข้าสู่กรุงเทพมหานคร ทางตอนใต้ของจังหวัดฉะเชิงเทราที่เชื่อมโยงระหว่าง กรุงเทพมหานคร - ฉะเชิงเทรา - ท่าเทียบเรือน้ำลึก สัตหีบและแหลมฉบัง ซึ่งเส้นทางดังกล่าวได้สร้างขุมทรัพย์ประเสริฐ เพื่อการรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมในพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกและ เพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวในบริเวณพื้นที่จังหวัดในภาคตะวันออก

4.2 ลักษณะประเภทกิจกรรมด้านเกษตรกรรมในจังหวัดฉะเชิงเทรา

พื้นที่เกษตรกรรมในเขตพื้นที่สีเขียวของอำเภอเมืองฉะเชิงเทราซึ่งมีศักยภาพเป็นแหล่ง

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลิตพืชผลทางเกษตรกรรม และเป็นเหตุผลประการหนึ่งในการกำหนดพื้นที่สีเขียวขึ้นเนื่องจากเป็นที่ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่อการเกษตร แต่ความสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญถึงศักยภาพที่แท้จริงในการใช้ประโยชน์ที่ดินโดยมีปัจจัยที่ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินไปในรูปแบบต่างๆ ตามความนิยมของเกษตรกร การทำการเกษตรกรรมอาจมีการบุกกรุบป่าเข้าครอบครองทำประโยชน์ จนหมดสภาพป่ากลายเป็นที่ดินทำกิน เกษตรกรส่วนใหญ่จะอยู่กับแบบกระจัดกระจายไปตามที่ดินที่ตน การประกอบอาชีพ ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพในการเกษตรกรรม ปศุสัตว์ พาณิชยกรรม ประมง และอุตสาหกรรม

พื้นที่เกษตรกรรมมีเนื้อที่ประมาณ 2,069,195 ไร่ หรือร้อยละ 61.87 ของพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัด พื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ทำนาประมาณ 1,033,846 ไร่ หรือร้อยละ 49.96 ของพื้นที่เกษตรกรรมส่วนที่เหลือจะกระจายมีการปลูกพืชต่างๆ ได้แก่ มันสำปะหลัง มะม่วง สับปะรด ข้าวโพด อ้อยโรงงาน ถั่วเหลือง มะพร้าว หมาก เป็นต้น

การปศุสัตว์ ในจังหวัดจะเชิงเทรา มีการเลี้ยงเป็นอาชีพรองลงจากการเพาะปลูก ซึ่งมีการเลี้ยงกระจัดกระจายอยู่ทั่วไป การเลี้ยงเป็นแบบลักษณะพื้นบ้าน และเลี้ยงแบบเพื่อการค้า สัตว์ที่เลี้ยงส่วนมากเป็น โค กระบือ สุกร เป็ด ไก่ เป็นต้น

การประมง ปัจจุบันนิยมประกอบเป็นอาชีพอย่างหนึ่งเนื่องจากได้ผลตอบแทนสูงซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการทำประมงน้ำจืดและประมงน้ำกร่อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแถบตอนปลายแม่น้ำบางปะกง ซึ่งเป็นแหล่งที่มีความอุดมสมบูรณ์ของสัตว์น้ำชายฝั่ง เช่น การเลี้ยงปลา การเลี้ยงกุ้งกลาดำ เป็นต้น

การพาณิชยกรรม สินค้าออกที่สำคัญของจังหวัด เป็นผลผลิตที่ได้จากพืชและปศุสัตว์ เป็นหลักของจังหวัด มีตลาดที่เป็นย่านการค้าที่สำคัญได้แก่ ตลาดนอก ตลาดใน และร้านค้าตามหมู่บ้าน เป็นต้น

การอุตสาหกรรม ของจังหวัดจะเชิงเทรา เป็นแหล่งผลิตสินค้าด้านการเกษตรที่สำคัญในภาคตะวันออก การลงทุนในภาคอุตสาหกรรมส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร เช่น อุตสาหกรรมโรงสีข้าว อุตสาหกรรมการผลิตมันสำปะหลังอัดเม็ด มีการจัดตั้งเป็นนิคมอุตสาหกรรม เพื่อสนองตอบนโยบายของรัฐบาล ที่กระจายอุตสาหกรรมไปสู่ภูมิภาคต่างๆ ให้มากที่สุด เป็นการรวมกลุ่มโรงงานอุตสาหกรรมให้มาอยู่ในจุดเดียวกันเพื่อประโยชน์ในการจัดการระบบการบำบัดน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งในขณะนี้จังหวัดจะเชิงเทรา มีพื้นที่ที่ได้รับการอนุมัติจัดตั้งเป็นนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย 2 แห่ง คือ

- 1) นิคมอุตสาหกรรมเวลโกรว์ ตั้งอยู่ถนนสายบางนา-ตลาด กิโลเมตรที่ 36 ในเขตอำเภอบางปะกง จังหวัดจะเชิงเทรา มีเนื้อที่รวม 3,000 ไร่
- 2) นิคมอุตสาหกรรมเกตเวย์ซิตี้ ตั้งอยู่ถนนสาย 331 (จะเชิงเทรา- สัตหีบ) บริเวณกิโลเมตรที่ 27 ตำบลหัวสำโรง อำเภอแปลงยาว จังหวัดจะเชิงเทรา มีเนื้อที่ 11,536 ไร่

4.3 ลักษณะทั่วไปของพื้นที่อำเภอเมืองจะเชิงเทรา

อำเภอเมืองจะเชิงเทรา สันนิษฐานเป็นเมืองที่สร้างขึ้นในสมัยกรุงศรีอยุธยาในแผ่นดินสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ เพื่อเป็นที่ระดมพลในยามสงคราม ครั้นตกมาถึงพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ได้ทรงให้สร้างป้อมปราการขึ้นที่เมืองนี้เพื่อให้เป็นเมืองเขื่อนขันธ์กั้นปรกนครทางด้านตะวันออกไว้ เป็นเมืองที่มีชื่อเสียงมาแต่โบราณว่า สามารถแลปลาทูกันได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ถึงแปดริ้ว จนกระทั่งเรียกเมืองนี้ว่า "แปดริ้ว" และมีคำขวัญประจำจังหวัดนี้ว่า "เมืองธรรมะ พระศักดิ์สิทธิ์ ชิดเมืองหลวง มะม่วงหวานข้าวสารหอม" (ประวัติมหาดไทยส่วนภูมิภาคจังหวัด ฉะเชิงเทรา, 2528)

4.3.1 ลักษณะทางกายภาพของอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา

อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา มีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 378.66 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 0.71 ของพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ระยะห่างจากกรุงเทพมหานครโดยทางรถยนต์ 75 กิโลเมตร และรถไฟประมาณ 61 กิโลเมตร แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 19 ตำบล 184 หมู่ และมีเทศบาลเมือง 1 แห่ง ซึ่งมีพื้นที่ 12.96 ตารางกิโลเมตร และสุขาภิบาล 1 แห่ง ได้แก่ สุขาภิบาลคลองนครเนื่องเขต จำนวนราษฎรทั้งหมด เพศชาย 64,142 เพศหญิง 67,360 จำนวนหลังคาเรือน 18,231 (ตารางที่ 4.1) มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ใกล้เคียงดังต่อไปนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ ตำบลศาลาแดง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ ตำบลสาวชะโงก อำเภอบางคล้า
ทิศใต้	ติดต่อกับ ตำบลดอนทราย บางกรูด เกาะไร่ อำเภอบ้านโพธิ์
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ เขตหนองจอก เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานครและอำเภอ บางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ (แผนภาพที่ 4.1)

4.3.2 ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศ ส่วนใหญ่เป็นบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำบางปะกงในบริเวณด้านตะวันออกของอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา มีแม่น้ำบางปะกงไหลผ่านในตำบลต่างๆ เช่น ตำบลคลองจุกกะเณอ บางแก้วบ้านใหม่ บางไผ่และบางพราว ส่วนด้านตะวันตกส่วนใหญ่เป็นบริเวณที่ลุ่มมีลำคลองธรรมชาติมากมายและเป็นลำคลองธรรมชาติที่เป็นแหล่งน้ำที่สำคัญสำหรับการอุปโภคและบริโภค และการสัญจรไปมาระหว่างตำบลและหมู่บ้านต่างๆ

4.3.3 ทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญของอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา ได้แก่ แหล่งน้ำ และดิน

4.3.3.1 แหล่งน้ำ

1) แหล่งน้ำธรรมชาติ นับว่าเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญของอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา มีแม่น้ำบางปะกงไหลผ่าน นอกจากนี้ยังมีคลองธรรมชาติที่กระจายอยู่โดยทั่วไปซึ่งคลองธรรมชาติและคลองต่างๆ มีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของประชากรในอำเภอเมืองฉะเชิงเทราค่อนข้างสูงทั้งนี้คลองต่างๆ ได้อำนวยความสะดวกอำนวยน้ำดิบเพื่อการประปาส่งให้กับประชากรในเขตชุมชนเมืองนอกจากนี้ในบางชุมชนยังได้อาศัยในการสัญจรไปมา และลำเลียงผลผลิตและวัตถุดิบคลองธรรมชาติ ได้แก่ คลองหลวงแพ่งซึ่งอยู่ด้านตะวันตกของชุมชนเมืองฉะเชิงเทรานั้นว่าเป็นคลองที่มีขนาดใหญ่ และเป็นคลองที่ยาวต่อเนื่องมาจากอำเภอบางน้ำเปรี้ยวผ่าน อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา ความสำคัญของคลองดังกล่าวเป็นแหล่งน้ำดิบ เพื่อการประปาและการสัญจรไปมา คลองอุดมชลจร คลองขวาง มีน้ำไหลตลอดปีและมีทิศทางไหลของน้ำจากด้านเหนือสู่ด้านใต้ในลักษณะตั้งฉากกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 304 (สุวินทวงศ์) แล้วไหลออกสู่คลองประเวศบุรีรัมย์ ก่อนที่จะไหลไปรวมกันที่แม่น้ำบางปะกง คลองนครเนื่องเขต ซึ่งอยู่ตอนเหนือของชุมชนมีน้ำไหลตลอดปี มีลักษณะทอดยาวเป็นแนวยาวกับทางหลวงหมายเลข 304 (สุวินทวงศ์) ไหลลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า เมื่ออนุญาตเห็นเป็นประโยชน์ในการนำ

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 แสดงการปกครองและจำนวนประชากรของจังหวัดฉะเชิงเทรา

อำเภอ	จำนวนเนื้อที่ (ตร.กม.)	จำนวนหน่วยการปกครอง(แห่ง)					จำนวนราษฎรทั้งหมด		จำนวนหลัง คาเรือน
		ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาล	สุขาภิบาล	ชาย	หญิง		
เมืองฉะเชิงเทรา	372	19	184	1	1	64,142	67,360	18,231	
บางคล้า	227.9	9	56	1	1	21,191	23,128	10,705	
บางน้ำเปรี้ยว	498.6	10	146	-	-	38,305	38,157	80,398	
พนมสารคาม	572	8	82	-	3	38,500	38,627	14,695	
บางปะกง	372	11	106	-	5	36,502	38,627	18,231	
สนามชัยเขต	1,666	4	46	-	1	32,143	29,046	11,293	
บ้านโพธิ์	217	17	73	-	2	21,257	11,536	8,134	
แปลงยาว	237	4	47	-	-	16,670	15,874	6,233	
ราชสาส์น	134.9	3	30	-	-	6,363	7,200	2,460	
กิ่งอ.ท่าตะเกียบ	1,054.7	2	17	-	-	16,932	15,308	6,460	
กิ่งอ.คลองเขื่อน	127.3	5	30	-	-	6,837	8,213	2,830	
รวม	5,479.4	92	819	2	20	292,273	294,151	179,670	

ที่มา: สำนักงานฝ่ายทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา

ผู้คลองทำไข่และไหลลงสู่มแม่น้ำบางปะกง คลองทำไข่ ซึ่งเป็นแหล่งผลิตน้ำดิบให้กับชุมชนเมืองฉะเชิงเทรา คลองบางไผ่ คลองบางพระ และคลองบางกะเสน ซึ่งเป็นคลองที่แบ่งเขตระหว่างอำเภอเมืองฉะเชิงเทรากับอำเภอบางคล้า

2) แหล่งน้ำชลประทาน อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา ได้รับน้ำจากโครงการชลประทานพระองค์เจ้าไชยานุวัต และโครงการบำรุงรักษาน้ำคลองด่าน สำหรับน้ำจากโครงการชลประทานทั้ง 2 แห่ง เป็นแหล่งน้ำที่สำคัญเพื่อการเกษตร การอุปโภค การบริโภค โดยมีพื้นที่ส่งน้ำครอบคลุมในทุกตำบล ยกเว้นในฤดูแล้งมีพื้นที่ในบางตำบลไม่สามารถรับน้ำจากโครงการชลประทาน ได้แก่ พื้นที่ทางด้านตะวันออกของตำบลบางตีนเบ็ด คลองนา บางไผ่ คลองจุกกะเดอ และตำบลบ้านใหม่

3) แหล่งน้ำใต้ดิน แหล่งน้ำใต้ดินของอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา โดยทั่วไปมีปริมาณน้ำเฉลี่ย 1-30 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง คุณภาพของน้ำดิบบางแห่งเป็นน้ำกร่อยและมีตะกอนสีมัวเจือปน (แนวทางการพัฒนาการเกษตร, 2529:40)

4.3.3.2 ดิน

1) สมรรถนะดิน เพื่อพิจารณาชนิดดินในอำเภอเมืองฉะเชิงเทราสามารถจำแนกเป็นชุดต่างๆ ได้แก่ ชุดดินบางกอก ชุดดินบางน้ำเปรี้ยว ชุดดินฉะเชิงเทราและ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชุดดินคอนเมือง เป็นพื้นดินราบเรียบ มีความชื้นของพื้นที่น้อยกว่า ร้อยละ 1 เป็นดินลึก ระบายน้ำไม่ดี แต่เป็นดินที่เหมาะสมมากในการทำนา โดยพื้นที่ดังกล่าวส่วนใหญ่อยู่ทางด้านตะวันตกของชุมชนเมืองจะเขิงเทรา ได้แก่ ตำบลคลองหลวงแพ่ง คลองอุดมชลจร หนามแดง บางแก้ว บางขวัญ สำหรับดินที่มีความเหมาะสมแก่การทำสวนไม้ผล เป็นลักษณะของดินที่เป็นตะกอนหลายชั้นปะปนกัน มีสภาพเป็นกรด ซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ทางด้านตะวันออกของชุมชนเมืองจะเขิงเทรา ได้แก่ ตำบลหน้าเมือง โสธร บางพระ บ้านใหม่ คลองนา บางไผ่และคลองจุกกะเฌอ (แนวทางการเกษตรอำเภอเมืองจะเขิงเทรา 2533: 28-29) ดัง (ตารางที่ 4.2 และภาพที่ 4.2)

2) ความเหมาะสมของดินด้านวิศวกรรมเป็นการพิจารณาถึงคุณสมบัติของดิน เช่น เนื้อดิน การระบายน้ำ อัตราการซึมของน้ำผ่านชั้นของดิน จึงมีผลต่อความคงทนของสิ่งก่อสร้างต่างๆ เช่น ถนน บ่อน้ำ อาคาร บ้านเรือน สำหรับอำเภอเมืองเมื่อพิจารณาชนิดดินทางกายภาพซึ่งอยู่ในชุดดิน บางกอก บางน้ำเปรี้ยว จะเขิงเทรา และดอนเมือง พบว่า ดินทั้ง 4 ชุดไม่เหมาะสมในการใช้ทำแวนอนเนื่องจากน้ำท่วมในฤดูฝนดินไม่อยู่ตัว ดินชั้นล่าง รับน้ำหนักด้ามา และมีปัญหาการระบายน้ำในฤดูฝน สำหรับดินในชุดบางกอกสามารถทำบ่อน้ำขนาดเล็ก (กรมพัฒนาที่ดิน, 2527:19 -23)

4.3.4 การใช้ประโยชน์ที่ดิน การใช้ประโยชน์ที่ดิน สามารถแบ่งเป็นประเภทหลักๆ ที่สำคัญได้แก่ การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยและการใช้ที่ดินเพื่ออุตสาหกรรม

4.3.4.1 การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการทำนา ประมาณ ร้อยละ 85 ของพื้นที่อำเภอเมืองจะเขิงเทรา ซึ่งอยู่ทางด้านตะวันตกของแม่น้ำบางปะกง และเป็นบริเวณพื้นที่ที่สามารถทำนาได้ ปีละ 2 ครั้ง มีการขุดบ่อเลี้ยงปลาในนาข้าว จัดได้ว่าเป็นอาชีพรองจากการทำนานอกจากนี้ยังมีการทำประมงน้ำเค็มโดยเฉพาะการเลี้ยงกุ้งกุลาด้า บริเวณริมฝั่งแม่น้ำบางปะกง และมีการทำปศุสัตว์ ซึ่งมีลักษณะการเลี้ยงเป็นฟาร์มและแบบไร่นาสวนผสม ที่สำคัญได้แก่ สกร เบ็ด โก แหล่งที่มีการเลี้ยงสุกรมากได้แก่ ตำบลคลองจุกกะเฌอ ตำบลบางไผ่ ฟาร์มเลี้ยงเป็ด เลี้ยงกันมากที่ตำบลคลองเปรง และฟาร์มไก่เลี้ยงกันมากที่ตำบลคลองนา

4.3.4.2 การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่ออุตสาหกรรม ลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่ออุตสาหกรรมของอำเภอเมืองจะเขิงเทราในอดีตยังไม่ค่อยมีการเปลี่ยนแปลงที่เด่นชัด ทั้งนี้เนื่องจากอุตสาหกรรมที่มีส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ใช้พื้นที่น้อยเพราะส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมขั้นพื้นฐาน ผลิตเพื่อการตอบสนองและการบริการภายในชุมชนและท้องถิ่นเท่านั้น ได้แก่ อุตสาหกรรมประเภทโรงสีข้าว และอุตสาหกรรมเกี่ยวกับการบริการผลิตประกอบซ่อมเครื่องยนต์และอุปกรณ์ทางการเกษตร ในระยะต่อมาหลังจากที่รัฐบาลมีนโยบายที่สนับสนุนการกระจายอุตสาหกรรมไปสู่ภูมิภาคมากขึ้น เป็นผลให้การเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมได้แผ่ขยายมาที่จังหวัดจะเขิงเทรา อำเภอเมืองจะเขิงเทรา มีการขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมบริเวณทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 304 (สุวินทวงศ์) เป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่และขนาดกลาง มีการจ้างแรงงานสูงเป็นอุตสาหกรรมที่มีความต้องการใช้พื้นที่ค่อนข้างมาก รองลงมาได้แก่ บริเวณถนนสุขประยูร และทางหมายเลข 304 (จะเขิงเทรา - พนมสารคาม)

4.3.4.3 การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการอยู่อาศัย จากสภาพพื้นที่ของอำเภอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 แสดงลักษณะทางกายภาพของดินชนิดต่างๆ ที่พบในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา

หมายเลข ในพื้นที่	ชื่อหน่วยดิน ประเภท	สภาพภูมิ ประเทศ	ความลาดชัน %	ความลึก ของดิน	ก. การระบายน้ำ ข. ความสามารถ ให้น้ำซึมผ่าน ค. การไหลบ่าของ น้ำผิวดิน	เนื้อดิน ก. ดินบน ข. ดินล่าง	สภาพการ ใช้ที่ดิน	ปริมาณของโปรตัสเฟียม ที่มีประโยชน์ต่อพืช (ppm)	ระดับความอุดมสมบูรณ์ ของดินประเมินจาก คุณสมบัติทางเคมี
4	ชุดบางกอก	ราบเรียบ	<1	ดินลึก	ก. เลว ข. ฆ่า ค. ฆ่า	ก. ดินเหนียว ข. ดินเหนียว	ทำนา	ก. สูง ข. สูง	ก. ปานกลาง ข. ปานกลาง
7	บางน้ำเปรี้ยว	ราบเรียบ	<1	ดินลึก	ก. เลว ข. ฆ่า ค. ฆ่า	ก. ดินเหนียว ข. ดินเหนียว	ทำนา	ก. สูง ข. สูง	ก. ปานกลาง ข. ปานกลาง
8	ชุดฉะเชิงเทรา	ราบเรียบ	<1	ดินลึก	ก. เลว ข. ฆ่า ค. ฆ่า	ก. ดินเหนียว ข. ดินเหนียว	ทำนา	ก. สูง ข. สูง	ก. ปานกลาง ข. ปานกลาง
13	ชุดคอนเมือง	ราบเรียบ	<1	ดินลึก	ก. เลว ข. ปานกลาง ค. ฆ่า	ก. ดินเหนียวปน ทรายหินร่วนปน ดินเหนียวหรือดินเหนียว ข. ดินร่วนเหนียวปนทราย หรือดินเหนียวปนทราย	ทำนา	ก. สูง ข. ปานกลาง	ก. ปานกลาง ข. ปานกลาง
14	ดินตะกอน หลายชนิด ปะปนกันมี สภาพเป็น เป็นกรดและ ดกกร่อง	เป็นที่ราบ อุยกเป็น ร่อง	-	ดินลึก	ก. ดี ข. ฆ่า ค. เลว	ไม่สามารถ แยกขอบ เขตได้	มะพร้าว มะม่วง สับรด	-	-

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน แผนการใช้ที่ดินจังหวัดฉะเชิงเทรา

เมืองฉะเชิงเทรา ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม และเป็นชุมชนที่มีความเจริญตามลำน้ำมาตั้งแต่อดีต ลักษณะที่อยู่อาศัยจึงกระจายตัวอยู่ริมน้ำ และถึงคลองธรรมชาติในบริเวณนอกเขตชุมชนเมือง ลักษณะการกระจายตัวของที่อยู่อาศัยเบาบางกว่าในเขตชุมชนเมืองมีความหนาแน่นสูง บริเวณจากฝั่งคลองท่าไร่ ที่บรรจบกับแม่น้ำบางปะกงและถนนสุภกิจข้ามคลองท่าไร่ อาคารหนาแน่นบริเวณริมฝั่งแม่น้ำบางปะกงและศูนย์การค้าปัจจุบันตามแนวถนนมหาจักรวรรดิและถนนเทพโสธร สภาพชุมชนเดิมเปลี่ยนสภาพเป็นย่านพักอาศัยหนาแน่น (ฝั่งเมืองรอบฉะเชิงเทรา ปรับปรุงครั้งที่ 1 เกษตรกรรมที่เหมาะสมแก่การทำสวน ได้มีการเปลี่ยนแปลงเป็นที่อยู่อาศัยผสมพื้นที่)

4.3.5 การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน การใช้ประโยชน์ที่ดินของอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา เมื่อแบ่งลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินที่สำคัญ ได้แก่ การใช้ที่ดินเพื่ออยู่อาศัย สถานราชการ สาธารณูปโภค นาข้าว ไม้ผล ไม้ยืนต้น พาร์มและพื้นที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ (กรมพัฒนาที่ดิน : การแยกลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน)

ในปี พ.ศ.2521 และ พ.ศ.2532 อำเภอเมืองฉะเชิงเทรามีการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการทำนามากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 81.22 รองลงมาได้แก่ พื้นที่ปลูกผลไม้ยืนต้น คิดเป็นร้อยละ 10.71 ที่อยู่อาศัย ร้อยละ 6.47 และพาร์ม ร้อยละ 1.06 และในช่วงปี พ.ศ.2532 ลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินได้มีการเปลี่ยนแปลงจากอดีตคือ พื้นที่ทำการเกษตรกรรมได้ลดลงโดยเฉพาะพื้นที่ทำนามีสัดส่วนลดลงจากเดิม ร้อยละ 81.22 เหลือร้อยละ 78.92 พื้นที่ปลูกไม้ผลยืนต้นมีสัดส่วนลดลงจาก ร้อยละ 10.71 เหลือร้อยละ 8.11 ส่วนการใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีลักษณะเพิ่มขึ้นได้แก่ การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่ออยู่อาศัย พาร์ม สถานราชการ และพื้นที่โรงงานอุตสาหกรรมคิดเป็นร้อยละ 10.49, 1.54, 0.69 และ 0.23 ตามลำดับดัง (ตารางที่ 4.3)

4.3.6 การคมนาคม อำเภอเมืองฉะเชิงเทราเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งระดับจังหวัดทั้งทางรถยนต์และรถไฟ นอกจากนี้ยังมีบางชุมชนที่อาศัยการขนส่งทางน้ำโดยเฉพาะในบริเวณพื้นที่การคมนาคมขนส่งทางรถยนต์เข้าไปถึง

4.3.6.1 ทางรถยนต์ มีทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 304 (สุวินทวงศ์) เป็นเส้นทางสายหลักเชื่อมโยงระหว่างกรุงเทพมหานคร - อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 314 (ฉะเชิงเทรา - บางปะกง) เป็นแหล่งอุตสาหกรรม ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 315 (ฉะเชิงเทรา - พนัสนิม) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3200 (ฉะเชิงเทรา - บางน้ำเปรี้ยว) และถนนสายเทพราชเชื่อมโยงระหว่างอำเภอเมืองฉะเชิงเทรากับสภาพมหานครจากการพิจารณาปริมาณการจราจรที่ผ่านอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา ในช่วง พ.ศ.2529-2534 ในบริเวณทางหลวงแผ่นดินสายสำคัญได้แก่

1) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 304 (สุวินทวงศ์- แยกบางปะกง) เป็นเส้นทางที่มีปริมาณการจราจรมากที่สุดมีจำนวนรถโดยสารและรถบรรทุกประมาณ 6,583 คันต่อวัน

2) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 304 (แยกบางปะกง - แยกปราจีนบุรี) เป็นเส้นทางที่มีปริมาณการจราจรรองลงมา บังประมาณการจราจรเพิ่มขึ้นจาก 5,549 คันต่อวัน เป็น 10,101 คันต่อวัน โดยมีสัดส่วน 44 ต่อ 56

3) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 314 (แยกบางปะกง- แยกมีนบุรี) เป็นเส้นทางที่มีปริมาณการจราจรมากเป็นอันดับ 3 และมีรถบรรทุกค่อนข้างสูง ดัง (ตารางที่ 4.4)

ปริมาณการจราจรในเขตชุมชนเมืองฉะเชิงเทรา พบว่า ในบริเวณถนนมหาจักรพรรดิมีเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่น

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินของอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา พ.ศ.2521 และ 2532

ประเภทการใช้ที่ดิน	พ.ศ.2521	ร้อยละ	พ.ศ.2532	ร้อยละ	อัตราการเปลี่ยนแปลง
พื้นที่อยู่อาศัย	15,313.36	6.47	24,826.37	10.49	61.12
สถานที่ราชการ และสาธารณูปโภค	931.48	0.39	1,645.99	0.69	76.70
นาข้าว	192,229.80	81.22	186,779.73	78.92	-2.83
ไม้ผล ไม้ยืนต้น	25,355.74	10.71	19,207.92	8.11	-24.25
ฟาร์ม	2,515.44	1.06	3,654.00	1.54	45.20
โรงงานอุตสาหกรรม	150.00	0.06	550.00	0.23	226.66
พื้นที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์	168.19	0.07	-	-	-
รวมทั้งสิ้น	236,664.02	100	236,664.02	100	387.66

หมายเหตุ: ข้อมูลจากสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา
ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน กองวางแผนการใช้ที่ดิน

ปริมาณการจราจรสูงสุดประมาณ 36,000 คันต่อวัน และปริมาณการจราจรหนาแน่นในบริเวณถนน
ชุมพล และถนนศุภกิจ และบริเวณแยกตัดกับถนนสุขประยูร

4.3.7 ลักษณะโครงสร้างทางเศรษฐกิจ จากลักษณะโครงสร้างโดยส่วนรวมของจังหวัด
ในช่วงปี พ.ศ.2527 พบว่า ภาคเกษตรกรรมมีส่วนการผลิตสูงสุด คือ ร้อยละ 37.01 ของ
มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ปี พ.ศ.2532 ภาคอุตสาหกรรมมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมมากที่สุดถึง
ร้อยละ 29.16 ภาคเกษตรกรรมลดลง เหลือร้อยละ 25.27 นับว่าภาคอุตสาหกรรมได้เข้ามามี
บทบาทสำคัญทางเศรษฐกิจในระยะปัจจุบัน แม้ว่าภาคเกษตรกรรมจะลดลง แต่ก็ยังคงมีความสำคัญ
ต่อเศรษฐกิจของอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา เนื่องจากลักษณะทางกายภาพของพื้นที่และศักยภาพของ
ดินเหมาะสมต่อการทำการเกษตรกรรมและประชากรส่วนใหญ่ยังคงประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็น
อาชีพหลัก

4.3.8 ประชากรและการมีงานทำ ควรมีงานทำ เมื่อเปรียบเทียบโครงสร้างการมีงาน
ทำของประชากรในจังหวัดฉะเชิงเทราใน พ.ศ.2523 และ 2533 พบว่า การมีงานทำของประ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4 แสดงปริมาณจราจรที่ผ่านอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา พ.ศ.2534

หมายเลข เส้นทาง	ระหว่าง	พ.ศ.2534				รวม
		รถโดยสาร	ร้อยละ	รถบรรทุก	ร้อยละ	
304	กรุงเทพ-แยกมีนบุรี	25,993	53.65	22,452	46.34	48,445
304	สุวินทวงศ์-แยกบางปะกง	6,142	55.12	5,000	44.88	11,142
304	แยกบางปะกง-แยกปราจีนบุรี	4,457	44.12	5,644	55.88	10,101
314	แยกบางปะกง-แยกมีนบุรี	2,274	24.68	6,938	75.32	9,212
314	ทางเลี่ยงเมืองฉะเชิงเทรา	1,395	20.57	5,388	79.43	6,783
315	อำเภอพนัสนิคม-แยกฉะเชิงเทรา	4,718	59.80	3,172	40.20	7,890
331	กม.40 ถึงทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 304	813	20.85	3,086	79.15	3,899
3200	ฉะเชิงเทรา-บางน้ำเปรี้ยว	535	18.40	2,372	81.60	2907

ที่มา: กรมทางหลวง กองวิศวกรรมการจราจร

ชากรในภาคเกษตรกรรมลดลง จากเดิม ร้อยละ 77 ในปี พ.ศ.2523 เหลือ ร้อยละ 29 และ 40 ของประชากรผู้มีงานทำ ในเชิงเศรษฐกิจ อาชีพหลักของประชากร คือ การเกษตรกรรม อาชีพรอง คือ การรับจ้างและการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม เมื่อพิจารณาถึงโครงสร้าง การมีงานทำของประชากร อำเภอเมืองจะเชิงเทราในปี พ.ศ.2533 นั้น พบว่า มีสัดส่วนของ ประชากรในวัยแรงงานประมาณ ร้อยละ 86 ประชากรนอกวัยแรงงานประมาณ ร้อยละ 70 และ นอกกำลังแรงงาน ร้อยละ 30 ซึ่งมีสัดส่วนค่อนข้างสูง ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากนโยบายในการ ขยายโอกาสทางการศึกษาของรัฐ จึงส่งผลต่อการได้รับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น เป็นผลทำให้ แรงงานที่อยู่ในภาคเกษตรกรรม โดยเฉพาะประชากรที่มีอายุ 17-20 ปี เปลี่ยนอาชีพเป็นพนักงาน ในโรงงานอุตสาหกรรม ภาคเกษตรกรรมจึงเกิดการขาดแคลนแรงงาน จำเป็นต้องจ้างแรงงาน จากที่อื่นโดยส่วนใหญ่ โดยเฉพาะแรงงานจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งส่วนใหญ่มีอายุตั้งแต่ 35-50 ปีขึ้นไป ทำให้ต้นทุนในการผลิตในภาคเกษตรกรรมสูงขึ้น

4.3.9 สาธารณูปโภค สาธารณูปการ ได้แก่ ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ในพื้นที่ของตำบล และหมู่บ้านการได้รับบริการน้ำประปาค่อนข้างจำกัด เนื่องจากขาดแคลนแหล่งน้ำดิบเพื่อใช้ในการ ทำน้ำประปาโดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้ง ซึ่งจะประสบปัญหาการแทรกตัวของน้ำเค็ม ทำให้เกิดน้ำ กร่อย และบริเวณพื้นที่รอบนอก ยังมีความต้องการในการใช้บริการด้านน้ำประปาค่อนข้างสูงทั้ง บ้านเรือนที่อยู่อาศัยและโรงงานอุตสาหกรรมซึ่งปัจจุบันมีการขยายตัวสูง สำหรับการให้บริการด้าน โทรศัพท์ ให้บริการประมาณ 5,120 เลขหมาย และมีเลขหมายที่เปิดบริการแล้ว 2,906 เลขหมาย ขณะที่ผู้มารับบริการ 5,867 ราย นับว่าการให้บริการด้านโทรศัพท์ยังไม่เพียงพอ ในปี พ.ศ.2534 มีการตั้งชมสายขึ้นมาอีก 1 แห่ง ซึ่งอยู่ใกล้เคียงกับสุขาภิบาลคลองนครเนื่องเขต ซึ่ง ในอนาคตสามารถเอื้ออำนวยความสะดวกได้อย่างเพียงพอกับความต้องการ (อุตสาหกรรมจังหวัด ฉะเชิงเทรา; 2534:55)

สำหรับปัญหาในเขตอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา และโครงการพัฒนาที่เกี่ยวข้องดังกล่าวสามารถสรุปเป็นประเด็นที่สำคัญจากสาเหตุการขยายตัวของประเภทกิจกรรมต่างๆในเขตพื้นที่ ที่สีเขียวของอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทราสามารถแยกเป็นปัญหาได้ดังนี้

1) ปัญหาการใช้ที่ดินไม่เป็นระเบียบ เนื่องจากอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา มีความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ ในอัตราสูงเมื่อเปรียบเทียบกับอำเภอต่างๆ ในจังหวัด ฉะเชิงเทรา มีกิจกรรมหลายประเภทที่ประกอบการกระจายอยู่เป็นจำนวนมาก และพื้นที่ไม่มีการ วางแผนแม่บทและการวางผังเมืองเพื่อรองรับความเจริญเติบโตไว้ตั้งแต่ต้น ทำให้เกิดปัญหาความ ไม่เป็นระเบียบของการใช้ที่ดิน เกิดการผสมผสานกันระหว่างบ้านพักอาศัย โรงเรียน โรงแรม โรงงานอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม สถานที่ราชการ กสิกรรม ประมงและปศุสัตว์ ก่อให้เกิดปัญหา ต่างๆ เช่น พื้นที่เสื่อมโทรม เป็นต้น จากการสำรวจพบว่า ปัญหาดังกล่าวส่วนใหญ่เนื่องจากกลุ่ม โรงงานอุตสาหกรรมอยู่ต้นน้ำมีการปล่อยน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมลงสู่คลองและไหลเข้าไป ในพื้นที่สีเขียวศึกษามีการใช้พื้นที่ผสมผสานกับการใช้พื้นที่ประเภทอื่น

2) ปัญหาการบุกรุกพื้นที่สีเขียว (พื้นที่เกษตรกรรม) โดยเฉพาะโรงงานอุตสาหกรรมได้เข้าไปตั้งในพื้นที่เกษตรกรรมเนื่องจากมีราคาที่ดินถูก ทำให้พื้นที่เกษตรกรรมลดลง และทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมตามมากระทบต่อพื้นที่ใกล้เคียงและระบบนิเวศวิทยา ประกอบกับ แรงงานด้านเกษตรกรรมถูกดึงดูดเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรม ทำให้มีพื้นที่เกษตรกรรมถูกทิ้งร้างกลายเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น เมื่อผู้ใดเห็นประโยชน์ในการนำ

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นที่ว่าง จากการสำรวจ พบว่า ในกลุ่มที่ 1 และ 2 เป็นพื้นที่ติดต่อกันเป็นพื้นที่เหมาะสมแก่การทำนา และปลูกพืชได้ตลอดปี (แผนการใช้ที่ดินจังหวัดฉะเชิงเทรา กรมพัฒนาที่ดิน) ประสบปัญหาการรุกรานพืชเกษตรกรรมในบางตำบล ซึ่งจากการพิจารณาเปรียบเทียบการใช้พื้นที่เพาะปลูกข้าวในช่วงปีการผลิต พ.ศ.2531 และ 2532 มีพื้นที่เพาะปลูกประมาณ 149,898 ไร่ ในปี พ.ศ. 2533 และ 2534 ลดลงเหลือ 143,501 ไร่ ขณะเดียวกันผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ในปีการเพาะปลูก พ.ศ.2532 และ ปี 2533 ประมาณ 714 กิโลกรัมต่อไร่ ลดลงเหลือ 448 กิโลกรัมต่อไร่ ในปีการเพาะปลูก พ.ศ.2533 และ 2534 (สำนักงานเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา, 2534)

3) ปัญหาการระบายน้ำเสียในเมืองและพื้นที่เกษตรกรรม การขยายตัวอย่างรวดเร็วของโรงงานอุตสาหกรรมก่อให้เกิดปัญหาน้ำทิ้งซึ่งเป็นน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมและในเขตชุมชนเมืองส่วนใหญ่ ยังไม่มีบ่อกำจัดน้ำเสียและระบบระบายน้ำที่สมบูรณ์แบบมีท่อระบายน้ำและรางน้ำอยู่ในถนนบางสายเท่านั้น น้ำทิ้งหมดปล่อยลงคลองและแม่น้ำบางปะกง ในกลุ่มพื้นที่ 1 พบว่า เกิดปัญหาเกี่ยวกับการระบายน้ำเน่าเสียจากอุตสาหกรรมอปภรณ์เลิศทรอนิกส์ อุตสาหกรรมการเกษตรโดยมีการระบายน้ำเสียจากโรงงานและ โรงสีข้าวลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติโดยวิธีระบายน้ำแหล่งคลองหรือขังตามท่ลมและขังลงดินรวมทั้งไหลลงลำธารสาธารณะซึ่งมีอยู่โดยทั่วไปส่วนในกลุ่มพื้นที่ 2 พบว่า ปัญหาน้ำเน่าเสียจากอุตสาหกรรมเกษตรอุตสาหกรรมแปรรูปเกษตร มีการระบายน้ำเสียจากโรงงานลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติคลอง ปัญหาที่เกิดขึ้นขมขมมีเล็กน้อยแต่เกิดปัญหาเกี่ยวกับพื้นที่เกษตรกรรมบริเวณที่เลี้ยงกุ้ง และปลาเป็นส่วนใหญ่จากการศึกษาถึงปัญหาน้ำเสียดังกล่าว ในแต่ละกลุ่มพื้นที่พบว่า ในทุกกลุ่มพื้นที่มีปัญหาน้ำเสียมีลักษณะคล้ายคลึงกัน ปัญหาน้ำเน่าเสียไม่ก่อให้เกิดปัญหาต่อแหล่งชุมชนใดแต่ก่อให้เกิดปัญหากับพื้นที่เกษตรกรรมที่เลี้ยงกุ้งและปลา เพราะผลของน้ำเสียทำให้สัตว์น้ำเริ่มมีน้อยและก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนในบริเวณกลุ่มพื้นที่ใช้น้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติ มาใช้เพื่อการเกษตร อุปโภคและบริโภค

4) ปัญหาสิ่งแวดล้อมและมลภาวะ เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับเมืองอุตสาหกรรมและเมืองใหญ่ที่ไม่มีการวางแผนการใช้ที่ดิน ปัญหาดังกล่าว ได้แก่ ฟุ้งละออง เขม่า ควัน กลิ่น ไอระเหยน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปเกษตร อุตสาหกรรมอปภรณ์เลิศทรอนิกส์ จากการสำรวจ พบว่า กลุ่มพื้นที่ 1 และ 2 ปัญหาฟุ้งละอองและกลิ่นของเสียจากโรงงานฟุ้งกระจายปัญหาดังกล่าวในกลุ่มพื้นที่ที่ศึกษาจึงไม่ใช่ปัญหาที่รุนแรงมากนัก

5) ปัญหาการขาดแคลนน้ำประปา และน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคและบริโภคของอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จะประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำจืดเพื่อใช้ทำน้ำประปามากเนื่องจากการประปาใช้แหล่งน้ำดิบจากคลองซึ่งเชื่อมโยงกับแม่น้ำบางปะกงทำให้ช่วงฤดูแล้งน้ำจะกร่อยและระบบการผลิตและส่งน้ำประปายังไม่ดีพอกับปริมาณความต้องการใช้ของประชากร และการขยายตัวของกิจกรรมประเภทต่างๆจึงเกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำสะอาด ในทุกกลุ่มพื้นที่

จากสภาพปัญหาดังที่ได้กล่าวมา สามารถสรุปปัญหาได้ดังนี้

1. ปัญหาด้านการใช้ที่ดิน ได้แก่ การใช้ที่ดินไม่เป็นระเบียบ การบกรุกพื้นที่เกษตร
2. ปัญหาสภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ ได้แก่ การระบายน้ำเสียลงสู่ชุมชน หรือพื้นที่เกษตรกรรม ฟุ้งละอองและกลิ่นจากโรงงาน ซึ่งปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องมาจากกิจกรรมประเภทอุตสาหกรรมขยายตัวโดยปราศจากการควบคุมและการวางแผนที่ดีเพื่อรองรับ

เอกสารขยายตัวของชุมชนเมืองในอนาคต และปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้นให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.4 ลักษณะของพื้นที่ศึกษา

4.4.1 การแบ่งพื้นที่ศึกษา ในการศึกษาดังปัญหาที่เกิดจากการประกอบกิจกรรมประเภทต่างๆในเขตพื้นที่สีเขียวของอำเภอเมืองจะเข็ญเทรา จะศึกษาถึงปัญหาการใช้ที่ดินไม่เหมาะสมกับกิจกรรมด้านการเกษตรตามศักยภาพของพื้นที่ที่ควรจะปฏิบัติ โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มพื้นที่ศึกษา 2 กลุ่ม ดังแผนภาพที่ 4.3

กลุ่มที่ 1 หมายถึง กลุ่มในเขตพื้นที่สีเขียวตำบลคลองนา
 กลุ่มที่ 2 หมายถึง กลุ่มในเขตพื้นที่สีเขียวตำบลบางไผ่

4.4.2 ลักษณะของพื้นที่ศึกษา

1) ลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ศึกษา เมื่อกล่าวถึงลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ศึกษา โดยภาพรวมแล้ว สภาพพื้นที่เป็นราบลุ่ม มีความลาดชันน้อยกว่า 2 % และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบในแต่ละกลุ่มพื้นที่แล้ว พบว่า กลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 จัดเป็นบริเวณที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำบางปะกงไหลผ่านพื้นที่บางส่วน ความเหมาะสมของพื้นที่ในกลุ่มนี้ตามแผนการใช้ที่ดินจังหวัดจะเข็ญเทรา และผังเมืองรวมจังหวัดจะเข็ญเทรา กำหนดให้เป็นพื้นที่สีเขียวเพื่อการเกษตรเนื่องจากมีคลองข่อยกระจายอยู่ในพื้นที่ค่อนข้างสูง ซึ่งคลองต่างๆเหล่านี้มีความเชื่อมโยงกับแม่น้ำบางปะกง นับว่ามีความสำคัญต่อพื้นที่ในกลุ่มที่ 1 และ 2 เพราะมีความสำคัญต่อระบบชีวิตของประชากรในพื้นที่ เพราะเป็นแหล่งน้ำสำหรับอุปโภคและบริโภค การเกษตรกรรม ซึ่งได้แก่ ทำนา เลี้ยงปลา และพืชผัก นอกจากนี้ยังได้ใช้เป็นเส้นทางสำหรับการลำเลียงผลผลิตทางการเกษตร ในการติดต่อซื้อขายซึ่งกันและกัน

2) การใช้ประโยชน์ที่ดินของพื้นที่ศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม พื้นที่ศึกษาส่วนใหญ่เป็นลักษณะการทำเกษตรกรรม ได้แก่ การทำนา ทำสวนผักและผลไม้ การปศุสัตว์ ได้แก่ การเลี้ยงสุกร ไก่ และเป็ด การประมง ได้แก่ การเลี้ยงปลา เลี้ยงกุ้ง มีการทำฟาร์มแบบเกษตรกรรมผสมผสาน

3) สมรรถนะดิน เพื่อพิจารณาสมรรถนะดินในกลุ่มของพื้นที่ศึกษา คือ สมรรถนะมีความเหมาะสมแก่การทำสวนไม้ผล เป็นลักษณะของดินที่เป็นตะกอนหลายชั้นปะปนกัน มีสภาพเป็นกรด ได้แก่ กลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 (แนวทางการพัฒนาการเกษตรอำเภอเมืองจะเข็ญเทรา, 2533: 28-29)

4) แหล่งน้ำ ได้แก่ แหล่งน้ำธรรมชาติ นับว่าเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ ส่วนใหญ่เป็นบริเวณที่ลุ่มมีลำคลองธรรมชาติมากมายและเป็นลำคลองธรรมชาติเป็นแหล่งน้ำที่สำคัญสำหรับการอุปโภคและบริโภคและสัญจรไปมาระหว่างตำบล และหมู่บ้านต่างๆแหล่งน้ำชลประทานได้รับน้ำจากโครงการชลประทานทั้ง 2 เป็นแหล่งน้ำที่สำคัญเพื่อการเกษตร อุปโภค-บริโภคโดยมีพื้นที่ส่งน้ำครอบคลุมในทุกตำบล ยกเว้นในฤดูแห้งมีพื้นที่ตำบลคลองนา และบางไผ่ ไม่สามารถรับน้ำจากโครงการชลประทาน ส่วนแหล่งน้ำใต้ดิน โดยทั่วไปมีปริมาณน้ำเฉลี่ย 1-30 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง คุณภาพน้ำเป็นน้ำคุณภาพดี บางแห่งเป็นน้ำกร่อยและมีตะกอนสีนํ้าเจือปน (แนวทางการพัฒนาการเกษตร, 2529:40)

5) โครงสร้างพื้นฐาน ลักษณะโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญของชุมชน ได้แก่ เส้นทางคมนาคมขนส่ง ประปา ไฟฟ้า โทรศัพท์

- การคมนาคมขนส่ง ของกลุ่มพื้นที่ศึกษาส่วนใหญ่เส้นทางรถยนต์และเป็นทางลูกรังเมื่อเปรียบเทียบในแต่ละกลุ่มพื้นที่แล้ว พบว่า กลุ่มที่ 1 มีเส้นทางคมนาคมสายหลัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ได้แก่ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 315 (ฉะเชิงเทรา-พนัสนิคม) นอกจากนี้ยังมีทางรถไฟผ่าน เพื่อเชื่อมโยงระหว่างท่าเทียบเรือน้ำลึกแหลมฉิมบึง มาบรรจบกับโครงการคลังสินค้า และคอนเทนเนอร์ เพื่อส่งออกที่ลาดกระบัง และบริเวณทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 314 (ทางเลี่ยงเมือง) ติดกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 304 (ฉะเชิงเทรา-พนมสารคาม) กลัดที่ 2 เส้นทางคมนาคมสายหลัก ได้แก่ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 304 (ฉะเชิงเทรา-พนมสารคาม)

- สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ได้แก่ ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ สำหรับการให้บริการจ่ายไฟฟ้านั้น การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอเมืองฉะเชิงเทราสามารถจ่ายไฟฟ้าให้ทั่วถึงทุกกลุ่มพื้นที่ ปัญหาเกี่ยวกับการไฟฟ้า ได้แก่ ไฟฟ้าดับ และแรงดันตก ในด้านขบข่วยการให้บริการประปาค่อนข้างจำกัด ทั้งนี้เนื่องจากขาดแคลนน้ำดิบเพื่อการทำประปาโดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้งจะประสบปัญหาของน้ำมีรสกร่อยหรือกระด้าง บริการด้านโทรศัพท์ยังไม่เพียงพอกับความต้องการของประชาชน

6) ลักษณะที่ตั้งและประเภทกิจกรรมด้านการเกษตร ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มพื้นที่กระจายตัวแต่ละกิจกรรม โดยเฉพาะในกลุ่มพื้นที่ 1 พบว่า มีโรงงานอุตสาหกรรมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรได้แก่ โรงสีข้าว 1 โรง และโรงงานอุตสาหกรรมผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์จำนวน 1 โรง ส่วนในกลุ่มพื้นที่ 2 จะมีกิจกรรมประเภทด้านการเกษตรกรรมและมีโรงงานแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ได้แก่ โรงสีข้าว 1 โรง

กลุ่มพื้นที่ศึกษาที่ 1 เขตพื้นที่สีเขียวของตำบลคลองนา

เขตการปกครองและจำนวนประชากร ตำบลคลองนาแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 5 หมู่บ้าน มีองค์การบริหารของส่วนตำบลและคณะกรรมการประจำหมู่บ้านเป็นผู้บริหารงานในระดับตำบล ระยะทางจากตัวอำเภอเมืองถึงตำบลคลองนาเป็นระยะทาง 7 กิโลเมตร จำนวนประชากรทั้งหมด 1,878 คน เพศชาย 902 คน เพศหญิง 976 คน ดัง (ตารางที่ 4.5)

สถานที่สำคัญ เนื่องจากสภาพพื้นที่อยู่อาศัยของเกษตรกรอยู่อย่างเป็นกลุ่มก้อนจึงทำให้เกษตรกรในพื้นที่มีสถานที่สำคัญ วัด จำนวน 2 แห่ง โรงเรียนระดับประถม 1 โรง สถานีอนามัย 1 แห่ง ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน 2 แห่ง ศูนย์เกษตรประจำตำบล 2 แห่ง และศูนย์ข่าวสารข้อมูลประจำตำบล 1 แห่ง

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนประชากรของตำบลคลองนา อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา

ประชากร	หมู่ที่										รวม	
	หมู่ที่ 1		หมู่ที่ 2		หมู่ที่ 3		หมู่ที่ 4		หมู่ที่ 5			
จำนวนประชากร	592		550		248		161		327		1,878	
จำนวนครัวเรือน	125		124		70		41		75		435	
เพศ	(ช)	(ญ)	(ช)	(ญ)	(ช)	(ญ)	(ช)	(ญ)	(ช)	(ญ)	(ช)	(ญ)
	278	314	361	289	125	123	76	85	126	165	902	976
อายุ 1วัน-3 ปี	8	12	13	9	8	3	2	7	13	8	44	39
อายุ 4 - 6 ปี	11	13	15	17	6	7	10	8	6	4	48	49
อายุ 7 - 9 ปี	22	28	26	23	14	9	5	4	9	15	79	79
อายุ 10-12 ปี	13	19	5	7	4	7	3	7	14	12	39	52
อายุ 13-15 ปี	16	21	26	22	12	13	7	6	13	14	74	76
อายุ 16-18 ปี	158	160	143	144	69	60	34	33	38	82	842	479
อายุ 19-45 ปี	20	25	20	20	5	11	5	6	11	14	61	76
อายุ 45ปีขึ้นไป	30	30	13	37	7	13	10	14	102	165	222	265

ที่มา : แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐาน ปี 2537, สส13

สภาพพื้นที่ถือครองที่ดินตำบลคลองนา มีจำนวนพื้นที่ถือครอง 6,681 ไร่ โดยมีพื้นที่ทำการเกษตรดังนี้ ดัง (ตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.6 แสดงสภาพการถือครองที่ดินตำบลคลองนา อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา

หมู่ที่	พื้นที่ถือครอง(ไร่)	พื้นที่ทำการเกษตร(ไร่)	หมายเหตุ
1	1,200	1,100	1. การถือครองที่ดิน / ครัวเรือนประมาณ 10ไร่
2	2,550	2,454	2. แม่น้ำ คลอง ถนน บ่อน้ำส่วนตัว บ่อน้ำสาธารณะ ที่อยู่อาศัย โรงงาน โรงแรม และที่ว่างเปล่า รวมพื้นที่ 549 ไร่
3	788	651	
4	923	827	
5	1,220	1,100	
รวม	6,681	6,132	

ที่มา : จากการสำรวจ สำนักงานที่ดินอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเภทและลักษณะการประกอบอาชีพ ดังที่กล่าวมาแล้วว่าตำบลคลองนา มีลักษณะด้านการประกอบอาชีพด้านการเกษตรหลายสาขาอาชีพ ประกอบด้วยพื้นที่ทำนา 1,800 ไร่ 59 ราย พื้นที่ทำสวน 525 ไร่ 416 ราย พื้นที่ปลูกพืชผักสวนครัว 525 ไร่ 21 ราย พื้นที่เลี้ยงโค 1,352 ไร่ จำนวน 30 ราย และพื้นที่การทำประมง 2,000 ไร่ 30 ราย (ประมงน้ำจืดได้แก่การเลี้ยงปลานิล สวาย ตะเพียน ปลาดุก และประมงน้ำกร่อย ได้แก่ การเลี้ยงกุ้งกุลาดำในพื้นที่นาและบริเวณใกล้แหล่งน้ำกร่อย ดัง (ตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนพื้นที่ทำการเกษตรของตำบลคลองนา

หมู่ที่	พื้นที่การเกษตร	ครัวเรือนทั้งหมด	ข้าว		มะม่วง		มะพร้าวแก่		มะพร้าวอ่อน		ผัก	
			ไร่	ราย	ไร่	ราย	ไร่	ราย	ไร่	ราย	ไร่	ราย
1	1,100	125	—	—	4	4	50	80	3	3	1	3
2	2,454	124	—	—	61	5	140	100	40	15	1	1
3	651	70	15	1	14	1	20	20	5	3	5	3
4	827	41	785	31	7	9	60	69	15	10	12	8
5	1,100	75	1,000	27	11	13	70	44	25	13	8	6
รวม	6,132	435	1,800	59	97	32	340	340	88	44	27	21

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองจะเข็งเตรา

แหล่งน้ำ เพื่อการอุปโภคและบริโภคของประชากรส่วนใหญ่อาศัยจากแหล่งน้ำ ดังนี้

1. แม่น้ำบางปะกง เป็นแหล่งน้ำผิวดิน
2. คลอง มีคลองต่างๆ เช่น คลองใหม่ คลองทรายมูล คลองบางไผ่
3. บ่อน้ำสาธารณะ 3 แห่ง
4. บ่อดิน 200 แห่ง

ดินและสมรรถนะดิน กรมพัฒนาที่ดินได้ศึกษาและวินิจฉัยดินตำบลคลองนา บริเวณแม่น้ำบางปะกงตลอดแนวแม่น้ำเป็นดินชุดชะอำประมาณ ร้อยละ 10 ของพื้นที่รวมทั้งตำบล เป็นดินเปรี้ยวจัดเกิดจากการทับถมของตะกอนน้ำทะเลและน้ำกร่อย เป็นดินเหนียวการระบายน้ำเลวถึงเลวมากปฏิกริยาของดินเป็นกรดจัด พอใช้ทำนาได้แต่มีปัญหาคือความเป็นกรดของดิน ส่วนบริเวณที่เหลือ ร้อยละ 90 ของตำบลเป็นดินชุดจะเข็งเตรา ดินชุดดังกล่าว เป็นดินเกิดจากการตกตะกอนของน้ำทะเลและน้ำกร่อย เป็นดินเหนียว การระบายน้ำเลวมีปฏิกริยาเป็นกรดเล็กน้อยถึงปานกลางเหมาะสมอย่างยิ่ง สำหรับการทำนา สามารถจัดระบบชลประทานเพื่อให้ดินมีประสิทธิภาพปลูกพืชได้ต่อไปไม่เหมาะกับการทำพืชไร่ พืชสวน เลี้ยงสัตว์หรือปลูกป่าไม้เพราะการระบายน้ำช้าแต่อาจปลูกไม้โตเร็วได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภัยธรรมชาติ ตำบลคลองนามีลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มประกอบด้วยสภาพของดินที่ระบายน้ำเร็วและยังมีหมู่บ้านบางหมู่ เช่น หมู่ที่ 4,5 เป็นพื้นที่ลุ่มมากทำให้เกิดน้ำท่วมโดยจะไหลเข้าไร่นาของเกษตรกรบริเวณหมู่บ้าน หมู่ที่ 5 ก่อนเพราะได้รับอิทธิพลของน้ำที่ไหลเข้ามาจากตำบลคอนทรายอำเภอบ้านโพธิ์

2. สภาพทางด้านสังคมของตำบล

เพศและอายุและการศึกษา ประชากรเพศชายและเพศหญิงมีความใกล้เคียงกัน และเมื่อจบการศึกษาภาคบังคับ นิยมเข้ารับการศึกษาคือ ในชั้นมัธยมต้น ดัง(ตารางที่ 4.8)

ตารางที่ 4.8 ระดับการศึกษาของประชากรในตำบลคลองนา

หมู่ที่	จำนวนครัวเรือนทั้งหมด (ครัวเรือน)	จำนวนผู้จบการศึกษาภาคบังคับ ประถมศึกษาปีที่ 6 (คน)	จำนวนผู้จบการศึกษาระดับ มัธยมต้น (คน)
1	125	12	12
2	124	4	4
3	70	2	2
4	41	-	-
5	75	8	8
รวม	435	26	26

ที่มา : แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐาน ปี 2537 , สส.13

สถาบันกลุ่มเกษตรกร แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มออมทรัพย์ ซึ่งมีสมาชิกมากที่สุดและกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรซึ่งมีสมาชิกรองลงมา

- สภาพกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลคลองนา มีความสนใจในการเลี้ยงปลาจึงริเริ่มรวมกลุ่มโดยจัดตั้งกลุ่มที่ หมู่ที่ 5 ตำบลคลองนา แม่บ้านเกษตรกรหลังจากเสร็จสิ้นฤดูกาลทำนา จะมีเวลาว่างมากดังนั้นแม่บ้านเหล่านี้มีความคิดริเริ่มที่จะปลาร้ากระป๋องประกอบกับวัสดุในท้องถิ่นมีมาก โดยเฉพาะปลาซึ่งมีเกษตรกรนิยมเลี้ยงเพื่อจำหน่ายแต่ราคาบางฤดูกาลมีราคาตกต่ำมากดังนั้นสมาชิกจึงรวมกลุ่มปรึกษากันเพื่อต้องการผลิตเป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือนคือการผลิตปลาร้ากระป๋อง

- สภาพกลุ่มยุวเกษตรกร จัดตั้งที่หมู่ที่ 2 ตำบลคลองนา มีสมาชิก 20 ราย เนื่องจากสมาชิกประกอบอาชีพหลายด้านเฉพาะอย่างยิ่งการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 แสดงสภาพกลุ่มสมาชิกเกษตรกรของตำบลคลองนา

หมู่ที่	กลุ่มเกษตรกร		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		กลุ่มออมทรัพย์		กลุ่มส่งเสริมอาชีพ	
	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก	กลุ่ม	สมาชิก
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	2	20	-	-	1	20	1	71	-	-
3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	1	15	-	-	-	-	1	10
5	-	-	1	15	-	-	-	-	1	10
รวม	2	20	2	30	1	20	1	71	2	20

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา

3. สภาพทางเศรษฐกิจ จำนวนครัวเรือนทั้งหมดของตำบลคลองนา 435 ครัวเรือน ซึ่งสามารถแยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจ คือ มีฐานะดี 22 % มีฐานะปานกลาง 57 % และมีฐานะยากจน 21 % ซึ่งพิจารณาจากรายได้ของครอบครัวเป็นหลัก ดัง(ตารางที่ 4.10)

ตารางที่ 4.10 แสดงระดับฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือนในเขตตำบลคลองนา

หมู่	ระดับฐานะดี (ครัวเรือน)	ระดับฐานะปานกลาง (ครัวเรือน)	ระดับฐานะยากจน (ครัวเรือน)	รวมทั้งหมด (ครัวเรือน)
1	16	80	15	125
2	10	59	20	124
3	10	21	12	70
4	3	11	16	41
5	15	39	12	75
รวม	54	210	75	435

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา

3.1 รายได้หลักของประชากร ได้จากการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรได้แก่ การจำหน่ายข้าวเปลือก รวม 5 หมู่ เป็นเงิน 3,100,000 บาท จำหน่ายผลมะม่วงเป็นเงิน 940,000 บาท จำหน่ายมะพร้าวอ่อนเป็นเงิน 408,000 บาท จำหน่ายมะพร้าวแก่ เป็นเงิน

16,000 บาท นอกจากนี้ยังมีรายได้เสริมในครัวเรือนตามฤดูกาลได้แก่ การจำหน่ายพืชผักสวนครัว การเลี้ยงปลุกัสต์ไว้ในครอบครัวและการทำประมง

3.2 การใช้แรงงาน การผลิตในตำบลคลองนา มีการใช้แรงงานในครัวเรือน และมีการจ้างงานซึ่งเป็นการจ้างในช่วงฤดูกาลทำนา เช่น เก็บเกี่ยว บักดำ นวดข้าว

3.3 การกั๊ยมและแหล่งเงินกู้ ประชากรในตำบลคลองนาส่วนใหญ่จะกั๊ยมเงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ รองลงมา จะเป็นธนาคารพาณิชย์ และจากสหกรณ์ย่อยที่เนื่องจากจะสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์จึงมีสิทธิในการกั๊ยม ดัง(ตารางที่ 4.11)

ตารางที่ 4.11 แสดงการกั๊ยมและแหล่งเงินกู้ของเกษตรกรตำบลคลองนา

หมู่ที่	สหกรณ์การเกษตร	ธนาคารเพื่อการเกษตร	ธนาคารพาณิชย์	พ่อค้า	แหล่งอื่นๆ
1	—	10	5	—	—
2	—	22	4	—	—
3	6	13	—	—	—
4	—	20	—	—	—
5	—	18	—	—	—

ที่มา : แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน ปี 2537

4 สภาพการผลิต

4.1 แหล่งผลิตและวัตถุประสงค์ แหล่งผลิตของเกษตรกรตำบลคลองนา มีลักษณะการผลิตที่แตกต่างกันมีปัจจุบันการผลิตของตำบลคลองนามีการผลิตหลายอย่าง มีการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์และทำการประมงควบคู่กันไปทำให้มีรายได้ของเกษตรกรดีขึ้น มีการกระจายการผลิตคือใช้ที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ได้ผลผลิตที่สูงคุ้มค่ากับการลงทุน วัตถุประสงค์ของการผลิต การผลิตเพื่อจำหน่าย 85 % การผลิตเพื่อบริโภค 10 % การผลิตเพื่อทำพันธุ์ 5 %

4.2 ปัญหาการผลิต

- 1) ไม่มีการปรับปรุงพันธุ์พืชและสัตว์ให้เหมาะสมกับพื้นที่ ทำให้ได้ผลผลิตต่ำ
- 2) ปัญหาการปราบโรคและแมลง มีจำนวนมากต้องใช้สารเคมีซึ่งมีราคาสูง
- 3) ดิน เป็นดินเปรี้ยวจัดเกิดจากการทับถมของตะกอนน้ำทะเลและน้ำกร่อยเป็นดินเหนียว การระบายน้ำเลวถึงเลวมาก ปฏิกริยาของดินเป็นกรดจัด พอใช้ทำนาได้
- 4) ราคา ราคาข้าวเปลือกที่ผลิตได้มีราคาต่ำในช่วงฤดูหลังการเก็บเกี่ยว

5. สรุปปัญหาในภาพรวมของตำบลคลองนา ดังนี้

สภาพโดยทั่วไปภายในตำบลยังขาดด้านเส้นทางการคมนาคมภายในหมู่บ้าน ดินมีสภาพเป็นกรดจัด ขาดแหล่งน้ำเพื่อใช้ในการเกษตรและการบริโภค การใช้ที่ดินในการประกอบกิจกรรมด้านการเกษตรไม่เหมาะสมตามศักยภาพพื้นที่ยังส่งผลกระทบต่อเกษตรกรด้วยกัน และปัญหารายได้และการกระจายรายได้ต่อครอบครัวต่ำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มพื้นที่ศึกษาที่ 2 เขตพื้นที่สีเขียวของตำบลบางไผ่

เขตการปกครองและจำนวนประชากร ตำบลบางไผ่แบ่งเขตการปกครองออก

เป็น 9 หมู่บ้าน จำนวนประชากรตำบลบางไผ่มีจำนวนทั้งหมด 4,785 คน เพศชาย 2,379 คน, เพศหญิง 2,406 คน ดัง(ตารางที่ 4.12)

การคมนาคม การคมนาคมของตำบลบางไผ่

1. **ทางบก** ทางลัดมีเส้นทางซึ่งแยกเป็นทางที่แยกจากถนนลาดยางจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 304 (จะเข็ง-เทรา- กบินทร์บุรี) ทางแยกที่มาจากอำเภอเมืองจะเข็งเทรา เข้าตำบลบางไผ่เข้าทางวัดทตราษฎร์เจริญณสิทธิ จากปากทางเข้าสู่ตำบลบางไผ่สุดเขตที่หมู่ 5 ตำบลบางไผ่เป็นระยะทาง 4.3 กิโลเมตร ทางที่สองมาจากอำเภอเมืองจะเข็งเทราเข้าสู่ตำบลบางไผ่เข้าทางวัดจกกระเฉดจุดแยกที่เข้าได้ หมู่ที่ 9,8,7 เป็นระยะทาง 3 กิโลเมตร ทางถนนลูกรัง ตำบลบางไผ่เชื่อมเกือบทุกหมู่บ้าน มีลำคลองต้นเข้มนั้นฝากขึ้นอยู่มากมายราษฎรจึงเปลี่ยนการคมนาคมจากทางน้ำมาเป็นรถยนต์เป็นส่วนมาก ทั้งสะดวกและรวดเร็วเนื่องจากมีถนนลูกรังเชื่อมทำให้ชาวบ้านสร้างถนนขึ้นมาใช้เอง

2. **การคมนาคมทางน้ำ** เส้นทางคมนาคมทางน้ำจากตัวอำเภอเมืองถึงตำบลบางไผ่มีระยะทาง 5 กิโลเมตร เริ่มจากท่าเรือหลังตะวันออกพลาซ่าไปทางแม่น้ำบางปะกงจะไปได้หมู่ที่ 1,2,3,4,5 บริเวณหมู่ทั้งหมดที่กล่าวมานี้ อยู่บริเวณริมแม่น้ำบางปะกง ส่วนใหญ่อาศัยเส้นทางนำขนส่งสินค้าออกสู่ตลาดในตัวอำเภอเมืองจะเข็งเทรา ซึ่งประกอบด้วย คลองบางไผ่ คลองพระยาวิสูตร คลองสร้อยทอง คลองสวนผัก คลองบางกระทิง คลองสัตพงษ์และคลองหัวถนน คลองย่านนี้จะ เป็นแนวขนานกับเขตอำเภอเมืองบางคล้าคลองทั้งเจ็ดนี้จะไหลลงสู่น้ำบางปะกง

สถานที่สำคัญ มีวัดที่สำคัญคือ วัดทตราษฎร์เจริญณสิทธิ ตั้งอยู่หมู่ที่ 7 ตำบลบางไผ่

ประกอบด้วยพระที่อยู่ประจำในวัดมี จำนวน 27 รูป ซึ่งราษฎรส่วนใหญ่อาศัยวัดทตราษฎร์เจริญณสิทธินี้ทำงานบุญกุศลกันเป็นส่วนใหญ่ มีสถานอนามัย 1 แห่ง มีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำอยู่ 3 คน มีกองทุนยาและเวชภัณฑ์ 3 แห่ง มีทำการสภาตำบล 1 แห่ง ตั้งอยู่ภายในโรงเรียนวัดทตราษฎร์รัตนราษฎร์บำรุง อยู่หมู่ที่ 7 มีการประชุมกันเป็นครั้งคราวในรอบ 1 ปี มีสุสาน มีเนื้อที่ประมาณ 30 ไร่ มีการใช้สถานที่นี้เป็นครั้งคราวเป็นที่เก็บศพที่ไม่ได้ทำพิธีเผาเมื่อถึงเทศกาลกราบไหว้บรรพบุรุษ จะมีลูกหลานญาติพี่น้องมากราบไหว้กันพิธีดังกล่าวจะทำขึ้นในเดือนเมษายน ของทุกปี

สภาพการถือครองที่ดิน จำนวนพื้นที่ถือครองทั้งหมด 7,354 ไร่ (ตารางที่ 4.13)

ประเภทและลักษณะการประกอบอาชีพ ได้แก่ ทำสวนผลไม้ 3,425 ไร่ จำนวน 510 ราย ปลูกผัก 710 ไร่ จำนวน 420 ราย ปลูกสัตว์ 418 ไร่ จำนวน 120 ราย ประมง 227 ไร่ จำนวน 15 ราย อุตสาหกรรมและบ่มน้ำมัน 120 ไร่ จำนวน 5 ราย

การใช้ที่ดินทางการเกษตร ตำบลบางไผ่ เป็นตำบลที่อยู่ทางฝั่งซ้ายของแม่น้ำ

บางปะกง มีลำคลองหลายสายซึ่งเป็นสายสำคัญของตำบลโดยอาศัยน้ำจากแม่น้ำบางปะกงเป็นส่วนใหญ่ ที่ดินจึงเหมาะแก่การเพาะปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ สมรรถนะของดินส่วนใหญ่เป็นดินชุดดอนเมือง ชุดดินดังกล่าว เป็นดินที่เกิดจากการตกตะกอนของน้ำทะเลและน้ำกร่อยเป็นดินเหนียวเป็นดินที่ระบายน้ำไม่ดี มีปฏิกิริยาเป็นกรดเล็กน้อยถึงปานกลาง เหมาะสำหรับการปลูกมะม่วง มะพร้าว หนาก พืชผัก การเลี้ยงสัตว์ และการประมง ตำบลบางไผ่สามารถทำการเกษตรได้ตลอดปี มีพื้นที่เกษตรกรรมทั้งหมด 4,780 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่การเพาะปลูกมะม่วง 556 ไร่ พื้นที่การปลูก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า มิใช่เพื่อเผยแพร่ให้ผู้อื่นได้ใช้ประโยชน์

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.12 แสดงจำนวนประชากรตำบลบางไผ่

ประชากร ต.บางไผ่	หมู่ที่									รวม
	หมู่ที่1	หมู่ที่2	หมู่ที่3	หมู่ที่4	หมู่ที่5	หมู่ที่6	หมู่ที่7	หมู่ที่8	หมู่ที่9	
ประชากร	250	398	314	227	399	517	1,202	462	970	4,739
เพศชาย	141	167	134	113	163	264	638	233	312	2,165
เพศหญิง	109	231	160	112	169	253	632	235	430	2,574
อายุ										
1วัน-5ปี	50	15	13	19	28	37	297	24	23	506
5-7ปี	17	35	17	24	32	14	198	43	37	417
7-14ปี	18	25	22	21	38	72	277	63	44	580
14-18ปี	30	59	48	63	33	103	190	126	360	1,012
18-45ปี	80	145	130	92	83	138	108	123	360	1,259
45ปีขึ้นไป	55	115	54	28	123	133	132	87	139	866

ที่มา: องค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่

มะพร้าวแก่ 819 ไร่ พื้นที่การปลูกมะพร้าวอ่อน 290 ไร่ พื้นที่การปลูกหมาก 1,005 ไร่
พื้นที่การปลูกผัก 710 ไร่ พื้นที่การเลี้ยงสัตว์ 418 ไร่ พื้นที่ทำการประมง 227 ไร่
พื้นที่ของโรงงานอุตสาหกรรมและปมน้ำมัน ตำบลบางไผ่ โรงงานอุตสาหกรรม
1 แห่ง ซึ่งตั้งอยู่หมู่ที่ 5 เป็นโรงงานที่ผลิตถุงมือจำหน่ายต่างประเทศ มีคนงานประมาณ 300 คน
พื้นที่ตั้งโรงงานมีเนื้อที่ประมาณ 20 ไร่ นอกจากนี้ยังมีปมน้ำมันเชื้อเพลิงอีก 2 แห่ง ตั้งอยู่ทางฝั่ง
ถนนของทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 304 (จะเข็งเทรา - กบินทร์บุรี) ทั้ง 2 ปม เป็นปมขนาด
ใหญ่ตั้งอยู่หมู่ที่ 6 ตำบลบางไผ่ มีรถต่างๆ มาให้บริการจำนวนมาก วันละไม่ต่ำกว่า 1,000 ราย
พื้นที่ว่างเปล่า พื้นที่ว่างเปล่ามีเนื้อที่เป็นที่ตั้งสุสานเพื่อนำไว้เป็นที่เก็บศพ สุสาน
ที่ตั้งอยู่หมู่ที่ 7 นอกจากนี้ยังมีพื้นที่บ่อน้ำทางหลวงแผ่นดินและสาธารณะประโยชน์จำนวนพื้นที่ 105 ไร่
แหล่งน้ำ ตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ตำบลบางไผ่มีแม่น้ำบางปะกงไหลผ่านเป็นแม่น้ำ
สายหลักของตำบล และเป็นตำบลที่มีการทำสวนกันเป็นส่วนมากถึง 95 % ของพื้นที่ของตำบลจะนั้น
ทั้งการใช้บ่อโคและบรีโคคจึงมีเพียงพอดลอดปี เพราะพื้นที่ส่วนใหญ่มีการขุดร่องเพื่อเก็บกักน้ำเอา
ไว้ใช้เกี่ยวกับการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ นอกจากนี้แม่น้ำบางปะกยังมียาลคลองต่างๆ อยู่ภายใน
ตำบลมีอยู่จำนวน 10 สายที่สำคัญ คือ คลองบางไผ่ คลองพระยาวิสูตร คลองสัตพงษ์ คลอง
กงขุน คลองสวนผัก คลองสังกะสี คลองสร้อยทอง คลองบางปึก คลองบางกระทิง และ
คลองหัวถนน คลองต่างๆ เหล่านี้ใช้ในการเกษตรกรรมทั้งสิ้น การใช้น้ำใช้เฉพาะเวลาน้ำขึ้นเท่า
นั้นเนื่องจากตำบลบางไผ่มีชนประทาน ไม่มีประตุน้ำอาศัยน้ำจากแหล่งธรรมชาติ คือ แม่น้ำบางปะ
กงและน้ำฝนและเมื่อถึงช่วงปลายเดือนกรกฎาคมน้ำเค็มจึงมักจะขึ้นมาถึงบริเวณตำบลบางไผ่ทำให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.13 แสดงจำนวนการถือครองที่ดินในตำบลบางไผ่

หมู่ที่	การถือครองที่ดิน (ไร่)	พื้นที่ของตนเอง		พื้นที่เช่า		หมายเหตุ
		ราย	ไร่	ราย	ไร่	
1	543	75	375	31	155	
2	581	47	329	40	280	
3	580	20	300	18	270	
4	643	30	450	12	180	
5	801	33	587	12	280	
6	772	40	514	20	280	
7	1,466	80	1,130	24	336	
8	825	20	480	14	316	
9	1,123	50	750	23	345	
รวม	7,334	395	4,915	194	2,442	

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่

เกษตรกรจำเป็นต้องรีบเก็บกักน้ำเอาไว้ใช้และน้ำจะเค็มขึ้นเรื่อยๆ จนถึงเดือนพฤษภาคม น้ำก็จะค่อยๆ จืดลงตามลำดับจนถึงปกติทำให้ช่วงเดือนที่กล่าวมาข้างต้นเกษตรกรจึงลดเปอร์เซ็นต์การปลูกพืช ลักษณะความอุดมสมบูรณ์ของดิน ตำบลบางไผ่เป็นดินเขตดอนเมือง ดินเหนียวเป็นดินที่เกิดจากการตกตะกอนของน้ำทะเลและน้ำกร่อย มีฤทธิ์ความเป็นกรดเล็กน้อยถึงปานกลางเหมาะสมสำหรับการปลูกไม้ผลเช่นมะม่วง มะพร้าว หนาก และไม้ผลอื่นๆ ได้แก่หมู่ที่ 1,2,3,4, 5,6,7,8,9 มีการปลูกที่อยู่อาศัยภายในตำบล แต่ในปัจจุบันพืชที่ปลูกกันอยู่มีอายุนานกว่า 30 ปีมีลำต้นแก่เกินไปเกษตรกรไม่มีการปลูกซ่อมแซม ยากแก่การเก็บเกี่ยวทำให้ผลผลิตตกต่ำไม่สะดวกในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช และการใช้ปุ๋ยในการบำรุงดินมีน้อย จึงเป็นเหตุให้เกษตรกรมีผลผลิตที่ไม่ได้มาตรฐานราคาจึงไม่ดี

สำหรับการปลูกพืชผักมีการปลูกกันที่ หมู่ 7,8,9 เนื่องจากว่าพื้นที่บางส่วนมีการปลูกไม้ผลอายุมากๆ ผลผลิตไม่คุ้มค่า เกษตรกรจึงทำการตัดทิ้งแล้วหันมาปลูกผักปรากฏว่าได้ผลดีทำให้รายได้ของเกษตรกรที่มีการปลูกพืชผักมีฐานะดีกว่าปลูกไม้ผลอื่นๆ แต่สำหรับการปลูกผักก็มีศัตรูพืชระบาดมากกว่าแมลงศัตรูธรรมชาติจะป้องกันได้การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืช การใช้ปุ๋ยบ่อย ใช้เกินอัตราส่วนที่กำหนดทำให้แมลงเกิดการต่อต้านสารเคมี จึงเป็นเหตุให้เกษตรกรจ่ายเงินในการซื้อสารเคมีอย่างสิ้นเปลืองเกินความจำเป็น

ภัยธรรมชาติ ตำบลบางไผ่ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา เกิดภัยธรรมชาติขึ้น 1 ครั้ง ในปี พ.ศ.2526 เกิดจากไต้ฝุ่นชื่อ "คิม" ทำให้เกิดน้ำท่วมเป็นบางหมู่ ทำความเสียหายให้กับพืชผักและไม้ผลที่มีลำต้นขนาดเล็กเท่านั้น และในปี พ.ศ.2531 ในช่วงเดือนตุลาคมได้มีฝนตกหนักบริ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เวณหลังเขาสอยดาว อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี นำไหลบ่ามาทางอำเภอบ้านโพธิ์ และ อำเภอเมือง แต่ไม่ได้ทำให้เกิดความเสียหายแก่พืชผักและไม้ผลแต่อย่างใด เนื่องจากไม่มีฝนตกซ้ำ

2. สภาพทางสังคม ระดับการศึกษาของประชากรที่กำลังศึกษาในหมู่บ้านนี้ตามข้อมูล กชช.2 ค ดัง (ตารางที่ 4.14)

ตารางที่ 4.14 แสดงระดับการศึกษาของประชากรตำบลบางไผ่

หมู่ที่	จำนวนผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา	จำนวนผู้จบ ม.ปลาย	จำนวนผู้จบ สูงกว่า ม.ปลาย	จำนวนคนที่กำลังศึกษา			จำนวนผู้อ่านออก อายุ 14-50 ปี
				ป.6	ม.ต้นถึง ม.ปลาย	สูงกว่า ม.ปลาย	
1	156	37	23	36	12	-	148
2	321	12	24	48	9	8	195
3	290	6	4	12	9	6	218
4	126	6	3	26	12	13	170
5	28	9	7	31	14	11	190
6	347	21	8	86	27	32	325
7	330	23	18	84	26	17	360
8	330	31	22	33	32	17	238
9	730	29	14	63	18	11	750
รวม	2,658	174	132	419	159	115	2,594

ที่มา: สำนักงานศึกษาธิการอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา

กลุ่มและสถาบันกลุ่ม กลุ่มยุวเกษตรตำบลบางไผ่ มี 1 กลุ่ม เป็นกลุ่มยุวเกษตรกรที่อยู่ในโรงเรียนบางไผ่หมู่ที่ 4 ตำบลบางไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา มีการจัดกิจกรรมบ้างเป็นครั้งคราวและขณะนี้เริ่มมีการฟื้นฟูกลุ่ม เพื่อจะให้มีการจัดกิจกรรมกลุ่มเสริมรายได้ให้สมาชิกยุวเกษตรกรต่อไป

3. สภาพทางเศรษฐกิจ ประชาชนตำบลบางไผ่ พื้นที่ส่วนใหญ่จะทำสวนและเลี้ยงสัตว์ จึงทำให้ประชาชนส่วนใหญ่มีฐานะค่อนข้างดี เนื่องจากประชาชนมีรายได้ตลอดทั้งปี จึงทำให้ปัญหาทางสังคมไม่ค่อยมีปัญหา สภาพทางเศรษฐกิจในตำบลบางไผ่พอจำแนกตามเบอร์เซนต์ได้ดังต่อไปนี้ ฐานะดี 40 % ฐานะปานกลาง 50 % ฐานะยากจน 10 % วิถีชีวิตของประชาชน มีแนวโน้มดีขึ้น เนื่องจากว่าราคาผลผลิตเป็นต้นว่าการเลี้ยงสุกรภายในตำบล ปัจจุบันนี้ราคาดี ผลผลิตทางด้านพืชสวนใน ปีการผลิต พ.ศ. 2532 นี้ มีราคาดีกว่าเมื่อปีที่แล้วและอีกอย่างหนึ่งราษฎรส่วนใหญ่มีงานทำ เนื่องจากมีโรงงานอุตสาหกรรมต้องการแรงงานเป็นจำนวนมากราษฎรไปทำงานที่โรงงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุตสาหกรรม เพื่อหารายได้เพิ่มให้กับครอบครัวอีกด้วย

รายได้หลักของประชากรในตำบล รายได้จากการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร
ปศุสัตว์และประมง และรายได้จากการทำงานนอกภาคเกษตรกรรม

ตารางที่ 4.15 แสดงรายได้ของเกษตรกรจากการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรแต่ละหมู่
ตำบลบางไผ่ อ.เมือง จ.ฉะเชิงเทรา

หมู่ที่	สวนผลไม้(ไร่)	ปลูกผัก(ไร่)	เลี้ยงสัตว์(ไร่)	ทำการประมง(ไร่)
1	223	105	10	20
2	164	84	15	15
3	133	150	20	20
4	293	50	13	10
5	185	147	20	15
6	254	25	18	25
7	386	180	40	30
8	128	116	30	10
9	386	280	52	12
รวม	2,152	1,137	218	157

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลบางไผ่

การกู้เงินและแหล่งเงินทุน จากนายทุน 20 % ธนาคารพาณิชย์ 30 % ธนาคารเพื่อ
การเกษตร 20 % สหกรณ์การเกษตร 10 % ญาติพี่น้อง 20 %

จากการกู้ยืมเงินเพื่อมาลงทุน เพื่อการผลิต จะเห็นได้ว่าแหล่งเงินทุนจากธนาคารพาณิชย์
เป็นแหล่งที่เกษตรกรกู้ยืมเงินมาใช้มากกว่าที่ดินเนื่องจากการกู้ยืมเงินสะดวกง่าย ในด้านบริการ
ต่างๆ และจากแหล่งเงินทุน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรพร้อมด้วยญาติพี่น้องก็มี
ความสำคัญ เพราะแหล่งเงินต่างเหล่านี้ ก็เป็นแหล่งของสภาพร่องเหมือนกับธนาคารพาณิชย์ทั่วไป

4. สภาพการผลิตทางการเกษตร ตำบลบางไผ่ส่วนใหญ่มีพื้นที่ทำสวน ซึ่งอาชีพหลัก
มีการปลูกมะม่วง มะพร้าว หนากและการปลูกผักทำกันมาเป็นเวลานานแล้วผลผลิตที่ได้ก็ดีบ้างไม่ดี
บ้างเนื่องจากการปลูกทำแบบเก่าไม่มีการปรับปรุงหรือกระจายรายได้อย่างสม่ำเสมอตลอดปีแต่ใน
ปัจจุบันการผลิตในตำบลบางไผ่มีการผลิตหลายอย่างมีการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์และทำการประมงควบ
คู่กันไปทำให้รายได้ของเกษตรกรดีขึ้น มีการกระจายการผลิต คือ ใช้ที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพ ทำ
ให้ผลผลิตที่ได้ส่งค้ำค่ากับการลงทุน วัตถุประสงค์ของการผลิต คือ การผลิตเพื่อจำหน่าย 83 %
การผลิตเพื่อบริโภค 10 % การผลิตเพื่อทำพันธุ์ 5 %

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การใช้แรงงานและอพยพเคลื่อนย้ายแรงงาน

ตารางที่ 4.16 แสดงการใช้แรงงานและการอพยพย้ายแรงงาน

หมู่ที่	แรงงาน		แรงงานเครื่องจักร (เครื่อง)	แรงงานเกษตรกรรม (คน)
	ในครัวเรือน	แรงงานจ้าง ในตำบล นอกตำบล		
1	120	15 3	-	5
2	300	30 10	-	10
3	200	25 -	-	-
4	450	18 -	-	-
5	350	50 20	-	20
6	500	120 30	-	30
7	1,200	200 15	-	15
8	360	80 8	-	8
9	750	150 30	-	30
รวม	4,230	688 116	-	116

ที่มา : สำนักงานแรงงานจังหวัดฉะเชิงเทรา

5. สรุปปัญหาในภาพรวมของตำบลบางไผ่

- แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรขาดแคลน ล้ำคลองดินเงินไม่มีพัฒนา
- ขาดแรงงานในภาคเกษตรกร เนื่องจากสมาชิกในครอบครัวของ เกษตรกรมีอาชีพรับจ้างนอกภาคเกษตร ส่วนใหญ่เข้าทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมทำให้ขาดแรงงานในภาคเกษตรกรรม
- เกษตรกรไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง ต้องเช่าที่ดินทำการเกษตรซึ่งจะมีปัญหาในการตัดสินใจในการลงทุนหรือปรับปรุงพื้นที่การเกษตรแผนใหม่
- พื้นที่การเกษตรลดลง เนื่องจากที่ดินราคาแพง เกษตรกรที่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองก็มักจะขาย เนื่องจากได้ราคาดีกว่าที่ต้องมาลงทุนทำอาชีพการเกษตร
- ปัญหาเรื่องราคาผลผลิตการเกษตรตกต่ำ
- ปัญหาสิ่งแวดล้อมภายในชุมชน ได้แก่ การใช้สารเคมีไม่ถูกวิธี
- เกิดน้ำเน่าเสีย เนื่องจากผู้ประกอบการด้านปศุสัตว์จำนวนมากคดขย ไม่มีระบบการบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยทิ้งก่อให้เกิดผลกระทบต่อพื้นที่เกษตรด้วยกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการการวิจัยกิจกรรมด้านการเกษตรในเขตพื้นที่สีเขียวที่ศึกษา

5.1 ข้อมูลทั่วไปทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ

จากการศึกษาลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่อยู่อาศัยในเขตพื้นที่สีเขียว โดยใช้ที่ดินในการประกอบกิจกรรมด้านการเกษตร จำนวนทั้งสิ้น 309 หลังคาเรือน ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างสองตำบล คือ ตำบลคลองนาและตำบลบางไผ่ ในส่วนที่เกี่ยวกับปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ภูมิฐานะ ปรากฏรายละเอียดดังนี้

5.1.1 เพศ จากการศึกษสามารถสรุปผลได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่สีเขียวส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 58.3 และเป็นเพศหญิง จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 41.4 จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 309 หลังคาเรือน

5.1.2 อายุ จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จะมีอายุตั้งแต่ 21- 60 ปีขึ้นไป และมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 45 ปี ($\bar{x}=45, S.D. 10.622$) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 31-40 ปี มีจำนวนร้อยละ 37.2 และกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีจำนวนร้อยละ 30.7 ซึ่งทั้งสองกลุ่มตัวอย่างมีอายุใกล้เคียงไม่แตกต่างกัน

5.1.3 การศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ระดับประถมศึกษา (ป.1-ป.6) คิดเป็นร้อยละ 43.7 รองลงมาเป็นระดับปริญาตรีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 25.9 และระดับวิชาชีพ (ปวช,ปวส)มีจำนวนร้อยละ 12.3 จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

5.1.4 จำนวนที่อยู่อาศัย จากกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาทั้งหมดส่วนใหญ่ ร้อยละ 72.2 เป็นผู้ที่อยู่อาศัยในเขตพื้นที่สีเขียวเป็นเวลานานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป และร้อยละ 15.6 จะเป็นผู้ที่อยู่อาศัยในเขตพื้นที่สีเขียวมีระยะเวลาอยู่ระหว่าง 5-9 ปี ซึ่งโดยเฉลี่ยจะมีระยะเวลาอยู่มา นานประมาณ 20 ปี

5.1.5 ภูมิฐานะ กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ศึกษา ส่วนใหญ่ร้อยละ 35.8 มีภูมิฐานะเดิมอยู่ภายในจังหวัดจะเชิงเตตรา และมีเพียงร้อยละ 23.5 จะเป็นผู้ที่มีภูมิฐานะอยู่ในต่างจังหวัด

5.1.6 อาชีพหลักในปัจจุบัน จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างสองตำบล พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลักในการรับจ้าง มีจำนวนร้อยละ 17.8 รองลงมาได้แก่ อาชีพการทำเกษตรกรรม มีจำนวนร้อยละ 17.5 อาชีพรับราชการ มีจำนวนร้อยละ 17.2 อาชีพค้าขาย มีจำนวนร้อยละ 14.9 ทำงานรัฐวิสาหกิจ มีจำนวนร้อยละ 9.7 อยู่กับบ้านเฉยๆ มีจำนวนร้อยละ 8.7 และประกอบธุรกิจส่วนตัว มีจำนวนร้อยละ 7.1 (ตารางที่ 5.1)

ตารางที่ 5.1 แสดงลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะข้อมูลทั่วไป	ตำบลคลองนา ร้อยละ (n=132)	ตำบลบางไม้ ร้อยละ (n=177)	รวม ร้อยละ (n=309)
1. เพศ			
- ชาย	58.3	58.8	58.6
- หญิง	41.7	41.2	41.4
2. อายุ			
21-30ปี	3.5	3.0	3.2
31-40ปี	32.0	3.0	37.2
41-50ปี	28.0	32.5	30.7
51-60ปี	24.0	16.8	20.1
มากกว่า60ปี	12.5	6.6	9.1
	Mean = 46	Mean = 44	Mean = 45
	S.D. = 11.471	S.D. = 9.510	S.D. = 10.622
3. ระดับการศึกษา			
ประถมศึกษา	55.3	35.0	43.7
มัธยมศึกษา	18.5	18.1	18.1
วิชาชีพ(ปวช. ปวส.)	8.0	15.3	12.3
ปริญญาตรีขึ้นไป	18.2	31.6	25.9
4. จำนวนปีที่อาศัยในพื้นที่ปัจจุบัน			
ต่ำกว่า5ปี	6.8	19.9	13.3
5-9ปี	20.5	10.7	15.6
10ปีขึ้นไป	72.2	72.3	72.2
	Mean = 21	Mean = 19	Mean = 20
	S.D. = 15.751	S.D. = 16.036	S.D. = 16.034
5. ภูมิลำเนาเดิม			
อยู่ที่นั่นมาตั้งแต่เกิด	18.1	26.5	22.3
ย้ายภายในเขตอำเภอ	15.2	21.5	18.4
ย้ายภายในจังหวัด	39.4	32.2	35.8
ย้ายมาจากต่างจังหวัด	27.3	19.8	23.5
6. อาชีพหลักในปัจจุบันของท่าน			
เกษตรกรรม	17.4	17.5	17.5
ค้าขาย	15.1	14.7	14.9
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	9.8	5.1	7.1
บริษัทเอกชน	4.5	10.7	7.8
รัฐวิสาหกิจ	6.8	10.7	9.7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ลักษณะข้อมูลทั่วไป	ตำบลคลองนา ร้อยละ (n=132)	ตำบลบางไผ่ ร้อยละ (n=177)	รวม ร้อยละ (n=309)
รับจ้างทั่วไป	19.7	15.8	17.8
รับราชการ	15.1	19.2	17.2
อยู่บ้านเฉยๆ	11.4	6.2	8.7

5.2 ข้อมูลด้านกรรมสิทธิ์และการใช้ที่ดินในเขตพื้นที่ศึกษา

5.2.1 กรรมสิทธิ์ที่ดิน จากการศึกษา พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินเป็นของตนเองถึงร้อยละ 80.6 มีเพียง ร้อยละ 19.4 ที่ไม่มีกรรมสิทธิ์ที่ดินเป็นของตนเอง จากการศึกษาเป็นสองกลุ่ม ก็พบว่า กลุ่มตัวอย่างตำบลบางไผ่ มีจำนวนร้อยละ 82.5 ที่มีกรรมสิทธิ์ที่ดินเป็นของตนเอง และกลุ่มตัวอย่างในตำบลคลองนา มีผู้ที่มีกรรมสิทธิ์ที่ดินเป็นของตนเองเพียง ร้อยละ 78.8 จากจำนวน 296 ราย และมีจำนวน 67 ราย ที่ต้องเช่าที่ดินเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ

5.2.2 การเช่าที่ดิน จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างทั้งหมด พบว่า ร้อยละ 78.3 ที่ไม่มีการเช่าที่ดิน สำหรับกลุ่มที่เช่าที่ดินมีเพียงร้อยละ 21.7 และหากศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างในแต่ละตำบล พบว่า กลุ่มตัวอย่างของตำบลบางไผ่ มีจำนวนร้อยละ 80.8 ที่ไม่ได้เช่าที่ดิน และจำนวน 31 ราย คิดเป็นร้อยละ 19.2 เป็นผู้ที่เช่าที่ดิน จากกลุ่มตัวอย่างผู้ที่ต้องเช่าที่ดินที่ต้องเสียค่าเช่าที่ดิน มีจำนวนร้อยละ 17.5 ส่วนกลุ่มตัวอย่างตำบลคลองนาส่วนมากร้อยละ 75.8 ที่ไม่ได้เช่าที่ดิน และมีผู้ที่ต้องเช่าที่ดินคิดเป็นจำนวนร้อยละ 24.2 ซึ่งจะเป็นผู้ที่ต้องเสียค่าเช่าที่ดินมีเพียงร้อยละ 20.5 ของกลุ่มตัวอย่างในเขตตำบลคลองนา

5.2.3 ลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน จากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ร้อยละ 35.5 ใช้ที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยเพียงอย่างเดียว รองลงมา ร้อยละ 18.8 ใช้ที่ดินเพื่ออยู่อาศัยและทำกิจกรรมด้านการเกษตรกรรม และใช้เป็นที่อยู่อาศัยและปล่อยทิ้งว่างเปล่า มีเพียงร้อยละ 0.7 หากศึกษากลุ่มตัวอย่างทั้งสอง จะพบว่า กลุ่มตัวอย่างตำบลบางไผ่ ร้อยละ 55.4 ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการปลูกสร้างที่พักอาศัยเพียงอย่างเดียว รองลงมา ร้อยละ 18.1 ใช้ที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยและประกอบกิจกรรมด้านการเกษตรกรรม และน้อยที่สุด ร้อยละ 0.6 ใช้ที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยและปล่อยทิ้งว่างเปล่าบางส่วน สำหรับกลุ่มตัวอย่างตำบลคลองนา พบว่า ร้อยละ 29.5 ใช้ที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยและทำกิจกรรมด้านการประมงค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับตำบลบางไผ่ ซึ่งมีเพียง ร้อยละ 3.4 รองลงมา จำนวนร้อยละ 25.0 ใช้ที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยและทำกิจกรรมด้านปศุสัตว์ ซึ่งเมื่อเทียบกับตำบลบางไผ่ มีเพียงร้อยละ 5.7 ดังนั้นสามารถสรุปผลลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินทั้งสองกลุ่ม คือ มีการใช้ที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยเหมือนกันแต่จะต่างกันออกไปตรงที่การใช้ที่ดินเพื่อประกอบกิจกรรมด้านการเกษตร

5.2.4 แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน ผลจากการศึกษา แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ดูแลเห็นประโยชน์อันใดประการใดไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การใช้ที่ดินของผู้ที่อยู่อาศัยในเขตพื้นที่สีเขียวในปัจจุบัน พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ร้อยละ 92.9 ไม่คิดที่จะเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน ดดยให้เหตุผลว่า เป็นที่ดินมรดกมาแต่ดั้งเดิมของตน ในส่วนของแนวโน้มที่จะมีการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินมีเพียง ร้อยละ 7.1 ส่วนใหญ่มีแนวโน้มไปในทางการขายหรือจัดสรรที่ดิน เมื่อเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มจะเป็นว่า ไม่มีแนวโน้มที่จะมีการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินซึ่งไม่แตกต่างกันทั้งสองกลุ่ม

5.2.5 วิธีการดำเนินการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน ผลการศึกษาถึงวิธีการดำเนินการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ร้อยละ 90.3 เปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินโดยไม่ต้องขอคำแนะนำปรึกษาจากหน่วยงานใดๆ จะมีเพียงร้อยละ 9.7 ที่ไปขอคำแนะนำปรึกษาจากแหล่งเงินกู้เฉพาะธนาคาร และมีจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 0.7 ที่ไปขอคำแนะนำปรึกษาจากหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ในการที่จะดำเนินการการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินก่อน

5.2.6 กรรมสิทธิ์ในด้านที่พักอาศัยและลักษณะที่อยู่อาศัย ผลจากการศึกษากลุ่มตัวอย่างทั้งหมด พบว่า ผู้ที่อยู่อาศัยในเขตพื้นที่สีเขียว ส่วนใหญ่ร้อยละ 94.0 มีบ้านเรือนเป็นของตนเอง มีเพียงส่วนน้อย ร้อยละ 6.2 ที่ต้องเช่าที่พักอาศัยอยู่ และลักษณะที่อยู่อาศัยของกลุ่มตัวอย่างทั้งสอง คือ ลักษณะที่อยู่อาศัยจะเป็นบ้านเดี่ยวสองชั้น มีจำนวนร้อยละ 66.3 รองลงมา ร้อยละ 20.7 จะเป็นบ้านลักษณะชั้นเดียวติดพื้น และมีจำนวน ร้อยละ 12.6 เป็นบ้านชั้นเดียวใต้ถุนสูง

5.2.7 การใช้ประโยชน์จากที่อยู่อาศัย จากการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ร้อยละ 63.4 ใช้เป็นที่พักอาศัยเพียงอย่างเดียว รองลงมา ร้อยละ 19.1 ใช้เป็นที่พักอาศัยและเก็บผลผลิตทางการเกษตร และมีเพียงร้อยละ 1.0 ที่ปล่อยที่พักอาศัยว่างเปล่าทิ้งไว้ เมื่อเปรียบเทียบกัน 2 ตำบล พบว่า ใช้เป็นที่พักอาศัยเพียงอย่างเดียวและเก็บรวบรวมผลผลิตทางการเกษตร (ตารางที่ 5.2)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.2 แสดงข้อมูลด้านกรรมสิทธิ์และการใช้ที่ดินในเขตพื้นที่สีเขียว

ลักษณะกิจกรรม	ตำบลคลองนา ร้อยละ (n=132)	ตำบลบางไผ่ ร้อยละ (n=177)	รวม ร้อยละ (n=309)
1. ปัจจุบันท่านมีที่ดิน เป็นของตนเองหรือไม่			
ไม่มี	21.2	17.5	19.4
มี	78.8	82.5	80.6
2. ปัจจุบันท่านเช่าที่ดินหรือไม่			
ไม่ได้เช่า	75.8	80.8	78.3
เช่า	24.2	19.2	21.7
- เสียค่าเช่า	20.5	17.5	18.8
- ไม่ได้เสียค่าเช่า	3.8	2.3	2.9
3. ลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน			
ใช้เป็นที่อยู่อาศัยอย่างเดียว	8.3	55.4	35.3
เป็นที่อยู่อาศัยและประกอบการค้า	14.4	14.1	14.2
เป็นที่อยู่อาศัยและทำกิจกรรม	19.7	18.1	18.8
เป็นที่อยู่อาศัยและทำปศุสัตว์	25.0	5.7	13.9
เป็นที่อยู่อาศัยและทำการประมง	29.5	3.4	14.6
เป็นที่อยู่อาศัยและแปรรูปผลผลิต	2.3	2.8	2.6
เป็นที่อยู่อาศัยและปล่อยทิ้งว่างเปล่า	0.8	0.6	0.7
4. ปัจจุบันท่านคิดจะปรับปรุง เปลี่ยนแปลงที่ดินหลังจากมีการกำหนดเขตพื้นที่สีเขียวแล้ว			
ไม่คิดจะปรับปรุงเปลี่ยนแปลง	91.7	93.8	92.9
คิดที่จะปรับปรุง เปลี่ยนแปลง	8.3	6.2	7.1
- ขายหรือจัดสรรขาย	7.6	5.1	6.2
- ให้เช่าทำการเกษตร	-	0.6	0.3
- เจ้าของที่ดินไม่ให้เช่า	0.8	0.6	0.6
5. ท่านคิดที่จะเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินหรือไม่			
ไม่คิดที่จะเปลี่ยนแปลง	88.6	92.1	90.3
- เพราะเป็นที่อยู่อาศัยดั้งเดิม	31.8	32.2	32.0
- ประกอบอาชีพเดิมอยู่ก่อน	9.8	20.3	10.7
- สภาพแวดล้อมที่ดี	0.8	-	0.5
- การคมนาคมสะดวก	0.8	-	0.3
- ที่ดินไม่เป็นของตนเอง	13.6	20.3	12.6
- เป็นมรดกตกทอดมา	8.3	8.0	8.1
- ไม่มีเงินทุนและความรู้	8.3	2.3	5.2
- อายุมากและสุขภาพไม่ดี	2.3	1.7	1.9

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.2 (ต่อ)

ลักษณะกิจกรรม	ตำบลคลองนา ร้อยละ (n=132)	ตำบลบางไผ่ ร้อยละ (n=177)	รวม ร้อยละ (n=309)
6. กรณีท่านต้องการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินจะดำเนินการอย่างไร			
ขอคำแนะนำจากสำนักผังเมือง	3.8	1.7	3.2
ปรึกษาที่ดินอำเภอ	3.8	0.6	2.3
โดยไม่ต้องปรึกษาใคร	88.6	91.5	90.3
ปรึกษานิติรูปที่ดิน	1.5	-	0.7
ปรึกษาจากแหล่งเงินกู้ เช่น ธ.ก.ส.	11.4	8.0	9.7
ปรึกษารัฐที่ทำการธุรกิจเกี่ยวกับที่ดิน	2.3	5.7	4.0
7. กรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย			
เป็นเจ้าของบ้านเอง	94.7	93.2	94.0
ต้องเช่า	5.3	6.8	6.2
8. ลักษณะของบ้านที่อยู่อาศัย			
บ้านชนเดี่ยวติดพื้น	28.0	13.6	20.7
บ้านชนเดี่ยวใต้ถุนสูง	9.8	15.3	12.6
บ้านเดี่ยวสองชน	62.1	71.2	66.3
9. การใช้ประโยชน์ที่อยู่อาศัย			
เป็นที่พักอย่างเดียว	61.4	65.5	63.4
เป็นที่พักอาศัยและประกอบการค้า	14.4	14.1	14.2
เป็นที่พักอาศัยและทำการเกษตร	19.7	18.1	19.1
เป็นที่พักอาศัยและให้เช่า	3.8	1.7	2.6
เป็นที่พักอาศัยและปล่อยทิ้งว่างเปล่า	1.5	0.6	1.0

5.3 แสดงความรู้เกี่ยวกับการกำหนดเขตพื้นที่สีเขียวและข้อกำหนดผังเมืองรวม

จากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับการกำหนดเขตพื้นที่สีเขียวและข้อกำหนดผังเมืองรวม โดยส่วนใหญ่ตอบถูกต้องทั้ง 6 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 61.2 จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เมื่อพิจารณาตามรายข้อคำถาม สรุปได้ว่า ผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับข้อกำหนดเขตพื้นที่สีเขียวและข้อกำหนดผังเมืองรวม ดังนี้

5.3.1 ความรู้เกี่ยวกับข้อกำหนดผังเมืองรวมในเขตพื้นที่สีเขียว จากการศึกษ พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ร้อยละ 78.6 ทราบและรู้ว่าในเขตพื้นที่ตนเองอาศัยอยู่นั้นถูกกำหนดให้เป็นเขตพื้นที่สีเขียวตามข้อกำหนดผังเมืองรวม และมีผู้ไม่ทราบว่าตนเองอยู่ในเขตพื้นที่สีเขียว มีจำนวนร้อยละ 17.5 สำหรับประเด็นนี้ส่วนใหญ่ทราบว่าก่อนจะมีการจัดทำผังเมืองรวม จะต้องมีการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การประกาศโฆษณาให้ประชาชนทราบก่อน สิ่งที่ไม่ทราบเป็นส่วนใหญ่คือ ในระหว่างการจัดทำผังเมืองรวม ยังคงมีสิทธิในการร้องขอให้เปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขข้อกำหนดเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดินของผังเมืองรวมได้ (ตารางที่ 5.3)

5.3.2 ความรู้ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการกำหนดพื้นที่สีเขียวต้องเป็นพื้นที่เกษตรเพียงอย่างเดียว โดยส่วนรวมจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีผู้ตอบถูกร้อยละ 29.4 ซึ่งจัดว่าอยู่ระดับต่ำ และพบว่า มีผู้ตอบผิด มีจำนวนร้อยละ 56.6 สำหรับกลุ่มตัวอย่างตำบลคลองนา มีผู้ตอบผิดมีจำนวนร้อยละ 63.6 มีผู้ตอบถูกเพียง ร้อยละ 22.7 เท่านั้น ส่วนกลุ่มตัวอย่างตำบลบางไผ่ มีผู้ตอบผิดจำนวนร้อยละ 49.7 และมีผู้ตอบถูกเพียงร้อยละ 36.7 สำหรับประเด็นนี้ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างยังไม่มีความรู้ในเรื่องการกำหนดเขตพื้นที่สีเขียวไม่ได้หมายความว่าต้องมิกิจกรรมเกษตรอย่างเดียว (ตารางที่ 5.3)

5.3.3 ความรู้ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับข้อกำหนดผังเมืองรวมในเรื่องของการสร้างที่อยู่อาศัยและสถานประกอบการ จากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ร้อยละ 68.0 ที่ตอบถูกในข้อคำถามข้อนี้ และมีเพียงร้อยละ 11.7 ที่ตอบผิด สำหรับการตอบข้อคำถามข้อนี้พบว่า มีผู้ไม่รู้เกี่ยวกับข้อกำหนดผังเมืองรวมในเรื่องการปลูกสร้างอาคารและสถานประกอบการในเขตพื้นที่สีเขียว มีจำนวนถึง ร้อยละ 20.4 เมื่อพิจารณาแยกเป็นตำบล พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบได้ถูก ร้อยละ 72.3 ของกลุ่มตัวอย่างตำบลบางไผ่ และร้อยละ 63.6 ของกลุ่มตัวอย่างตำบลคลองนา ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่รู้หรือไม่ทราบ มีจำนวนร้อยละ 22.0 และร้อยละ 18.6 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างทั้งสองมีความรู้ไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 5.3)

5.3.4 ความรู้ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับข้อกำหนดผังเมืองรวมในเรื่องการประกอบอาชีพด้านอุตสาหกรรมในเขตพื้นที่สีเขียว จากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งสองเขต มีผู้ตอบคำถามได้ถูก มีจำนวนร้อยละ 65.0 และร้อยละ 18.4 ที่ตอบคำถามผิด เมื่อพิจารณาทั้งสองกลุ่มตัวอย่างปรากฏว่ามีความรู้ไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 5.3)

5.3.5 ความรู้ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับข้อกำหนดผังเมืองรวมในเรื่องการตัดแปลงหรือปลูกสร้างอาคารที่มีความสูง 8-12 เมตร ในเขตพื้นที่สีเขียว ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีจำนวนร้อยละ 72.2 ที่ตอบถูก และร้อยละ 5.8 ที่ตอบข้อคำถามผิด เมื่อพิจารณาเป็นรายตำบล พบว่า กลุ่มตัวอย่างตำบลคลองนามีผู้ตอบข้อคำถามได้ถูกถึงร้อยละ 75.0 สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างตำบลบางไผ่ ซึ่งมีเพียงร้อยละ 69.5 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมดส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้ มีจำนวน 222 หลังคาเรือน คิดเป็นร้อยละ 71.8 (ตารางที่ 5.3)

5.3.6 ความรู้ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับข้อกำหนดผังเมืองรวมในเรื่องเขตพื้นที่สีเขียวจะมีผลต่อประเภทกิจกรรมด้านต่างๆ จากการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด พบว่า ร้อยละ 75.4 ตอบว่า ไม่มีผลต่อประเภทกิจกรรม และมีจำนวนร้อยละ 24.6 ตอบว่า มีผลต่อประเภทกิจกรรม เมื่อพิจารณาในส่วนย่อย ก็พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่ตอบว่า ไม่มีผลต่อประเภทกิจกรรมนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นในเรื่องของการประกอบอาชีพที่ไม่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ มีจำนวนร้อยละ 27.2 สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ตอบว่า มีผลต่อประเภทกิจกรรม จะเป็นในเรื่องของการควบคุมประเภทกิจกรรม มีจำนวนร้อยละ 15.5 (ตารางที่ 5.3)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.3 แสดงความรู้เกี่ยวกับข้อกำหนดเขตพื้นที่สีเขียวและข้อกำหนดผังเมืองรวม

ความรู้เกี่ยวกับพื้นที่สีเขียว	ตำบลคลองนา ร้อยละ (n=132)	ตำบลบางไผ่ ร้อยละ (n=177)	รวม ร้อยละ (n=309)
1. บริเวณที่ท่านอาศัยอยู่ปัจจุบันถูกกำหนดให้เป็นพื้นที่สีเขียวตามข้อบัญญัติผังเมืองรวมหรือไม่			
ถูกกำหนด	82.6	75.1	78.6
ไม่ถูกกำหนด	0.7	6.8	3.9
ไม่ทราบ	16.7	18.1	17.5
2. การกำหนดพื้นที่สีเขียวทำให้ชุมชนนั้นเบียดพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเดียว			
ใช่	63.6	49.7	56.6
ไม่ใช่	22.7	36.7	29.4
ไม่ทราบ	14.4	13.6	13.9
3. ในบริเวณเขตพื้นที่สีเขียวสามารถสร้างที่อยู่อาศัยและสถานที่ราชการได้			
ใช่	63.6	72.3	68.0
ไม่ใช่	13.6	9.0	11.7
ไม่ทราบ	22.0	18.6	20.4
4. ในบริเวณเขตพื้นที่สีเขียวสามารถนำเอากิจกรรมประเภทอุตสาหกรรมมาประกอบการได้			
ใช่	21.2	15.3	18.4
ไม่ใช่	65.2	65.0	65.0
ไม่ทราบ	13.6	14.7	16.5
5. ในเขตพื้นที่สีเขียวมีข้อกำหนดห้ามสร้างหรือตัดแปลงอาคารที่มีความสูงเกิน 8-12 เมตร			
ใช่	75.0	69.5	72.2
ไม่ใช่	6.1	5.7	5.8
ไม่ทราบ	18.9	24.9	22.0
6. ข้อกำหนดผังเมืองรวมโดยเฉพาะในเขตพื้นที่สีเขียวจะมีผลต่อการประกอบกิจกรรมประเภทต่าง			
มีผล	29.5	20.9	24.6
-ทำให้มีกิจกรรมประเภทเดียวกัน	6.8	1.7	3.9
-ทำให้ถูกจำกัดสิทธิในการเลือกประเภทกิจกรรม	0.8	0.6	0.6
-ทำให้ง่ายต่อการควบคุมกิจกรรม	18.2	13.6	15.5
-สามารถคงสภาพพื้นที่สีเขียวไว้ได้	3.8	5.1	4.5
ไม่มีผล	70.5	79.1	75.4
-ในเขตมีกิจกรรมหลากหลาย	22.7	18.1	20.1
-กิจกรรมบางอย่างไม่เหมาะกับพื้นที่	13.6	26.0	27.2
-กิจกรรมเกษตรต้องใช้พื้นที่มาก	28.8	26.0	27.2
-กิจกรรมบางอย่างต้องอาศัยฤดูกาล	5.3	13.6	10.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.4 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับข้อกำหนดผังเมืองรวม

5.4.1 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับข้อกำหนดผังเมืองรวมในเรื่องการถูกจำกัดสิทธิ จากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ร้อยละ 55.7 ไม่เห็นด้วยกับการกำหนดประเภทกิจกรรมสำหรับเขตพื้นที่สีเขียว รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างที่เห็นด้วย ร้อยละ 42.7 นอกจากนี้พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งสองตำบล ส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย มีจำนวนร้อยละ 55.9 ของตำบลบางไผ่ และเห็นด้วย ร้อยละ 31.6 ส่วนกลุ่มตัวอย่างตำบลคลองนา ไม่เห็นด้วย มีเพียงร้อยละ 55.3 และมีผู้ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 43.2 (ตารางที่ 5.4)

5.4.2 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับข้อกำหนดผังเมืองรวมในเรื่องการจัดหาพื้นที่สีเขียวเพิ่มเติมและมีเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับแหล่งผลิตอาหารต่อประชากร ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ร้อยละ 75.7 ที่เห็นด้วยในเรื่องนี้ รองลงมาคือ ร้อยละ 22.3 ที่ไม่เห็นด้วยกับเรื่องนี้ สำหรับกลุ่มตัวอย่างตำบลคลองนาและตำบลบางไผ่มีความเห็นด้วยในเรื่องนี้มีจำนวนที่เท่ากันคือ ร้อยละ 75.0 และผู้ไม่เห็นด้วยมีจำนวนที่ใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 24.3 และร้อยละ 21.2 ตามลำดับ (ตารางที่ 5.4)

5.4.3 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับข้อกำหนดผังเมืองรวมในเรื่องวิถีทัศน์ของชุมชน จากการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด พบว่า ร้อยละ 93.9 เห็นด้วยกับการกำหนดเขตพื้นที่สีเขียวแล้วทำให้เกิดความร่มรื่นน่าอยู่อาศัยให้กับชุมชน รองลงมาคือ ร้อยละ 5.8 ไม่เห็นด้วยกับเรื่องนี้ เมื่อพิจารณาเป็นรายตำบล พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นที่ใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 94.4 ของตำบลบางไผ่ และร้อยละ 93.2 ของตำบลคลองนา (ตารางที่ 5.4)

5.4.4 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับข้อกำหนดผังเมืองรวมในเรื่องการเปิดโอกาสในการเลือกประเภทกิจกรรมที่นอกเหนือจากการเกษตรสามารถนำมาประกอบการได้ในเขตพื้นที่สีเขียว ผลจากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน ร้อยละ 73.0 ที่ไม่เห็นด้วยกับเรื่องนี้ รองลงมาคือ ร้อยละ 20.1 ที่เห็นด้วย สำหรับกลุ่มตัวอย่างตำบลบางไผ่ มีผู้ไม่เห็นด้วยกับเรื่องนี้ มีจำนวนร้อยละ 82.5 และเห็นด้วย มีเพียงร้อยละ 17.5 ส่วนกลุ่มตัวอย่างตำบลคลองนา ผู้ที่ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 74.2 และผู้เห็นด้วยมีเพียงร้อยละ 25.0 (ตารางที่ 5.4)

5.4.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาและปรับปรุงการใช้ที่ดินในเขตพื้นที่สีเขียว จากการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เห็นว่าการพัฒนาและปรับปรุงการใช้ที่ดินในเขตพื้นที่สีเขียว ร้อยละ 83.8 รองลงมาคือ ร้อยละ 16.2 เป็นกลุ่มตัวอย่างที่เห็นว่าไม่ควรมีการพัฒนาและปรับปรุงการใช้ที่ดินในเขตพื้นที่สีเขียว หากพิจารณาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างตำบลบางไผ่ ร้อยละ 84.7 ที่เห็นด้วยที่ควรมีการพัฒนาและปรับปรุงการใช้ที่ดินในเขตพื้นที่สีเขียว มีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 15.3 ที่แสดงความคิดเห็นว่าไม่ควรมีการพัฒนาและปรับปรุงการใช้ที่ดินในเขตพื้นที่สีเขียว สำหรับกลุ่มตัวอย่างตำบลคลองนา ร้อยละ 82.6 ที่เห็นด้วยว่าควรมีการพัฒนาและปรับปรุงการใช้ที่ดินในเขตพื้นที่สีเขียว และร้อยละ 17.4 ที่มีความคิดเห็นว่าไม่ควรมีการพัฒนาและปรับปรุง (ตารางที่ 5.4)

ตารางที่ 5.4 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเภทกิจกรรมในเขตพื้นที่สีเขียว

ความคิดเห็นเกี่ยวกับประเภท กิจกรรมในเขตพื้นที่สีเขียว	ตำบลคลองนา ร้อยละ (n=132)	ตำบลบางไผ่ ร้อยละ (n=177)	รวม ร้อยละ (n=309)
1. การกำหนดประเภทกิจกรรมสำหรับพื้นที่สีเขียว เป็นการจำกัดอาชีพของผู้อยู่อาศัย			
- เห็นด้วย	43.2	31.6	42.7
- ไม่เห็นด้วย	55.3	55.9	55.7
- ไม่ตอบ	2.3	1.7	1.9
2. ควรมีการกำหนดขนาดพื้นที่สีเขียว เพิ่มขึ้นในตำบลอื่น เพิ่มขึ้นในแต่ละปี เพื่อให้สัมพันธ์กับแหล่ง ผลิตอาหารของประชากร			
- เห็นด้วย	75.6	75.1	75.7
- ไม่เห็นด้วย	21.2	24.3	22.3
- ไม่ตอบ	3.0	0.6	1.0
3. การกำหนดให้เป็นพื้นที่เกษตรกรรมทำให้ชุมชนเกิดความรุ่มร้อนสวยงามน้อยกว่า			
- เห็นด้วย	93.2	94.4	93.9
- ไม่เห็นด้วย	6.1	5.1	5.8
- ไม่ตอบ	0.8	0.6	0.3
4. ควรมีการเปิดโอกาสให้ผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่สีเขียวประกอบกิจกรรมที่นอกเหนือจากเกษตร			
- เห็นด้วย	25.0	17.5	20.1
- ไม่เห็นด้วย	74.2	82.5	73.0
- ไม่ตอบ	0.8	1.1	1.0
5. ควรพัฒนาและปรับปรุง	82.6	84.7	83.8
- ควรยกเลิกพื้นที่สีเขียว	2.3	2.8	2.6
- ควรกำหนดพื้นที่สีเขียว เพิ่มขึ้นอีก	3.8	1.7	2.6
- ด้านกิจกรรมให้เหมาะกับคุณภาพดิน	24.2	35.0	30.4
- ด้านการติดต่อสื่อสาร	2.3	2.3	2.3
- ด้านแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	9.8	14.7	12.6
- การป้องกันน้ำเค็มเข้าถึง	27.3	2.3	12.9
- การวางผังเขตการเกษตร	3.8	7.9	6.1
- การกำจัดสิ่งปฏิกูล	0.8	0.6	0.6
- ด้านที่พักผ่อนหย่อนใจ	2.3	2.3	2.3
- การระบายน้ำเสีย	2.3	9.6	6.5
- การปรับปรุงคุณภาพดิน	3.8	5.6	4.9
ไม่ควรพัฒนาและปรับปรุง	17.4	15.3	16.2
- มีสภาพดีอยู่แล้ว	7.6	8.5	8.1
- มีกิจกรรมในพื้นที่หลากหลาย	3.8	5.1	4.5
- ที่ดินเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา	6.1	1.7	3.6

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.5 ข้อมูลแสดงปัญหาด้านสังคมและสภาพแวดล้อมในเขตพื้นที่สีเขียว

5.5.1 ปัญหาด้านสังคมและสภาพแวดล้อม ผลจากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 309 หลังคาเรือน พบปัญหาด้านสังคมและสภาพแวดล้อม ซึ่งสามารถนำมาจัดเรียงลำดับปัญหาได้ดังนี้ จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 186 หลังคาเรือน คิดเป็นร้อยละ 60.2 ที่ประสบปัญหาด้านสภาพแวดล้อม รองลงมา กลุ่มตัวอย่างจำนวน 87 หลังคาเรือน คิดเป็นร้อยละ 28.2 ที่ประสบปัญหาด้านสังคม และมีเพียงจำนวน 36 หลังคาเรือน คิดเป็นร้อยละ 11.7 ที่ไม่ประสบปัญหาใดๆ เมื่อพิจารณาจากกลุ่มตัวอย่างแต่ละตำบล พบว่า กลุ่มตัวอย่างตำบลคลองนา ที่ประสบปัญหาด้านสภาวะแวดล้อมชุมชน มีจำนวน 92 หลังคาเรือน คิดเป็นร้อยละ 69.6 และส่วนที่ประสบปัญหาด้านสังคม มีจำนวนเพียง 30 หลังคาเรือน คิดเป็นร้อยละ 22.8 และอีกจำนวน 10 หลังคาเรือนที่ไม่ประสบปัญหาใดๆ คิดเป็นร้อยละ 7.6 สำหรับกลุ่มตัวอย่างตำบลบางไผ่ ที่ประสบปัญหาด้านสภาวะแวดล้อมในชุมชน มีจำนวน 94 หลังคาเรือน คิดเป็นร้อยละ 53.2 รองลงมาที่ประสบปัญหาด้านสังคม มีจำนวน 57 หลังคาเรือน คิดเป็นร้อยละ 32.2 และจำนวน 26 หลังคาเรือน ที่ไม่ประสบปัญหาด้านใดๆ คิดเป็นร้อยละ 14.7 จากการศึกษาข้อมูลดังกล่าวสามารถนำมาเรียงลำดับของปัญหาได้ดังนี้ (ตารางที่ 5.5)

ตารางที่ 5.5 แสดงปัญหาด้านสังคมและสภาพแวดล้อมปัจจุบันในเขตพื้นที่สีเขียว

ปัญหาด้านสังคมและสภาพแวดล้อมในเขตพื้นที่สีเขียว	ตำบลคลองนา ร้อยละ (n=132)	ตำบลบางไผ่ ร้อยละ (n=177)	รวม ร้อยละ (n=309)	ลำดับที่ของปัญหา
1. ปัญหาการใช้ที่ดินไม่เป็นระเบียบ	24.2	19.8	21.7	1
2. ปัญหาการขาดแคลนแรงงานด้านเกษตร	14.4	22.0	18.8	2
3. ปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร	19.7	11.9	15.2	3
4. ไม่มีปัญหาในเรื่องใดๆ	7.6	14.7	11.7	4
5. ปัญหาน้ำท่วมตามฤดูกาล	12.1	7.9	9.7	5
6. ปัญหาเสียงรบกวน	8.3	8.5	8.4	6
7. ปัญหาการคมนาคมติดต่อ	3.0	3.4	3.2	7
8. ปัญหาน้ำเน่าเสียจากชุมชน	3.0	2.8	2.9	8
9. ปัญหาการขาดแคลนที่พักผ่อนหย่อนใจ	3.0	1.7	2.3	9
10. ปัญหามลพิษทางอากาศ	2.3	2.3	2.3	10
11. ปัญหาการว่างงาน	0.8	2.3	1.6	11
12. ปัญหาการขาดแคลนสถานศึกษา	0.8	1.7	1.3	12
13. ปัญหาอาชญากรรมโจรผู้ร้าย	0.8	1.1	1.0	13

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.6 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ Chi- Square เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ในการวิจัยผู้วิจัยได้ตั้งค่าความสัมพันธ์โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significance) ในระดับความเชื่อมั่นที่ 0.05 ความสัมพันธ์ระหว่างด้านสังคม เศรษฐกิจกับความรู้เกี่ยวกับข้อกำหนดประเภทกิจกรรมในเขตพื้นที่สีเขียว จากการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่าง ระดับการศึกษา จำนวนปีที่อยู่อาศัย ภูมิลาเนา และรายได้ กับความรู้ ด้วยค่า T-test สำหรับตัวแปร 2 กลุ่ม เพื่อพิสูจน์หาความสัมพันธ์และได้ข้อสรุปดังนี้

5.6.1 ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการกำหนดประเภทกิจกรรมในเขตพื้นที่สีเขียว

จากผลการศึกษา แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับระดับความรู้ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด พบว่า ที่ระดับการศึกษาชั้นประถม จะมีระดับความรู้สูง ร้อยละ 31.8 ปานกลาง ร้อยละ 43.8 และระดับต่ำ ร้อยละ 57.4 และมีระดับการศึกษาชั้นมัธยม จะมีความรู้สูง ร้อยละ 12.5 ปานกลาง ร้อยละ 20.8 และความรู้ต่ำ ร้อยละ 17.0 ในระดับการศึกษาชั้นอนุปริญญา มีระดับความรู้สูง ร้อยละ 8.0 ปานกลาง ร้อยละ 12.3 และระดับต่ำ ร้อยละ 12.8 และมีระดับการศึกษาชั้นปริญญาตรีขึ้นไป จะมีความรู้สูง ร้อยละ 22.7 ปานกลาง ร้อยละ 23.1 และความรู้ต่ำ ร้อยละ 12.8 และจากผลการทดสอบความสัมพันธ์ได้ค่า Chi-Square = 10.98772, Significance = .0887, ที่ระดับความเชื่อมั่น .05

ดังนั้น ระดับการศึกษาจึงไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้เกี่ยวกับข้อกำหนดประเภทกิจกรรมในเขตพื้นที่สีเขียว นั่นคือ ระดับการศึกษาชั้นใดไม่มีผลทำให้ระดับความรู้แตกต่างกัน จึงเป็นการปฏิเสธความสัมพันธ์ตัวแปรที่กำหนดไว้ (ตารางที่ 5.6)

ตารางที่ 5.6 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความรู้เกี่ยวกับข้อกำหนดประเภทกิจกรรมในเขตพื้นที่สีเขียว

ความรู้ระดับการศึกษา	สูง	กลาง	ต่ำ	รวม
- ประถมศึกษา	56 (40.0)	57 (40.7)	27 (19.3)	140 (100)
-มัธยมศึกษา	22 (38.6)	27 (47.4)	8 (14.0)	57 (100)
-อนุปริญญา	14 (38.9)	16 (44.4)	6 (16.7)	36 (100)
-ปริญญาตรีขึ้นไป	40 (52.6)	30 (39.5)	6 (7.9)	76 (100)
รวม	132 (42.7)	130 (42.1)	47 (15.2)	309 (100)

Chi-Square = 10.98772, Significance = .0887, ระดับความเชื่อมั่น .05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.6.2 จำนวนปีที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับความรู้ เกี่ยวกับการกำหนดประเภทกิจกรรม ในเขตพื้นที่สีเขียว

จากผลการศึกษา แสดงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนปีที่อยู่อาศัยกับระดับความรู้ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด พบว่า ที่ระดับจำนวนปีที่อยู่อาศัยต่ำกว่า 5 ปี จะมีระดับความรู้สูง ร้อยละ 39.5 ปานกลาง ร้อยละ 39.5 และระดับต่ำ ร้อยละ 21.0 และมีระดับจำนวนปีที่อยู่อาศัยระหว่าง 5-9 ปี จะมีความรู้สูง ร้อยละ 32.6 ปานกลาง ร้อยละ 49.0 และความรู้ต่ำ ร้อยละ 18.4 ในระดับจำนวนปีที่อยู่อาศัยมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีระดับความรู้สูง ร้อยละ 45.5 ปานกลาง ร้อยละ 41.0 และระดับต่ำ ร้อยละ 13.5 และจากผลการทดสอบความสัมพันธ์ได้ค่า Chi-Square = 5.31968, Significance = .2560, ที่ระดับความเชื่อมั่น .05

ดังนั้น จำนวนปีที่อยู่อาศัยจึงไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ เกี่ยวกับข้อกำหนดประเภทกิจกรรมในเขตพื้นที่สีเขียว นั่นคือ จำนวนปีที่อยู่อาศัยเท่าใดไม่มีผลทำให้ระดับความรู้แตกต่างกันจึงเป็นการปฏิเสธความสัมพันธ์ตัวแปรที่กำหนดไว้ (ตารางที่ 5.7)

ตารางที่ 5.7 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนปีที่อยู่อาศัยกับความรู้ เกี่ยวกับข้อกำหนดประเภทกิจกรรมในเขตพื้นที่สีเขียว

ความรู้	สูง	กลาง	ต่ำ	รวม
จำนวนปีที่อยู่อาศัย				
- ต่ำกว่า 5 ปี	15 (39.5)	15 (39.5)	8 (21.0)	38 (100)
- 5 - 9 ปี	16 (32.6)	24 (49.0)	9 (18.4)	49 (100)
- 10 ปีขึ้นไป	101 (45.5)	91 (41.0)	30 (13.5)	222 (100)
รวม	132 (42.7)	130 (42.1)	47 (15.2)	309 (100)

Chi-Square = 5.31968, Significance = .2560, ระดับความเชื่อมั่น .05

5.6.3 ภูมิภาคนาเมืองมีความสัมพันธ์กับความรู้ เกี่ยวกับการกำหนดประเภทกิจกรรมในเขตพื้นที่สีเขียว

จากผลการศึกษา แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภูมิภาคนาเมืองกับระดับความรู้ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด พบว่า ที่ระดับภูมิภาคนาเมืองตั้งแต่เกิด จะมีระดับความรู้สูง ร้อยละ 48.5 ปานกลาง ร้อยละ 44.1 และระดับต่ำ ร้อยละ 7.3 และมีภูมิภาคนาเมืองย้ายภายในเขตอำเภอ จะมีความรู้สูง ร้อยละ 33.3 ปานกลาง ร้อยละ 49.1 และความรู้ต่ำ ร้อยละ 17.5 ในระดับภูมิภาคนาเมืองย้ายภายในเขตจังหวัด มีระดับความรู้สูง ร้อยละ 46.4 ปานกลาง ร้อยละ 35.7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และระดับต่ำ ร้อยละ 17.9 และมีระดับภูมิฐานะย้ายจากต่างจังหวัด จะมีความรู้สูง ร้อยละ 38.9 ปานกลาง ร้อยละ 44.4 และความรู้ต่ำ ร้อยละ 16.7 และจากผลการทดสอบความสัมพันธ์ได้ค่า Chi-Square = 8.99792, Significance = .1737, ที่ระดับความเชื่อมั่น .05 ดังนั้น ระดับภูมิฐานะจึงไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้เกี่ยวกับข้อกำหนดประเภทกิจกรรมในเขตพื้นที่สีเขียว นั่นคือ การย้ายภูมิฐานะไม่มีผลทำให้ระดับความรู้แตกต่างกัน จึงเป็นการปฏิเสธความสัมพันธ์ตัวแปรที่กำหนดไว้ (ตารางที่ 5.8)

ตารางที่ 5.8 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภูมิฐานะกับความรู้เกี่ยวกับข้อกำหนดประเภทกิจกรรมในเขตพื้นที่สีเขียว

ความรู้ ภูมิฐานะ	สูง	กลาง	ต่ำ	รวม
- อยู่มาตั้งแต่เกิด	33 (48.5)	30 (44.1)	5 (7.3)	68 (100)
-ย้ายภายในเขตอำเภอ	19 (33.3)	28 (49.1)	10 (17.5)	57 (100)
-ย้ายภายในจังหวัด	52 (46.4)	40 (35.7)	20 (17.9)	112 (100)
-ย้ายมาจากต่างจังหวัด	28 (38.9)	32 (44.4)	12 (16.7)	72 (100)
รวม	132 (42.7)	130 (42.1)	47 (15.2)	309 (100)

Chi-Square = 8.99792, Significance = .1737, ระดับความเชื่อมั่น .05

5.6.4 รายได้มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการกำหนดประเภทกิจกรรมในเขตพื้นที่สีเขียว

จากผลการศึกษา แสดงความสัมพันธ์ระหว่างระดับรายได้กับระดับความรู้ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด พบว่า ที่ระดับรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท จะมีระดับความรู้สูง ร้อยละ 37.7 ปานกลาง ร้อยละ 44.3 และระดับต่ำ ร้อยละ 18.0 และมีระดับรายได้ 5,001-10,000 บาท จะมีความรู้สูง ร้อยละ 35.4 ปานกลาง ร้อยละ 43.8 และความรู้ต่ำ ร้อยละ 20.8 ในระดับรายได้ 10,001- 15,000 บาท มีระดับความรู้สูง ร้อยละ 52.6 ปานกลาง ร้อยละ 26.3 และระดับต่ำ ร้อยละ 21.0 และมีระดับรายได้ 15,001-20,000 บาท จะมีความรู้สูง ร้อยละ 43.8 ปานกลาง ร้อยละ 50.0 และความรู้ต่ำ ร้อยละ 6.2 และระดับรายได้ มากกว่า 20,001 บาท จะมีระดับความรู้สูง ร้อยละ 55.2 ปานกลาง ร้อยละ 38.8 ระดับต่ำ ร้อยละ 6.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระดับรายได้ไม่แน่นอน จะมีระดับความรู้สูง ร้อยละ 41.2 ปานกลาง ร้อยละ 41.2 ระดับต่ำ ร้อยละ 17.6 และจากผลการทดสอบความสัมพันธ์ได้ค่า Chi-Square = 19.51476, Significance = .0342, ที่ระดับความเชื่อมั่น .05

ดังนั้น รายได้จึงไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้เกี่ยวกับข้อกำหนดประเภทกิจกรรมในเขตพื้นที่สีเขียว นั่นคือ ไม่ว่าจะมียาได้เท่าใดก็จะมีผลทำให้ระดับความรู้แตกต่างกันออกไป จึงเป็นการยอมรับความสัมพันธ์ตัวแปรที่กำหนดไว้ (ตารางที่ 5.9)

ตารางที่ 5.9 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับความรู้เกี่ยวกับข้อกำหนดประเภทกิจกรรมในเขตพื้นที่สีเขียว

ความรู้ รายได้	สูง	กลาง	ต่ำ	รวม
- ต่ำกว่า 5,000 บ	23 (37.7)	27 (44.3)	11 (18.0)	61 (100)
-5,001-10,000 บ	34 (35.4)	42 (43.8)	20 (20.8)	96 (100)
-10,001-15,000 บ	10 (52.6)	5 (26.3)	4 (21.0)	19 (100)
-15,001-20,000 บ	14 (43.8)	16 (50.0)	2 (6.2)	32 (100)
-มากกว่า 20,001 บ	37 (55.2)	26 (38.8)	4 (6.0)	67 (100)
-รายได้ไม่แน่นอน	14 (41.2)	14 (41.2)	6 (17.6)	34 (100)
รวม	132 (42.7)	130 (42.1)	47 (15.2)	309 (100)

Chi-Square = 19.51476, Significance = .0342, ระดับความเชื่อมั่น .05

5.7 ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมตามศักยภาพพื้นที่ศึกษา

โดยการใช้เทคนิคแผนภาพเชิงซ้อน มีรายละเอียดดังนี้

แสดงการให้ค่าคะแนนปัจจัยแต่ละตัวที่นำมาทำการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

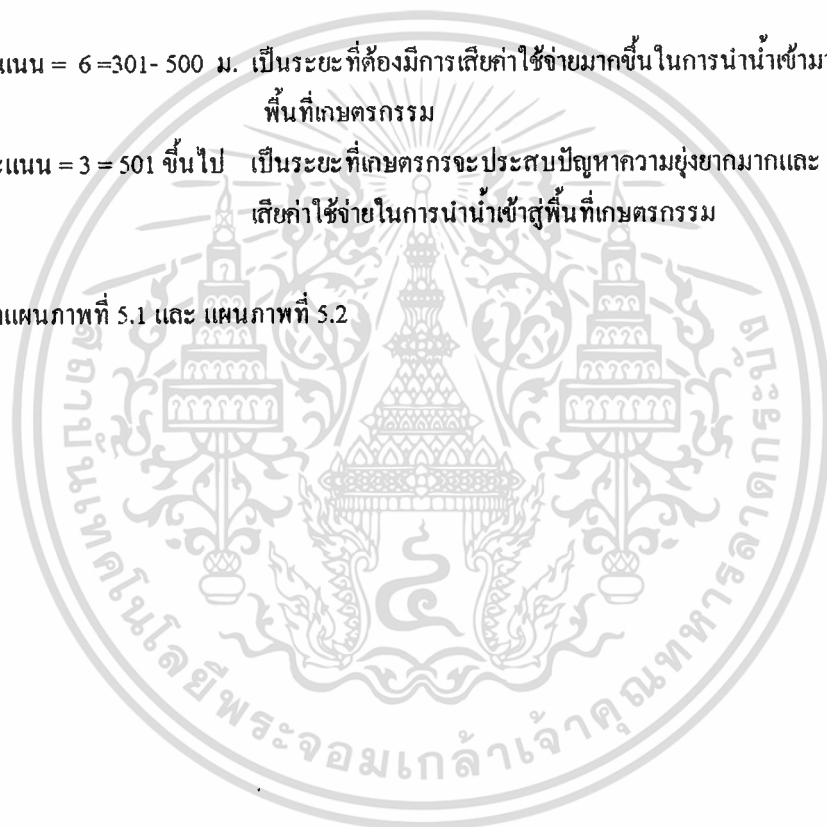
5.7.1 แสดงความสะดวกในการใช้น้ำเพื่อการเกษตรกรรมของตำบลคลองนาและตำบลบางไผ่

คะแนน = 10 = 0-300 ม. เป็นระยะที่สามารถนําน้ำจากคลองเข้าสู่พื้นที่เกษตรกรรมได้

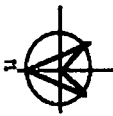
คะแนน = 6 = 301- 500 ม. เป็นระยะที่ต้องมีการเสียค่าใช้จ่ายมากขึ้นในการนําน้ำเข้ามาใช้ใน
พื้นที่เกษตรกรรม

คะแนน = 3 = 501 ขึ้นไป เป็นระยะที่เกษตรกรจะประสบปัญหาความยุ่งยากมากและ
เสียค่าใช้จ่ายในการนําน้ำเข้าสู่พื้นที่เกษตรกรรม

ผังแผนภาพที่ 5.1 และ แผนภาพที่ 5.2

การศึกษาระเบียงภาคกิจกรรม
ในเขตพื้นที่สีเขียวเพื่อการ
วิเคราะห์ปรับปรุงแผนการใช้
ที่ดินในอำเภอเมืองจันทรา

มาตราส่วน 1 : 40000

แผนที่.....S.L.....

แสดงค่าเบี่ยงเบนความระคากในการ

ใช้พื้นที่การเกษตรจากตลง

ค่าบดคลองนา

0 - 300 ม. = 10

301 - 500 ม. = 6

501 ม. ขึ้นไป = 3

3 3

3 3 3 3 3

3 3 3 3 3 3 3 10

6 6 6 3 3 3 3 3 3 3 10

6 6 6 6 3 3 3 3 3 3 3 10 10

10 10 6 6 3 3 3 3 3 3 3 10 10

10 10 10 6 6 6 6 3 3 3 3 3 6 6 10

10 10 10 6 6 6 6 6 6 6 3 3 6 6 10 10

10 10 10 6 10 6 6 6 6 6 6 6 10 10 10

10 10 10 10 10 6 10 6 6 3 3 6 10 10 10

10 10 10 10 10 10 10 10 6 6 3 3 6 10 6 10

10 10 10 10 10 10 10 10 6 6 3 3 3 10 6 10 10

10 10 10 10 10 10 10 10 6 6 6 6 10 10 10 10 10 6 6 3 3 6 6 10

10 10 10 10 10 10 10 10 6 6 6 6 10 10 10 6 6 3 3 6 6 6 10

10 10 10 10 10 10 10 10 6 6 6 6 10 10 10 6 6 3 3 6 6 10

10 10 10 10 10 10 10 10 6 6 6 6 10 10 10 6 6 3 3 6 6 10

10 10 10 10 10 10 10 10 6 6 6 6 10 10 10 6 6 3 6 6 10

10 6 6 10 10 6 6 6 6 6 10 10 6 6 10 10 6 6 3 6 6 6 10

10 6 6 10 10 6 6 6 6 6 10 10 6 6 6 10 10 6 6 6 10 10

10 10 10 6 6 10 10 6 6 6 6 10 10 6 6 3 3 6 6 6 10 10

10 10 10 6 6 10 10 6 6 6 6 10 10 6 6 3 3 6 6 6 10

10 10 10 6 6 6 10 10 6 6 6 6 10 10 6 6 3 3 6 6 6 10

10 10 10 6 6 6 6 3 3 6 6 6 6 10 10 6 6 6 10 6 6

10 10 6 6 6 3 3 6 6 10 10 10 10

10 6 6 6 3 3 3 6 10 10 10 10

10 6 6 6 3 3 3 6 10 10 10 10

10 10 10 6 6 6 6 6 10 10

10 10 10 10 10 10

10 10 10 10 10

10 10 10 10

5.7.2 แสดงการเข้าถึงเส้นทางคมนาคมของตำบลคลองนาและตำบลบางไผ่

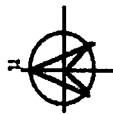
คะแนน	10	= 0 - 300 ม.	เป็นระยะทางที่เกษตรกรสามารถนำผลผลิตจากพื้นที่ออกสู่ผู้บริโภคได้สะดวก
คะแนน	6	= 301-500 ม.	เป็นระยะทางที่เกษตรกรต้องเสียค่าใช้จ่ายและเสียเวลาทำให้ได้รับความสะดวกในการนำผลผลิตจากพื้นที่ออกไปสู่ผู้บริโภค
คะแนน	3	= 501 ม.ขึ้นไป	เป็นระยะทางที่เกษตรกรต้องเสียค่าใช้จ่ายในการนำผลผลิตทางการเกษตรออกไปสู่ผู้บริโภคได้ช้ามากขึ้น

ดังภาพที่ 5.3 และภาพที่ 5.4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษาประเภทกิจกรรม
ในเขตพื้นที่ที่เขียวเพื่อการ
วิเคราะห์ปรับปรุงแผนการใช้
ที่ดินในอำเภอเมืองจะเจียงเทรา

มาตราส่วน 1 : 40000

0 05 1 2 กม.

แผนที่.....5.3.....

แสดงค่าคะแนนความสะดวกในการ

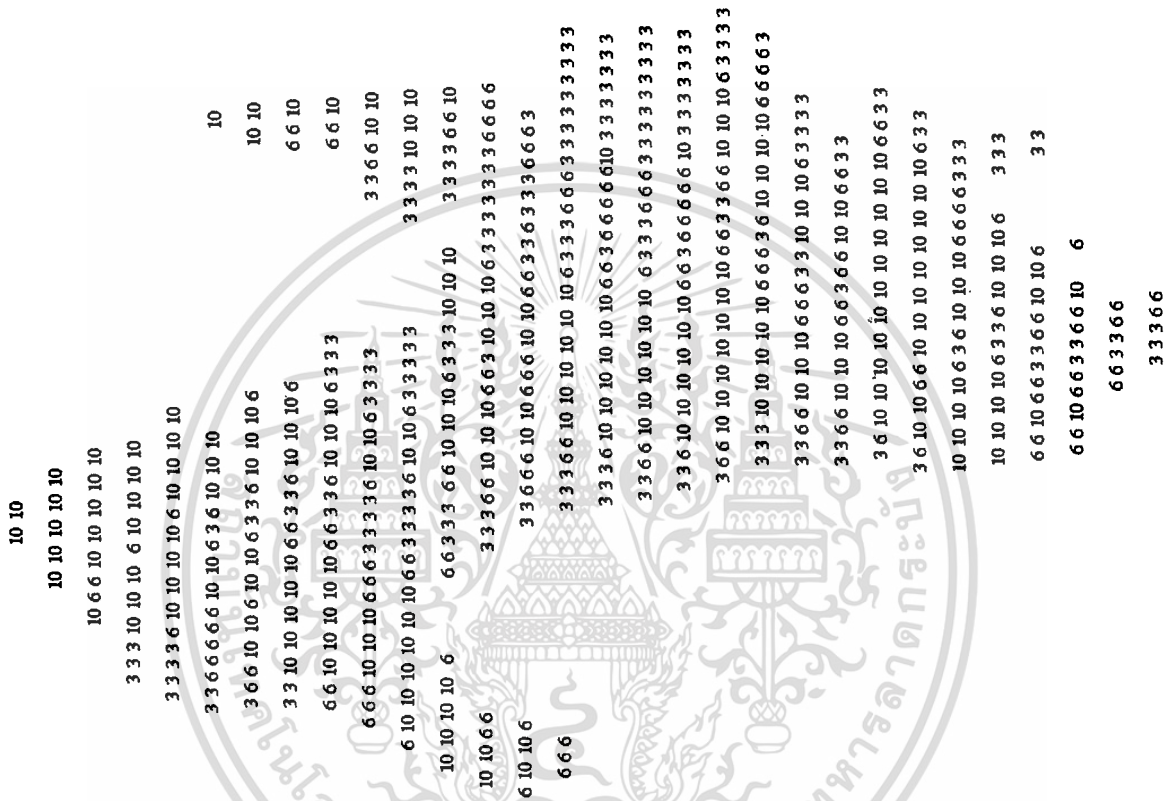
ใช้เส้นทางคมนาคม

ค่าปกติของนา

0 - 300 ม. = 10

301 - 500 ม. = 6

501 ม. ขึ้นไป = 3

5.7.3 แสดงค่าคะแนนราคาที่ดินเพื่อการเกษตรของตำบลคลองนาและตำบลบางไผ่

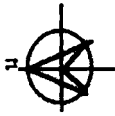
คะแนน	9	= 1,000 บาท ลงไป	เป็นราคาที่ดินที่เกษตรกรสามารถซื้อ มาลงทุนได้ การเกษตรได้โดยมีต้นทุน ไม่สูง
คะแนน	6	= 1,001-5,000 บ/ตรว.	เป็นราคาที่ดินที่เกษตรกรสามารถซื้อ มาเพื่อการเกษตรกรรมได้แต่มีต้นทุนสูง
คะแนน	2	= 5,001-10,000 บ/ตรว.	เป็นราคาที่ดินที่สูงเกินกว่าที่จะนำ มาลงทุนในภาคเกษตรกรรม

ดังแผนภาพที่ 5.5 และแผนภาพที่ 5.6

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษาระเบียงกิจกรรม
ในเขตพื้นที่สีเขียวเพื่อการ
วิเคราะห์ปรับปรุงแผนการใช้
ที่ดินในอำเภอเมืองจะรังเขรา

มาตราส่วน 1 : 40000

2 กม.

แผนที่.....5.....

แสดงค่าคะแนนราคาที่ดิน
เพื่อการเกษตรกรรม

ค่าบลดอกนา

- 1,000 บาท ลงมา = 9
- 1,001 - 5,000 บาท = 6
- 5,001 - 10,000 บาท = 2

ค่าด่างนา

5.7.4 แสดงค่าคะแนนสมรรถนะดินที่มีความเหมาะสมกับกิจกรรมด้านการเกษตรของ
ตำบลคลองนาและตำบลบางไผ่

คะแนน 10 = มีปัญหาการระบายน้ำเลว = เหมาะแก่การทำนา

คะแนน 6 = มีปัญหาน้ำท่วมบ้าง = เหมาะแก่การทำนา

คะแนน 3 = ดินร่วนซุย = เหมาะแก่การปลูกไม้ผลและทำนา

ดังแผนภาพที่ 5.7 และ แผนภาพที่ 5.8

5.7.5 แสดงการรวมค่าคะแนนปัจจัย X ค่าถ่วงน้ำหนักปัจจัย ของตำบลคลองนาและตำบลบางไผ่

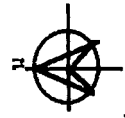
ค่าคะแนนของปัจจัย X ค่าถ่วงน้ำหนัก

- แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรกรรม X 10
- การเข้าถึงเส้นทางคมนาคม X 8
- ราคาที่ดินเพื่อการเกษตร X 5
- สมรรถนะดินเพื่อการเกษตร X 1

ตั้งแผนภาพที่ 5.9 และแผนภาพที่ 5.10

การศึกษาประเภทกิจกรรม
ในเขตพื้นที่ที่ขีดวงเพื่อการ
วิเคราะห์ที่ปรับปรุงแผนการใช้
ที่ดินในอำเภอมืองจะเจียงเทรา

มาตราส่วน 1 : 40000

แผนที่.....ร.ร.....

แสดงค่าคะแนนรวมความเหมาะสม

ของพื้นที่เพื่อการเกษตรกรรมจาก

คะแนนเบื้องต้น x กำน้ำหนัก

พื้นที่คำนวณออกมา

234 ขึ้นไป = เหมาะสมสูงมาก

193 233 = เหมาะสมมาก

152 - 192 = เหมาะสมปานกลาง

111 - 151 = เหมาะสมน้อย

70 - 110 = เหมาะสมน้อยมาก

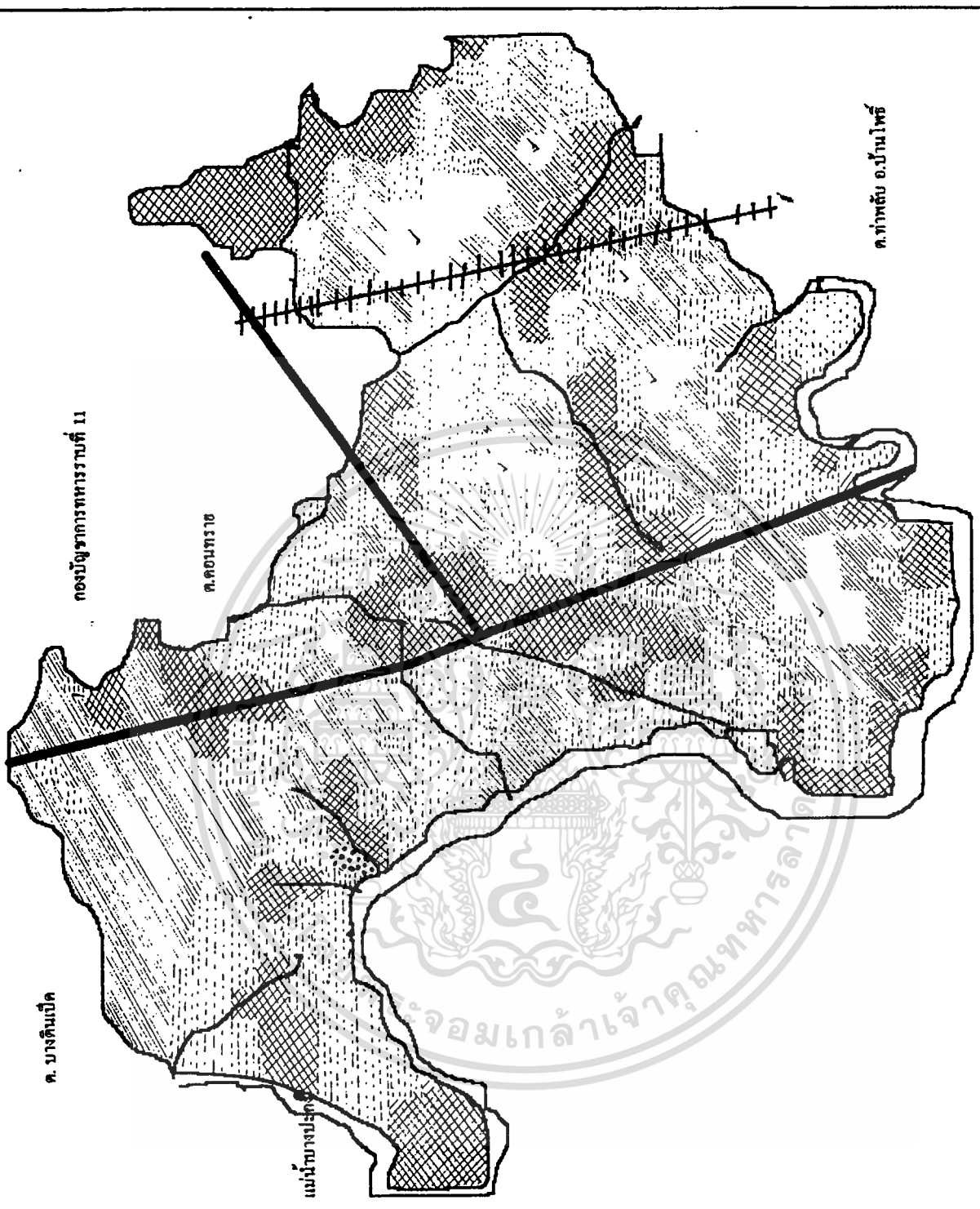
146 146	126 169 146 126 126 126		
	146 146 129 161 146 146 126 169		
	135 135 135 146 146 146 146 146 146 196 196		
	135 135 135 129 146 146 146 146 114 126 126 216	216	
	175 175 159 129 129 114 114 114 90 129 143 196 196 215	216	
	179 179 179 179 126 159 144 146 105 105 114 196 196 184	216 216	
	179 179 216 176 176 191 144 144 135 135 159 161 146 196 184 191	196 196 216	
	203 203 216 176 176 216 159 135 135 159 176 196 190 184 175 175 175	203 196 216	
	203 203 188 188 203 159 179 139 109 114 126 159 184 175 175 175 175	175 175 196 196 216	
	188 188 188 188 188 188 235 199 203 135 105 114 126 126 184 175 155 135 135	175 135 135 135 191 191 216	
	220 220 220 220	175 132 132 132 132 228 216	
220 220 188 188	164 139 135 159 144 156 196 196 178 199 216 196 184 231 175 175 135 102 102 102 156 156 199 216		
203 203 203 203	164 175 184 184 184 196 196 184 199 184 156 156 184 184 175 175 159 159 102 102 102 159 159 199		
203 203 203	164 164 175 184 164 156 216 216 124 176 159 159 175 175 175 175 199 102 102 102 132 135 175 216		
	144 175 199 144 156 196 196 156 156 94 70 135 175 175 199 175 135 135 132 105 132 132 175 175 175		
	144 144 156 159 231 216 196 156 156 156 114 135 175 175 199 159 199 135 105 132 132 132 175 175		
	179 139 159 216 196 196 156 176 176 159 175 175 199 159 159 199 175 135 135 175 175 175 175		
	179 203 159 216 196 156 176 216 231 231 199 199 135 132 156 159 216 213 228 199 175 175 175		
	179 179 199 175 216 156 216 184 199 159 126 143 143 101 156 156 196 196 199		
	179 179 199 199 176 176 196 164 184 144 135 102 102 143 143 143 132 132 175 175		
	179 175 199 144 176 196 124 124 120 114 114 146 173 188 132 175 175		
	179 199 191 176 176 176 156 126 146 146 176 176 176 176 231 231 175 135		
	164 184 184 176 176 144 146 126 126 176 176 176 176 184 199 199 175 175		
	220 216 176 176 159 105 114 126 156 176 184 199 199 175 175		
	220 176 176 176 129 105 90 70 94 145 176 199	175 175 175	
	203 163 176 144 129 105 105 129 144 196 196 184	175 175	
	203 203 216 144 159 135 135 159 144 216 184		
	188 203 175 175 199 199		
	175 175 175 199 199		

5.7.6 แสดงการแบ่งชั้นศักยภาพของพื้นที่ตามค่าคะแนนรวมตั้งแต่ 234-70 ซึ่งนำมาจัดแบ่งชั้นศักยภาพของพื้นที่ศึกษาออกเป็น 5 รูปแบบ โดยเทียบค่าคะแนนดิบจากค่า ซี-สกอร์

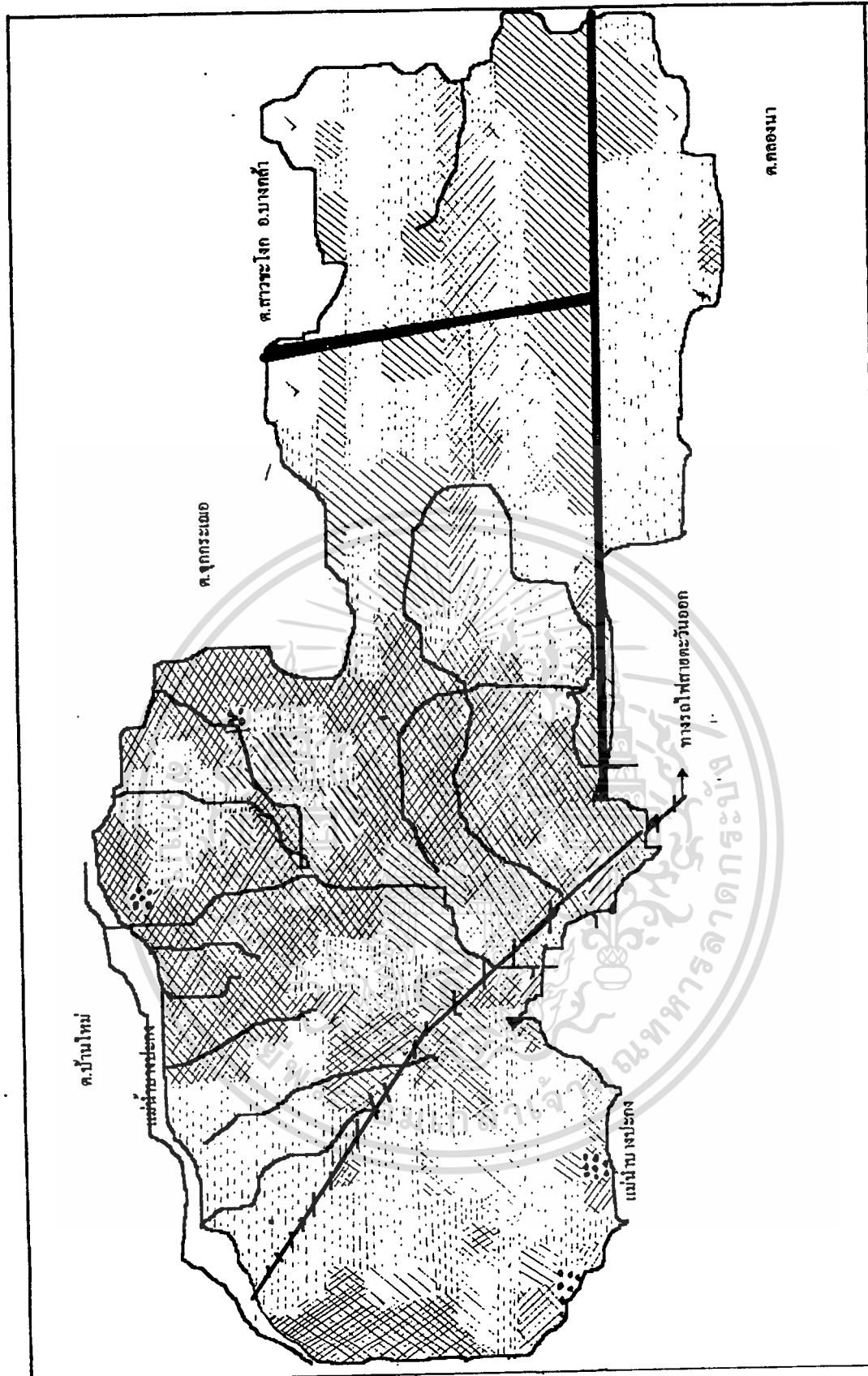
234	คะแนนขึ้นไป	= มีความเหมาะสมสูงมาก
193- 233	คะแนน	= มีความเหมาะสมมาก
152- 192	คะแนน	= มีความเหมาะสมปานกลาง
111- 151	คะแนน	= มีความเหมาะสมน้อย
70- 110	คะแนน	= มีความเหมาะสมน้อยมาก

ดังแผนภาพที่ 5.11 และแผนภาพที่ 5.12

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค.คดองนา

ค.บ้านใหม่

พื้นที่ชายเขา

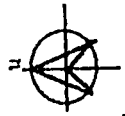
ค.สุพรรณบุรี

ค.สามชุก อ.บางกรวย

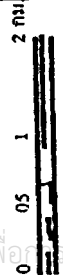
แม่น้ำบางปะกง

ทางรถไฟสายตะวันออก

การศึกษาประเภทกิจกรรม
ในเขตพื้นที่สีเขียวเพื่อการ
วิเคราะห์ปรับปรุงแผนการใช้
ที่ดินในตำบลบึงมะลิ

มาตราส่วน 1 : 40000

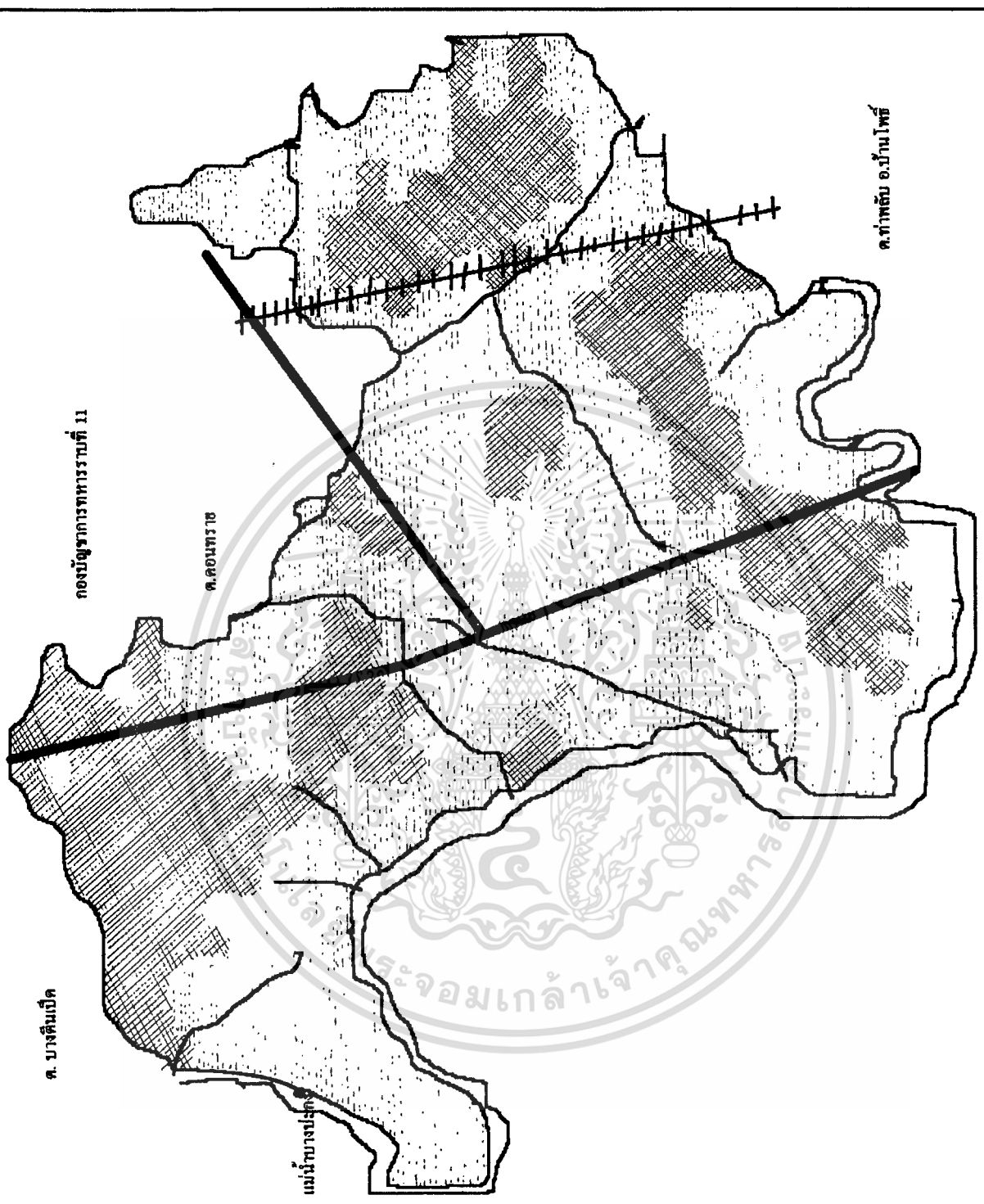
- ภาพที่ 5.11
- แสดงท่ากะแนรความเหมาะสม
ของพื้นที่เพื่อการเกษตรกรรมจาก
คะแนนเชิงซ้อน X ตามเกณฑ์
พื้นที่สีของกรมที่ดินได้
: 234 ขึ้นไป = เหมาะสมสูงมาก
X 193 - 233 = เหมาะสมสูง
: 152 - 192 = เหมาะสมปานกลาง
// 111 - 151 = เหมาะสมน้อย
✓ 70 - 110 = เหมาะสมน้อยมาก

5.7.7 แสดงการสรุปผลการวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ศึกษาโดยใช้เทคนิควิธีแผนภาพเชิงซ้อน

สามารถจำแนกประเภทการใช้ที่ดินในเขตพื้นที่สีเขียวเพื่อการเกษตรกรรมได้ 2 ประเภท ซึ่งมีอาณาเขต ดังแผนภาพที่ 5.13 และแผนภาพที่ 5.14 ของพื้นที่ศึกษา ได้แก่ ตำบลคลองนาและตำบลบางไผ่ ดังนี้

- 1) พื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมสำหรับกิจกรรมด้านการเกษตรกรรมมากใช้เป็นที่สำหรับทำเกษตรกรรมโดยเฉพาะ คือ เป็นเขตเกษตรกรรมแบบเข้มข้น
- 2) พื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมสำหรับกิจกรรมด้านการเกษตรกรรมน้อย ใช้เป็นที่สำหรับการเกษตรได้ ให้ถือเป็นเขตเกษตรกรรมแบบเบาบาง

การศึกษาประเภทกิจกรรม
 ในเขตพื้นที่ที่ตั้งเพื่อการศึกษา
 วิเคราะห์ปรับปรุงแผนการไว้
 ที่ดินในอำเภอเมืองจะเจียงเขตรา

มาตราส่วน 1 : 40000

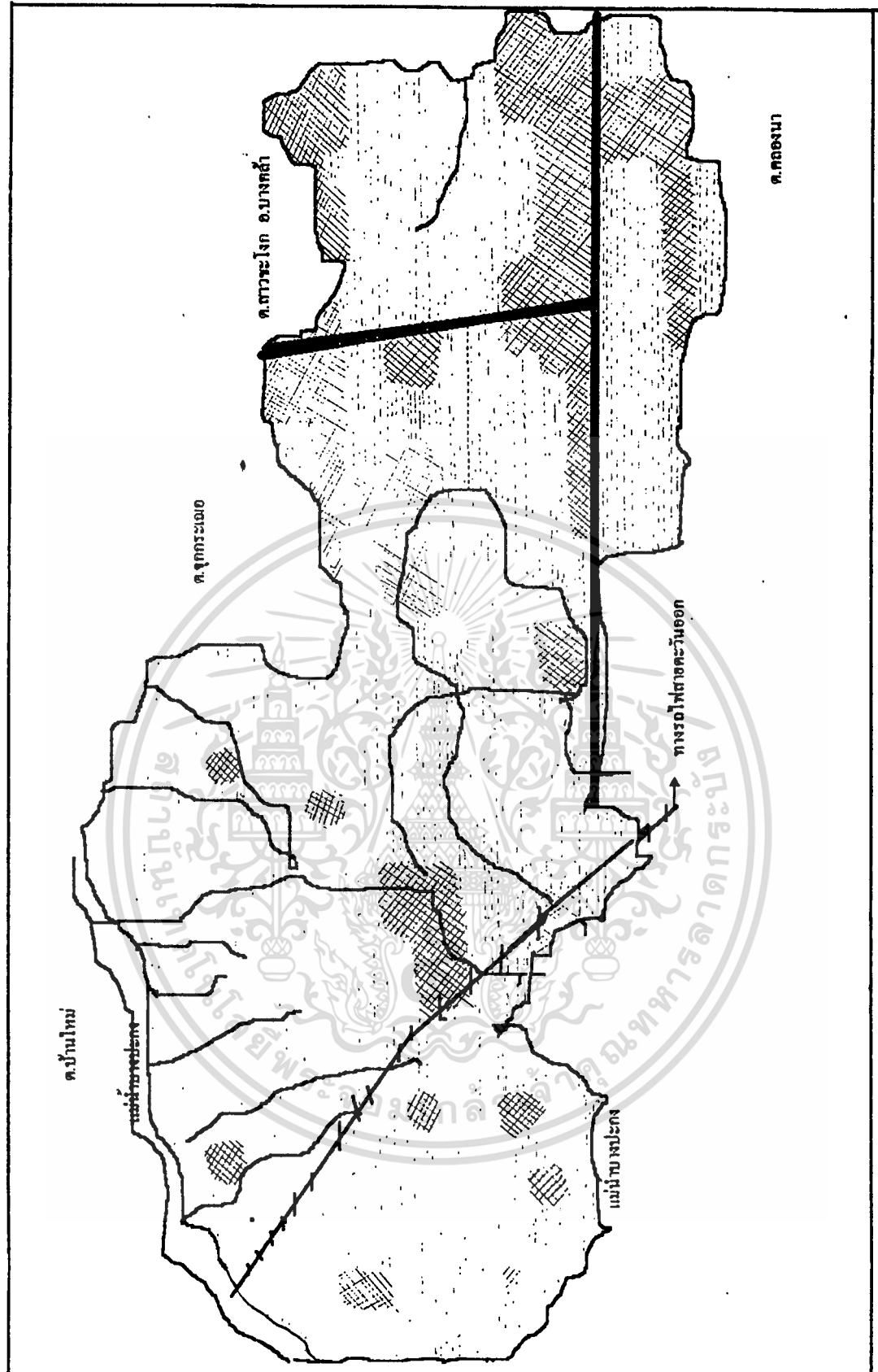
0 0.5 1 2 กม.

แผนที่ 5.13

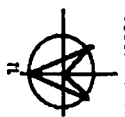
แสดง คติการใช้ประโยชน์ที่ดิน
 ปรับปรุงใหม่ในเขตพื้นที่ที่ตั้งอิฐอิฐ
 ศึกษาสำหรับประเภทกิจกรรมด้าน
 การเกษตรกรรม ของตำบลคลองนา
 อำเภอเมือง จังหวัดจะรังเขตรา

■ = เขตเกษตรกรรมแบบเข้มข้น
 ■ = เขตเกษตรกรรมแบบบาง

— = คลอง
 - - - = คลองขนาดเล็ก
 — = ทางหลวงแผ่นดิน

การศึกษาประเภทกิจกรรม
ในเขตพื้นที่ที่เขียวเพื่อการ
วิเคราะห์ปรับปรุงแผนการใช้
ที่ดินในอำเภอเมืองระยอง

มาตราส่วน 1 : 40000
0 0.5 1 2 กม.

แผนที่ 5.14
แสดง คังการไร่ประโชนที่ดิน
ปรับปรุงใหม่ในพื้นที่สีเขียว
ที่ศึกษาสำหรับประเภทกิจกรรมค่า
การเกษตรกรรม ของตำบลบางไผ่
อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา

▭ เขตเกษตรกรรมแบบเข้มข้น
▨ เขตเกษตรกรรมแบบเบา

ค.ต.จ.น.

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาประเภทกิจกรรมในเขตพื้นที่สีเขียวเพื่อการวิเคราะห์ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดินในอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอเรียงมาตั้งแต่บนนำจนถึงผลการศึกษา และในบทที่จะกล่าวต่อไปนี้จะเป็นการสรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะของผู้วิจัย ดังนี้

1. สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย การศึกษาวิจัยมุ่งศึกษากิจกรรมด้านการเกษตรกรรมและขนาดที่ดินเพื่อการเกษตร บัญญัติผลต่อการเปลี่ยนแปลงพื้นที่เกษตร และศึกษาถึงความรู้ ความคิดเห็น เกี่ยวกับข้อกำหนดเขตพื้นที่สีเขียวและข้อกำหนดของผังเมืองรวม และความสัมพันธ์ของบัญญัติผลต่อความรู้ของกลุ่มตัวอย่างในเขตพื้นที่สีเขียว และการนำเทคนิควิธีการวิเคราะห์หาค่าศักยภาพของพื้นที่ใหม่ความเหมาะสมกับประเภทกิจกรรมด้านเกษตร

1.2 วิธีการศึกษา ผู้ศึกษาได้รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 309 หลังคาเรือนใน 2 ตำบล คือ ตำบลคลองนาและตำบลบางไผ่ ของอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยใช้แบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่ามัธยฐาน เลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อจำแนกข้อมูลและทำให้ทราบลักษณะพื้นฐานทางด้านสังคม เศรษฐกิจ ทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งกลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา สรุปลักษณะตัวแปรปัจจัยและใช้สถิติเชิงอนุมาน เพื่อทดสอบหาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรปัจจัย โดยใช้ค่า Chi-Square ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ 0.05

1.3 ผลการศึกษาและอภิปรายผล

1.3.1 ลักษณะทั่วไป กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาคือเพศชาย ร้อยละ 58.6 ส่วนน้อยเป็นเพศหญิง ร้อยละ 41.4 ส่วนใหญ่อายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 37.2 จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา ร้อยละ 43.7 จำนวนปีที่อยู่อาศัยในเขตพื้นที่สีเขียวมานานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป ร้อยละ 72.2 ภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดฉะเชิงเทรา ร้อยละ 35.8 อาชีพหลักส่วนใหญ่รับจ้างทั่วไป ร้อยละ 17.8 มีรายได้เฉลี่ยประมาณ 15,863 บาทต่อเดือน ร้อยละ 30.0 มีการออมเงินเพียง ร้อยละ 52.4 ในส่วนของการมีหนี้สิน ร้อยละ 82.8 จะเป็นผู้ที่มีหนี้สิน และมีจำนวนผู้ที่มีแนวทางในการแก้ไขปัญหาเรื่องหนี้สิน มีเพียงร้อยละ 38.1

1.3.2 กรรมสิทธิ์และการใช้ประโยชน์ที่ดิน ส่วนใหญ่มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินเป็นของตนเอง ร้อยละ 80.6 มีการเช่าที่ดินเพียง ร้อยละ 78.3 ลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยเพียงอย่างเดียว ร้อยละ 35.5 สำหรับวิธีการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน ร้อยละ 90.3ทำการเปลี่ยนแปลงโดยไม่ต้องปรึกษาหรือขอคำแนะนำจากหน่วยงานใด ในด้านกรรมสิทธิ์ที่อยู่อาศัยและการใช้ประโยชน์ มีเพียงร้อยละ 94.0 และร้อยละ 63.4

1.3.3 ความรู้ ความคิดเห็น เกี่ยวกับการกำหนดเขตพื้นที่สีเขียวและข้อกำหนดผังเมืองรวม กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีความรู้เกี่ยวกับข้อกำหนดเขตพื้นที่สีเขียว ร้อยละ 78.6

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมในเขตพื้นที่สีเขียวนั้นถูกกำหนดให้มีกิจกรรมทางด้านการเกษตรเพียงอย่างเดียว มีเพียงร้อยละ 29.4 ส่วนในเรื่องของข้อกำหนดเกี่ยวกับสิ่งปลูกสร้างที่อยู่อาศัยและสถานที่ราชการ มีความรู้เพียงร้อยละ 68.0 และความรู้เกี่ยวกับการประกอบกิจกรรมประเภทอุตสาหกรรมในเขตพื้นที่สีเขียวนี้ ร้อยละ 68.0 และมีความรู้ในเรื่องข้อบังคับในการตัดแปลงหรือปลูกสร้างอาคารที่มีความสูงเกิน 8-12 เมตร เพียงร้อยละ 72.2 สำหรับการแสดงความคิดเห็นในเรื่องของการกำหนดให้เป็นเขตพื้นที่สีเขียวแล้วจะมีผลต่อประเภทกิจกรรม ร้อยละ 75.4 ความรู้สึกเห็นด้วยในเรื่องการยกเลิกสิทธิในเขตพื้นที่สีเขียว มีเพียงร้อยละ 42.7 แสดงความคิดเห็นในเรื่องของการหาพื้นที่สีเขียวเพิ่มขึ้นทุกๆ ปี ซึ่งจะทำให้เกิดภูมิทัศน์ชุมชน น่าอยู่อาศัย ร้อยละ 75.7 และร้อยละ 93.9 ในส่วนของความคิดเห็นในเรื่องว่ารัฐควรเปิดโอกาสให้เลือกกิจกรรมที่นอกเหนือจากการเกษตรเข้าไปในเขตพื้นที่สีเขียวได้ มีเพียงร้อยละ 20.1 และความคิดเห็นควรมีการพัฒนาและปรับปรุงการใช้ที่ดินในเขตพื้นที่สีเขียวใหม่ ร้อยละ 83.8

1.3.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและอภิปรายผล

1) ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับข้อกำหนดประเภทกิจกรรมในเขตพื้นที่สีเขียว พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับข้อกำหนดในเขตพื้นที่สีเขียว กล่าวคือ ไม่มีผลทำให้ระดับการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงเป็นการปฏิเสธความสัมพันธ์ตัวแปรที่กำหนดไว้

2) ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนปีที่อยู่อาศัยเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับข้อกำหนดประเภทกิจกรรมในเขตพื้นที่สีเขียว พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงเป็นการปฏิเสธความสัมพันธ์ตัวแปรที่กำหนดไว้

3) ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิลำเนาเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับการกำหนดประเภทกิจกรรมในเขตพื้นที่สีเขียว พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความรู้ จึงปฏิเสธความสัมพันธ์ตัวแปรที่กำหนดไว้

4) ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้เกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับข้อกำหนดประเภทกิจกรรมในเขตพื้นที่สีเขียว พบว่า มีความสัมพันธ์กับความรู้ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้แต่ละหมู่บ้านที่แตกต่างกันจะมีผลทำให้ระดับความรู้เกี่ยวกับข้อกำหนดประเภทกิจกรรมในเขตพื้นที่สีเขียว โดยเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้มากกว่า 20,001 บาทขึ้นไป จะมีแนวโน้มที่ความรู้ อยู่ในระดับสูงมากกว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท จึงเป็นการตอบรับความสัมพันธ์ตัวแปรที่กำหนดไว้

2. สรุปภาพรวมการใช้ที่ดินเพื่อกิจกรรมด้านการเกษตร

ผลที่พบจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่า การใช้ประโยชน์ที่ดินด้านการเกษตรในเขตพื้นที่สีเขียวที่ศึกษา ส่วนใหญ่ใช้ที่ดินในการประกอบกิจกรรมด้านการเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ ด้านการเกษตร ด้านการทำประมง ด้านปศุสัตว์ และการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ซึ่งการใช้ที่ดินดังกล่าวสำหรับกิจกรรมบางประเภทที่มีปริมาณความต้องการที่ดินเพิ่มขึ้นและลดลงตามลักษณะของประเภทกิจกรรมที่จะให้ผลตอบแทนต่อการลงทุน ในระยะปี พ.ศ. 2533-2537 ปรากฏว่ามีปริมาณการใช้ที่ดินด้านการเกษตรลดลงจากเดิม ร้อยละ 65 ลดลงเหลือ ร้อยละ 38 แต่พื้นที่ดังกล่าวกลับไปเพิ่มขึ้นในบางกิจกรรม โดยเฉพาะกิจกรรมด้านการประมงซึ่งกำลังเป็นที่นิยมทำกันมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ภายในเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ยืมได้เห็นใบเสร็จรับเงินการคืน

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปรากฏว่ามีการใช้ที่ดินเพิ่มขึ้นสูงถึงร้อยละ 15.8 หรือประมาณ 2,227 ไร่ ของพื้นที่ทั้งหมดต่อปี นอกจากนี้ยังพบปัญหาเกี่ยวกับการได้รับผลกระทบ จากการประกอบกิจกรรมด้านการทำประมง โดยเฉพาะการเลี้ยงกุ้ง และการเลี้ยงปลา เป็นต้น ในเรื่องของสิ่งปลูกต่างๆ แลการประกอบกิจกรรมบางประเภทไม่มีความเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และความไม่เป็นระเบียบจากการใช้ที่ดินซึ่งขาดการวางแผนที่ดี ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำหลักการและเทคนิควิธีการวิเคราะห์หาศักยภาพของพื้นที่เพื่อให้ความเหมาะสมกับประเภทกิจกรรมในเขตพื้นที่สีเขียว โดยใช้เทคนิควิธีการวิเคราะห์แผนภาพเชิงซ้อนมาทำการวิเคราะห์ จากผลวิเคราะห์ครั้งนี้ พบว่า การวิเคราะห์ศักยภาพในเขตพื้นที่สีเขียวที่ศึกษา ต้องอาศัยปัจจัย 4 ตัว คือ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร การเข้าถึงของเส้นทางคมนาคม สมรรถนะดินเพื่อการเกษตร และราคาที่ดินเพื่อการเกษตร มาเป็นเครื่องมือในการหาศักยภาพของพื้นที่ เพื่อจะนำข้อมูลดังกล่าวมาวางแผนปรับปรุงการใช้ที่ดินในเขตพื้นที่สีเขียวใหม่และขอเสนอแนะแนวทางมาตรการในการใช้ผืนที่ดินในเขตพื้นที่สีเขียวใหม่เพื่อนำไปปฏิบัติตรงตามวัตถุประสงค์ จากการวิเคราะห์หาศักยภาพพื้นที่ดังกล่าวผู้วิจัยนำมาสรุปได้เป็น 2 เขตพื้นที่คือ ผังการใช้ที่ดินในเขตพื้นที่สีเขียวเพื่อการเกษตรแบบเข้มข้น และเขตพื้นที่เกษตรแบบเบาบาง

2.1 ข้อเสนอแนะมาตรการในการวางแผนการใช้ที่ดินในเขตพื้นที่เกษตรกรรมแบบเข้มข้น พื้นที่ส่วนนี้จะใช้ประโยชน์เฉพาะด้านการเกษตรให้เป็นไปตามศักยภาพมากที่สุด โดยมีมาตรการดังนี้

ก) เขตพื้นที่เกษตรกรรมแบบเบาบางเป็นพื้นที่สามารถถูกพัฒนาให้กลายเป็นเมืองไปก่อนตามศักยภาพ ซึ่งจะส่งผลต่อเขตเกษตรกรรมแบบเข้มข้นลดลง ดังนั้นในเขตเกษตรกรรมแบบเข้มข้น จึงควรอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินต่อการทำกิจกรรมด้านการเกษตรเท่านั้น

ข) การกำหนดการถือครองที่ดิน เพื่อผลักดันให้มีการขยายพื้นที่เกษตรกรรมออกไป โดยกำหนดให้บุคคลมีพื้นที่ถือครองคนละไม่เกิน 10-15 ไร่ ทั้งนี้เพื่อป้องกันกึ่งก้ำไรที่ดิน ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ในอนาคตได้

ค) ในส่วนของมาตรการ รัฐควรมีการจัดหาพื้นที่ เพื่อนำมาพัฒนาให้เป็นพื้นที่เกษตรกรรมมีการกำหนดบริเวณและขนาดของการใช้ประโยชน์ที่ดินในบริเวณเขตพื้นที่สีเขียว ซึ่งมีการใช้ที่ดินอยู่ 2 ประเภทหลักใหญ่ๆ คือ ใช้เป็นที่อยู่อาศัยและประกอบกิจกรรมด้านการเกษตร เมื่อทำการศึกษาการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรในอดีตถึงปัจจุบัน พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงน้อยมาก เพราะประชาชนสามารถไปใช้ที่ดินในบริเวณใกล้เคียงได้สะดวก ดังนั้น การกำหนดและข้อห้ามในการใช้ที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยและประกอบกิจกรรมด้านการเกษตร ตามขนาดและกำหนดบริเวณทั้ง 2 วิธี จึงไม่น่าเกิดปัญหาการใช้ที่ดินในเขตพื้นที่สีเขียวซึ่งจะเป็นเขตเกษตรกรรมแบบเข้มข้นและเขตเกษตรกรรมแบบเบาบาง

2.2 แนวทางการพัฒนาแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินในบริเวณพื้นที่สีเขียวเพื่อการเกษตร ควรมุ่งเน้นให้ชัดเจนเพื่อการแก้ไขปัญหาด้านการใช้ที่ดิน และเพื่อเป็นการรองรับการขยายตัวเมืองในอนาคต โดยมีแนวทางดังนี้

1) ควรให้มีการกำหนดประเภทกิจกรรมให้เหมาะสมตามศักยภาพและลักษณะของสิ่งแวดล้อมของพื้นที่ ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากร การเอื้ออำนวยของปัจจัยการผลิตที่มีต่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชุมชนเมือง และลักษณะการตั้งถิ่นฐานของประชากร ให้สอดคล้องกับการพัฒนาระบบการคมนาคม สาธารณูปโภค-สาธารณูปการ โดยจำแนกประเภทกิจกรรมต่างๆออกให้ชัดเจนและเร่งดำเนินการ ให้ออกกฎหมายใช้บังคับควบคุมผังเมืองรวม

2) การจัดการด้านสาธารณูปโภค-สาธารณูปการ ได้แก่ การจัดให้มีน้ำประปา ประจำหมู่บ้านเนื่องจากขอข่ายในการให้บริการของอำเภอเมืองจะเชิงเตรา ยังมีขอบเขตจำกัด โดยเฉพาะนอกเขตชุมชนเมืองยังขาดแคลนน้ำประปาเพื่อการอุปโภค-บริโภค หรือเพื่อการเกษตร ดังนั้นจึงควรสนับสนุนข้อเสนอแนะของผังเมืองรวมในปัจจุบันเกี่ยวกับโครงการสร้างเขื่อนมืองกันน้ำเต็มเข้าถึงพื้นที่เกษตรกรรม โครงการอ่างเก็บน้ำคลองสียัด เพื่อสำรองเก็บน้ำในช่วงฤดูแล้ง

3) พัฒนาโครงข่ายการคมนาคม

- เสนอแนะพัฒนาเส้นทางคมนาคมที่มีอยู่เดิม ให้มีความสามารถใช้งานได้ความสะดวกและคล่องตัวรวดเร็ว ในการที่จะนำเอาผลผลิตทางการเกษตรกรรมออกสู่ตลาด

4) การใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำในการพัฒนาการเกษตรส่วนใหญ่จำเป็นต้องอาศัยน้ำเป็นปัจจัยหลัก ดังนั้น เพื่อให้การสอดคล้องกับการพัฒนาด้านการเกษตรกรรมของอำเภอเมืองจะเชิงเตราในอนาคตจึงควรเร่งให้ดำเนินการอนุรักษ์แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ การติดตามตรวจสอบ การเปลี่ยนแปลงและคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำต่างๆ แผนการควบคุมการใช้น้ำ รวมทั้งการกำหนดระยะถอยห่างของพื้นที่ชุมชนตามที่กฎหมายกำหนด

3. ข้อเสนอแนะ

ผลทพบจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษามขอเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

1. รัฐควรมีการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ ความรู้เกี่ยวกับเรื่องของการกำหนดเขตพื้นที่สีเขียวให้ผู้ที่อยู่อาศัยในเขตพื้นที่ดังกล่าวทราบและปฏิบัติตามข้อบังคับ อาจโดยการสื่อสารผ่านหน่วยงานต่างๆ เช่น องค์กรบริหารส่วนตำบล เป็นต้น

2. รัฐควรสนับสนุนในการศึกษาวิจัย แก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการกำหนดวางจัดทำผังการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรในระดับตำบลต่อไป

3. รัฐควรดำเนินการสำรวจจำนวนพื้นที่เกษตรกรรมในเขตพื้นที่สีเขียวเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการจัดทำผังเฉพาะสำหรับเขตพื้นที่สีเขียว

4. รัฐควรมีมาตรการเร่งรัด ในการแก้ไขปัญหา ด้ามลภาวะ เช่น ควรจัดให้มีระบบการบำบัดน้ำเสีย เพื่อเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรสามารถมาใช้บริการจากหน่วยงานของรัฐได้ โดยไม่ต้องไปลงทุนมาก

บรรณานุกรม

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรมพัฒนาที่ดิน แผนการใช้ที่ดินจังหวัดฉะเชิงเทรา, 2527.
- กระทรวงมหาดไทย, สำนักผังเมือง. ผังเมืองรวมฉะเชิงเทราฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 1 กองผังเมืองรวม 2534.
- กระทรวงคมนาคม, การรถไฟแห่งประเทศไทย. สรุปความก้าวหน้าโครงการก่อสร้างทางรถไฟในแผนพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก, 2534 (เอกสารอัดสำเนา)
- เกษตรอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา, สำนักงาน แนวทางการพัฒนาการเกษตรอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา, 2533.
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน พลิกผันศักราชชาติภาคและจังหวัด พ.ศ. 2533.
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน, แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539).
- คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน, กลยุทธ์และแนวทางในการพัฒนาภาคในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539)
- จังหวัดฉะเชิงเทรา, สำนักงาน บรรยายสรุปจังหวัดฉะเชิงเทรา พ.ศ. 2537 (เอกสารอัดสำเนา)
- จังหวัดฉะเชิงเทรา, สำนักงาน, ประวัติมหาดไทยส่วนภูมิภาคจังหวัดฉะเชิงเทรา, 2528.
- ฉัตรชัย พงศ์ประยูร, ภูมิศาสตร์เมือง, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, พ.ศ. 2527.
- ชวาล แพร์ตนกล เทคโนโลยีการวัดผล กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช 2526.
- เชียรศรี วิวิษศรี จิตวิทยาการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2527.
- ที่ดินจังหวัดฉะเชิงเทรา, สำนักงาน, บัญชีราคาที่ดินอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา, 2535. (อัดสำเนา)
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธ์, เทคโนโลยีการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับนักวิจัย, ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2534.
- ประจักษ์ ศกุนตะลักษณ์ เศรษฐศาสตร์เมือง, กรุงเทพมหานคร, สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. ทศนคติ การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย, กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2520.
- ประพันธ์ เสวตนันท์ เศรษฐศาสตร์ภูมิภาค, กรุงเทพมหานคร, สำนักพิมพ์ดวงกมล, 2520.
- ประสาท หลีกศิลา, ชุมชน จาก Man and Society : The Community By Samuel Koeing.
- ปुरुชัย เบียมสมบูรณ์ การวิจัยประเมินผล ตอน 1 คณะรัฐประศาสนศาสตร์, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, มิถุนายน. 2526.
- ฝ่ายวิจัย กองผังเมือง, สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร "งานวิจัยเบื้องต้นเกี่ยวกับความคิดเห็นของเกษตรกร" งานวิจัย กองผังเมือง สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร, 2524.
- พาณิชย์จังหวัด สำนักงาน, ข้อมูลการตลาดประจำปี พ.ศ. 2537.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับบริการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ไพบุลย์ ช่างเขียน "ผังเมืองกรุงเทพมหานคร : ปัญหาและกระบวนการตัดสินใจ รายงานการวิจัยเอกสารประกอบการศึกษาโครงการพัฒนาเมือง คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2523.
- สมชาย เดชพรหมพันธ์ ภูมิศาสตร์เมือง, กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ศิลป์บรรณการ, 2522.
- สมเจตน์ จันทน์วัฒน์ คำบรรยายหลักการใช้ที่ดิน กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, พ.ศ. 2524.
- สุพจน์ บุรพุกสลศรี สถิติการจัดสภาพชุมชนเมือง ภาควิชาคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปกร, 2531.
- สุนีย์ เหมาะประสิทธิ์ สถิติประยุกต์เพื่อการวิจัย กรุงเทพมหานคร สำนักจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวัฒนา ชาดานิติ และสุดา ภิรมย์แก้ว การใช้ที่ดินทางเกษตรกรรม กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- ศุภจิต มโนพิโมกษ์ รายงานวิจัยการวางแผนการใช้ที่ดินในเขตชานเมืองของกรุงเทพมหานคร ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2526.
- อนันต์ ศรีโสภา ทฤษฎีการวัดและการทดสอบ กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2525.
- อภิชาติ วงศ์แก้ว การวางแผนพัฒนาเทศบาลทางด้านกายภาพ โครงการอบรมภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา พ.ศ. 2526 เรื่อง การวางแผนและผังกายภาพสำหรับพนักงานวางแผนระดับท้องถิ่น ภาควิชาผังเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- อภิสิทธิ์ เอี่ยมหน่อ ธรณีวิทยา, กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2519.
- อุตสาหกรรมจังหวัด, สำนักงาน สรุปรเศรษฐกิจอุตสาหกรรมจังหวัดฉะเชิงเทรา, 2527.
- วิทยานิพนธ์**
- จุฑาทิพย์ จุฬพันธ์ การศึกษาเพื่อปรับปรุงแผนการใช้ที่ดินบริเวณพื้นที่สีเขียวฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ การวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต สาขาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2535.
- ชูศักดิ์ วิทยาลัด การศึกษาผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจสังคมของโครงการพัฒนาที่ดิน เพื่อการเกษตรภาคเหนือ : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดเชียงราย วิทยานิพนธ์ สังคมศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2528.
- ฉรงค์ จำเพชร ความรู้และความคิดเห็นของอาสาสมัครชุมชนประเพณี กระทรวงยุติธรรมในการใช้วิธีชุมชนประเพณีต่อผู้กระทำผิดที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายสิ่งแวดล้อม วิทยานิพนธ์ สังคมศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2534.
- ปราณี นันทเสนามาตร การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินจังหวัดสมุทรปราการ วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาผังเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- พรชัย พัฒนบัณฑิต พัฒนาการเศรษฐกิจ กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2523.
- เพิ่มยศ เจริญวงศ์ การศึกษาเพื่อวางแผนแนวทางการใช้ที่ดินเขตรับกลางของกรุงเทพมหานคร ด้านฝั่งธนบุรี พื้นที่กรณีศึกษาเขตราษฎร์บูรณะ วิทยานิพนธ์ ปริญญาการผังเมืองมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เยาวลักษณ์ บุญกิติ ความรู้และทัศนคติต่อนโยบายพื้นที่สีเขียวของผู้อยู่อาศัยในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ สังคมศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2527.

รังสฤษฎ์ งามศิริ การวิเคราะห์เพื่อการจำแนกกลุ่มพื้นที่ประกอบการวางแผนพัฒนาการเกษตร : กรณีศึกษาภาคตะวันออกตอนบน วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาผังเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

รังสรรค์ นันทกาวงค์ การดำเนินการรกร้างพื้นที่เกษตรกรรมชานเมืองกรุงเทพมหานคร : กรณีศึกษาเขตหนองแขม วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาผังเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2531.

เรืองเวทย์ แสงรัตนา ความคิดเห็นและความสนใจของนักเรียนเตรียมทหารเกี่ยวกับการเพิ่มประชากรไทย วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาประชากรศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2522.

วชิรวิวัฒน์ เจริญเรืองวานิชย์ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม เนื่องจากผลการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทสาธารณูปโภค : ศึกษากรณีชุมชนแขวงตลิ่งชัน แขวงฉิมพลี เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ สังคมศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2532.

สมพงษ์ จิรบันดาลสุข "การคาดการณ์ผลกระทบจากการกำหนดพื้นที่สีเขียวบริเวณพื้นที่ด้านตะวันออกของกรุงเทพมหานคร" วิทยานิพนธ์ ปริญญาการผังเมืองมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.

สุวัฒนา สุขใส "นโยบายการใช้ที่ดินในเขตชานเมืองชั้นนอกของกรุงเทพมหานคร : กรณีศึกษาเพื่อเสนอแนะการใช้ที่ดินในเขตลาดกระบัง" วิทยานิพนธ์ ปริญญาการผังเมืองมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.

สุรินทร์ เศรษฐมานิต "ปัญหาเรื่องน้ำเสีย" สัมภาษณ์นครหลวง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515.

อุบล บุญศรี "ผลกระทบของโรงงานอุตสาหกรรมต่อการใช้ประโยชน์ที่ดินและสภาพแวดล้อมในอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา" วิทยานิพนธ์ การวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต สาขาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2537.

อุษณี ภูษัชนิชกุล "ตัวกำหนดผลผลิตภาพทางการเกษตร : ปัจจัยการผลิตเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการผลิตภาพของที่ดิน" วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2437.

วารสาร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ วารสารพัฒนาที่ดิน ปีที่ 17 ฉบับที่ 178 (มีนาคม 2523).

กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม วารสารเส้นทางสีเขียว ราย 4 เดือน ฉบับปฐมฤกษ์ มกราคม - เมษายน 2541, ฝ่ายส่งเสริมการศึกษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม กองส่งเสริมและเผยแพร่ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม.

วารสารการประมง "กลุ่มเกษตรกรประมงดีเด่นทุ่งสุขขลา" อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ปีที่ 50 ฉบับที่ 2 มีนาคม - เมษายน 2540, หน้า. 186.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สารสนเทศภูมิศาสตร์ประมง "การสำรวจจากระยะไกล" (Remote Sensing) สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม, 2540.
- รายงานการวิจัย เอกสารประกอบการศึกษา "ผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร : ปัญหาและกระบวนการตัดสินใจ" โครงการพัฒนาเมือง คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2523.
- ชลิตภากร วีรพลิน และไมตรี เรืองบ่น "พื้นที่สีเขียวของกรุงเทพมหานคร" จุลสารสภาวะแวดล้อม ปีที่ 1 เล่มที่ 6 (ธันวาคม 2525)
- ชูศักดิ์ คงदानนท์ "ปัญหาการใช้ที่ดินต่อการศึกษาเมือง" วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม ฉบับที่ 2 (3 กันยายน พ.ศ. 2522)
- ยุทธศาสตร์ผังเมือง 34 ฉบับพิเศษ ประชาชาติธุรกิจ พฤษภาคม 2534. "ริ้วสีเขียวจะเป็นเครื่องจำกัดการขยายตัวของกรุงเทพมหานคร" ข่าวสารสำนักผังเมือง ฉบับที่ 38 (เมษายน 2524), :36
- ประเสริฐ วิทยารัฐ "แนวโน้มการขยายเมืองขนาดเล็ก" วารสารภูมิศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรจน์ประสานมิตร; 2520.
- ไพบูรณ์ ช่างเรียน "ปัญหาการขยายตัวของเมืองในสหรัฐอเมริกา" วารสารสังคมศาสตร์ Vol.v1, No.3 (กรกฎาคม 2512) P.92-96.
- วีรวัฒน์ ปภัสโร "รัฐธรรมนูญกับสิ่งแวดล้อม" วารสารเครือข่ายสิ่งแวดล้อม ปีที่ 4 ฉบับที่ 5/2541 ฝ่ายความร่วมมือภาคเอกชน กองส่งเสริมและเผยแพร่ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม.
- อนุชา กุลวิสุทธิ "ธุรกิจสังหาริมทรัพย์ทางเลือกที่น่าสนใจในการลงทุนธุรกิจที่ดิน" ปีที่ 5 ฉบับที่ 27; 2532 หน้า 69-74.

เอกสารราชการ

- ข้อบัญญัติผังเมืองรวมจังหวัดฉะเชิงเทรา ว่าด้วยเรื่องการกำหนดบริเวณพื้นที่สีเขียวการใช้หรือการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน หรือกิจกรรมบางประเภทในท้องที่เขตพื้นที่สีเขียว อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา ปี พ.ศ.2534 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติมข้อบัญญัติผังเมืองรวมจังหวัดฉะเชิงเทรา ปี พ.ศ.2537 ข้อมูลสถิติตัวเลขจากฝ่ายทะเบียนราษฎรสำนักงานที่ว่าการอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา, และสำนักงานที่ดินอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา
- ข้อสรุปข้อราชการของจังหวัดฉะเชิงเทรา สำนักงานจังหวัด ฝ่ายแผนและโครงการ ปี พ.ศ. พ.ศ.2537.
- ข้อมูลสถิติตัวเลขจาก กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย พ.ศ.2537.
- ประเสริฐ ตปนียางกูร. ดร. 2539, ระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (EMS) เอกสารประกอบการสัมมนา (ISO 14000) กับการอยู่รอดของภาคอุตสาหกรรมไทย "สมาคมที่ปรึกษาสิ่งแวดล้อมไทย ณ อาคารฐานเศรษฐกิจ, กรุงเทพฯ, 31 สิงหาคม 2539. 15 หน้า.
- วีระชัย นาควิมลย์วงศ์ และคณะ "การเปลี่ยนสิทธิเข้าทำประโยชน์ที่ดินของเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน" เอกสารวิจัย ฉบับที่ 77 สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตร (ต.ค.2533)
- สมร มุตตามระ. รศ. 2539. ธุรกิจกับสิ่งแวดล้อม เอกสารประกอบการสัมมนา "ISO 14000 กับการอยู่รอดของภาคอุตสาหกรรมไทย" สมาคมที่ปรึกษาสิ่งแวดล้อมไทย ณ อาคารฐาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เศรษฐกิจ, กรุงเทพฯ, 31 สิงหาคม 2539. 6 หน้า.

สมาคมเศรษฐศาสตร์เกษตรแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ เอกสารประกอบการสัมมนา "อนาคตการเกษตรไทยในภาวะวิกฤตสิ่งแวดล้อม" ในหัวข้อ การผลิตสินค้าด้านการประมง ปศุสัตว์และป่าไม้ เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2540 โรงแรมเซ็นทรัลพลาซ่า ลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร.

สิ่งพิมพ์

ข่าวสารสำนักผังเมือง ฉบับที่ 38 เมษายน 2524 หน้า 36.

ข่าวสารการเกษตร "สถานการณ์ข้าวนาปรัง ปี 2541 ฉบับที่ 434 ปีที่ 18 บัณฑิตแรก เดือน มีนาคม พ.ศ.2541.

ข่าวสารประมง ปีที่ 21 ฉบับที่ 10 ตุลาคม 2540 "เลี้ยงปลาสลบกับการปลูกพืช" หน้า 15. หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ประจำวันที่ 14 พฤษภาคม 2541 หน้า.3 "เตรียมคุมการเลี้ยงกุ้งกุลาดำบนบก"

หนังสือพิมพ์"มติชน" ประจำวันที่ 12 มิถุนายน 2541 หน้า.1,24 "ชะลอคำสั่งห้ามเลี้ยงกุ้งในแหล่งน้ำจืด 13 จังหวัด".

หนังสือพิมพ์ "มติชน" ประจำวันที่ 21 กรกฎาคม 2541 หน้า.20 "ต้นโครงการปลูกผักสวนครัวรองรับน้ำท่วมตงงาน 10 จังหวัด".

หนังสือพิมพ์ "ประชาชาติธุรกิจ" ประจำวันที่ 10 - 13 กันยายน 2541 หน้า.6 "จำแนกพื้นที่เลี้ยงกุ้ง 8 จังหวัด แยกเขตน้ำจืดและน้ำกร่อยออกจากกัน".

Bernstein, I.N. and Freeman, H.F. Academic and Entrepreneurial Research. (New York : Russel Sage, 1975)

Brian McLoughlin Control and Urban planning, (London : Faber and Faber Limit ed, 1973.

Boyce, Ronald R. The Bases of Economic Geography, (2nd ed.) New York Holt, Rinehart and Winston, 1976.

Cahpin, STEWART F. URBAN LANDUSE PLANNING ILLINOIS : University of Illinois Press, 1965.

Chapin, Stuart, Jr. Urban Land Use Planning. 2nd.ed. Urbana: University of illinois Press 1965.

Chatfield, Christopher. Statistics for Technology. 3rd.ed. London : Chapman and Hall. 1983.

Foley, Donald L. Controlling London's Growth. United State of America : Univer sity of California press, 1963.

Fredric j. obson Green Belt Cities Second printed, USA.: Schocken, 1971. Golony, Gideon "New Tow In-City : New Urban Venture". In New - Town planning principles and practies. New York : A Wiley - In terscience publication, 1976.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- Good, Carter v. Dictionary of Education. Tokyo: McGraw - Hill Kogakusha, Ltd., 1973.
- Goodman, William I. Principle and Practices of Urban. Washington, D.C. : The International City Manager's Association, 1968.
- H. Damin. Land Policies Urban Growth Oxford London England : Pergamon press Ltd., 1977.
- Hoer, Edgar M. An Introduction to Regional Economics, (2nd.ed.) New York : Alfred A. Knopf, 1975.
- Hoy, Don R. Geography of Development : A World Regional Approach, New York : Macmillan, 1978.
- Hoyt, H. The Structure and Growth of Residential Neighborhoods in American Cities. Washington : Government Printing office, 1939.
- Hubbert, M. King. (ed) World Energy Resources, Tenth Common Wealth Mining and Metallurgical Congress, Ottawa (Canada), 1974.
- Hyman, Herbert H. et al. Applications of Methods of Evaluation: Four Studies of the Encampment for citizenship. (Berkeley University of California press, 1962)
- Impens, Robert and Stenback - Fermor, Karine. "Role and Impact of Green Spaces in Urban planning". The Environment of Human Settlements ed. by Pierre Laconte. London : Pergamon press, 1976.
- Isard, Walter. Methods of Regional Analysis, Cambridge: M.I.T. Press, 1960.
- Ingsley Davis; "The Urbanization of the Human Population", The City in Developing Countries (New - York : Random House, 1970) p.184.
- John D. Herbert. Urban Planning in Development Countries. Frederick A. Praeger, Publishers.
- Kingsley Davis, "The Origins and Growth of Urbanization in the World " American Journal of Sociology (March, 1955) P.34.
- Kolars, John F. and Nystuen, John D. The Study of Location Culture and Environment, New York : McGraw Hill, 1974.
- Lean, W. and Goodall, B "Land Use within and Urban Area". In Aspects of Land Economics. London : The Pitman press, 1977.
- Lloyd, Peter E. and Dicken, Peter. Location in Space, (2nd.ed.) New York: Harper & Row, 1977.
- Louis Wirth "Urbanism of A Way of Life, "The American Journal of Sociology, Vol : x iv. No.1 (July 1938) P.1-20.
- Mocine, Corwin R. "Suburban Development Problems". In planning 1955. Illinois : American Society of planning officials, 1956.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- Northam, Ray M. Urban Geography. New York : John Wiley and Sons, 1975.
- Parker, Geoffrey. The Geography of Economics, London : Longman, 1974
- Ratcliffe, John. "The Emergence of Modern Town planning" In An Introduction to town and Country planning. 2nd ed. London : Hutchinson & co. (publishers) Ltd., 1975.
- Richard Munton. Londons green belt : Containment In Practice London England : George Allan & Unwin Ltd., 1983.
- Rutman, L. Planning and Evaluation Study "In Evaluation Research Method : A Basic Guide", ed. by L. Rutman California : Russell Sage, 1972.
- Samsak Srisontisuk. "The Comparative Analysis of Urbanism in Thai and Us. Communities" Unpublished Ph.D. Dissertation, Manhattan, Ks, Kansa State University, 1981.
- Stephen A. Stoneburn. Modern College Sociology (New York : Barrister Publishing Co; 1967) pp.93-97.
- Strahler, A.N. and Strahler, A.H. Geography and Man's Environment, New York: John Wiley, 1977.
- Suchman, Edward A. Evaluative Research. New York : Russell Sage Foundation, 1967.
- Taylor, G. Urban Geography. New York : MC Graw Hill Book Company, 1964.
- Thomas, Wyndham. "Britain New Town". New Town in Natural Development, ed. by working party "New Town". United Kingdom, 1980.
- Waties Bryan, Wheeler, K.S. and Giggs, J.A. Patterns and Problems in World Agriculture Leicester : Blond Educational Ltd; 1971.
- Wampold, Bruce E. and Cliftord J. Drew. Theory and Application of Statistics. New York : Mcgraw Hill. 1990.
- Walsh, Anthony. Statistics Methods for the Social Sciences: With Computer Applications. New York : Harper & Row. 1990.
- Webster, Donald H. Urban planning and Municipal public Policy. New York : Harper & Raw, Publishers, 1958.
- William H. Whyte. The Last Landscape New York USA. : Doubleday & Company, INC., 1968.
- White, Michelle J. "Self - Interest in the Suburbs: The Trend Toward No - Growth Zoning". New Strategic perspectives on Social policy United States of America : pergamon press, 1981.

ภาคผนวก

- กฎกระทรวงข้อบังคับใช้ในเขตผังเมืองรวมจังหวัดฉะเชิงเทรา
- ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- ประกาศจากคณะรัฐมนตรี
- แบบสอบถาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กฎกระทรวง
ฉบับที่ 31 (พ.ศ. 2531)
ออกตามความในพระราชบัญญัติการผังเมือง
พ.ศ. 2518.

อาศัยอำนาจตามความใน มาตรา 5 และ มาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. กฎกระทรวงนี้มีอายุห้าปี

ข้อ 2. ให้ใช้ผังเมืองรวม บังคับในท้องที่ตำบล วังตะเคียน ท่าไข่ บ้านใหม่ โสธร หน้าเมือง บางต้นเบ็ด บางพระ และ เมืองฉะเชิงเทรา อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ภายในแนวเขตตามแผนที่ท้ายกฎกระทรวงนี้

ข้อ 3. การวางและจัดทำผังเมืองรวมตามกฎกระทรวงนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา การดำรงรักษาเมืองและบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบท ในด้านการใช้ประโยชน์ ในทรัพย์สิน การคมนาคมและการขนส่ง การสาธารณสุข โภค บริการสาธารณะและสภาพแวดล้อมใน บริเวณที่เป็นแนวเขตตาม ข้อ 2 ให้สอดคล้องกับการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกให้เป็น แหล่งอุตสาหกรรมหลักและอุตสาหกรรมต่อเนื่องตามแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ข้อ 4. ผังเมืองรวมตามกฎกระทรวงนี้ มีนโยบายและมาตรการการเพื่อจัดระบบการใช้ประโยชน์ที่ดินให้มีประสิทธิภาพสามารถรองรับ และสอดคล้องกับการขยายตัวของชุมชนในอนาคต ส่งเสริมและพัฒนา เศรษฐกิจและ โครงข่ายบริการสาธารณะ โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

(1) ให้ชุมชนเมืองเป็นศูนย์กลางการบริการ การปกครอง การศึกษา และการคมนาคมขนส่งของจังหวัดฉะเชิงเทราและภาคตะวันออก

(2) ส่งเสริมการพัฒนาด้านที่อยู่อาศัย และพาณิชย์กรรมให้สอดคล้องกับการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งตะวันออก

(3) ส่งอุตสาหกรรมเกษตร อุตสาหกรรมเกี่ยวกับธุรกิจการประมง อุตสาหกรรม การบริการ และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

(4) พัฒนาด้านบริการสังคม การสาธารณสุข โภคและสาธารณูปการให้เพียงพอ และได้ มาตรฐาน

(5) ควบคุมสภาพแวดล้อมของชุมชนเมืองให้เหมาะสม

ข้อ 5. การใช้ประโยชน์ที่ดินภายในเขตผังเมืองรวม ให้เป็นไปตามแผนผังกำหนดการ ใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภท แผนผังแสดง โครงข่ายการคมนาคมและขนส่งและราย การประกอบผังท้ายกระทรวงนี้

ข้อ 6. การใช้ประโยชน์ที่ดินตามแผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ได้จำแนกประเภท ท้ายกฎกระทรวง ให้เป็นไปดังต่อไปนี้

(1) ที่ดินหมายเลข 1.1 ถึงหมายเลข 1.14 ที่กำหนดไว้เป็นสีเหลืองให้เป็นที่ดินประ เภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย

(2) ที่ดินบริเวณหมายเลข 2.1 ถึงหมายเลข 2.20 ที่กำหนดไว้เป็นสีส้มให้เป็นที่ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง

(3) ที่ดินหมายเลข 3.1 ถึงหมายเลข 3.7 ที่กำหนดไว้เป็นสีแดงให้เป็นที่ดินประเภทพาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก

(4) ที่ดินหมายเลข 4 ที่กำหนดไว้เป็นสีม่วงให้เป็นที่ดินประเภทอุตสาหกรรมและคลังสินค้า

(5) ที่ดินหมายเลข 5 ที่กำหนดไว้เป็นสีม่วงอ่อนให้เป็นที่ดินประเภทอุตสาหกรรมเฉพาะกิจ

(6) ที่ดินหมายเลข 6.1 ถึงหมายเลข 6.8 ที่กำหนดไว้เป็นสีเขียวให้เป็นที่ดินประเภท

ชนบทและเกษตรกรรม

(7) ที่ดินหมายเลข 7.1 ถึงหมายเลข 7.4 ที่กำหนดไว้เป็นสีเขียวอ่อนให้เป็นที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

(8) ที่ดินหมายเลข 8.1 ที่กำหนดไว้เป็นสีเขียวมะกอก ให้เป็นที่ดินประเภทสถานบันการศึกษา

(9) ที่ดินหมายเลข 9.1 ถึง หมายเลข 9.10 ที่กำหนดไว้เป็นสีฟ้า ให้เป็นที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและการประมง

(10) ที่ดินหมายเลข 10.1 ถึง หมายเลข 10.15 กำหนดเป็นสีเทาอ่อนให้เป็นที่ดินประเภทสถาบันศาสนา

(11) ที่ดินหมายเลข 12 ถึง หมายเลข 12.17 ที่กำหนดไว้เป็นสีน้ำเงิน ให้เป็นที่ประกอบสถาบันราชการ การสาธารณูปโภคและการสาธารณูปการ

ข้อ. 7. ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อยให้ใช้ประโยชน์เพื่อการอยู่อาศัยเป็นส่วนใหญ่ โดยให้ใช้พื้นที่เพื่อการอยู่อาศัย การสาธารณูปโภคและการสาธารณูปการไม่น้อยกว่า ร้อยละ 85 ของที่ดินประเภทนั้นในแต่ละบริเวณ และห้ามใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการตามที่กำหนด ดังต่อไปนี้

(1) โรงงานทุกประเภท เว้นแต่โรงงานที่ประกอบกิจการโดยไม่ก่อเหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขหรือไม่เป็นพิษต่อชุมชนหรือสิ่งแวดล้อม

(2) คลังเชื้อเพลิงเพื่อการขายส่ง

(3) คลังวัตถุระเบิด

(4) กำจัดมูลฝอย

ข้อ. 8. ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง ให้ใช้ประโยชน์เพื่อการอยู่อาศัยส่วนใหญ่โดยให้ใช้พื้นที่เพื่อการอยู่อาศัย การสาธารณูปโภคและสาธารณูปการไม่น้อยกว่า 70 ของที่ดินประเภทนั้นในแต่ละบริเวณและห้ามใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการตามที่กำหนดดังต่อไปนี้

(1) โรงงานทุกประเภท เว้นแต่โรงงานที่ประกอบกิจการโดยไม่ก่อเหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขหรือไม่เป็นพิษต่อชุมชนหรือสิ่งแวดล้อม

(2) คลังเชื้อเพลิงเพื่อการขายส่ง

(3) คลังวัตถุระเบิด

(4) เลี้ยงม้า โค กระบือ สุกร แพะ แกะ ห่าน เป็ด หรือไก่ เพื่อการค้า หรือโดยก่อให้เกิดเหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

(5) ไซโลเก็บผลผลิตการเกษตร

(6) กำจัดมูลฝอย

(7) ซอขายเศษวัสดุ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่ลงนามไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ.9 ที่ดินประเภทพาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อพาณิชยกรรมและการอยู่อาศัยเป็นส่วนใหญ่ โดยให้ใช้พื้นที่เพื่อพาณิชยกรรมและการอยู่อาศัย การสาธารณูปโภคและการสาธารณูปการไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 ของที่ดินประเภทนี้ในแต่ละบริเวณและห้ามใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการตามที่กำหนดดังต่อไปนี้

(1) โรงงานทุกประเภทเว้นแต่โรงงานที่ประกอบกิจการ โดยไม่ก่อเหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขหรือไม่เป็นพิษต่อชุมชนหรือสิ่งแวดล้อม

(2) คลังเชื้อเพลิงเพื่อการขายส่ง

(3) คลังวัตถุระเบิด

(4) เลี้ยงม้า โค กระบือ สุกร แพะ แกะ ห่าน เป็ด หรือไก่ เพื่อการค้า หรือโดยก่อกำเนิดเหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

(5) ไซโลเก็บผลผลิตการเกษตร

(6) ส้วมหรืออาบส้วม

(7) กำจัดมูลฝอย

(8) ซ่อมแซมเศษวัสดุ

ข้อ.10 ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมคลังสินค้า ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการอุตสาหกรรมและคลังสินค้า การสาธารณูปโภคและการสาธารณูปการไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของที่ดินประเภทนี้ในแต่ละบริเวณและห้ามใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการที่กำหนด ดังต่อไปนี้

(1) สถานสงเคราะห์หรือรับเลี้ยงคนชรา

(2) สถานสงเคราะห์หรือรับเลี้ยงเด็ก

(3) ส้วมหรืออาบส้วม

ข้อ.11 ที่ดินประเภทอุตสาหกรรมเฉพาะ คือ ให้ใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่ออุตสาหกรรมการเกษตร อุตสาหกรรมเกี่ยวกับธุรกิจการประมง อุตสาหกรรมบริการและคลังสินค้าเป็นส่วนใหญ่ โดยให้ใช้พื้นที่เพื่ออุตสาหกรรมการเกษตร อุตสาหกรรมเกี่ยวกับธุรกิจประมง อุตสาหกรรมบริการที่ประกอบการโดยไม่เป็นมลพิษต่อชุมชนหรือสิ่งแวดล้อม คลังสินค้า การสาธารณูปโภคและการสาธารณูปการ ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 75 ของที่ดินประเภทนี้ในแต่ละบริเวณและห้ามใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการที่กำหนด ดังต่อไปนี้

(1) โรงงานทุกประเภทเว้นแต่โรงงานที่ประกอบกิจการ โดยไม่ก่อเหตุรำคาญตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขหรือไม่เป็นพิษต่อชุมชนหรือสิ่งแวดล้อม

(2) สถานสงเคราะห์หรือรับเลี้ยงคนชรา

(3) สถานสงเคราะห์หรือรับเลี้ยงเด็ก

(4) ส้วมหรืออาบส้วม

ข้อ.12 ที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม ให้ใช้ประโยชน์เพื่อเกษตรกรรมส่วนใหญ่ โดยใช้พื้นที่เกษตรกรรมหรือเกี่ยวข้องกับการเกษตรกรรม การสาธารณูปโภคและการสาธารณูปการไม่น้อยกว่า ร้อยละ 65 ของที่ดินประเภทนี้ ในแต่ละบริเวณและห้ามใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อกิจการที่กำหนด ดังต่อไปนี้

(1) จัดสรรที่ดินเพื่อประกอบการพาณิชยกรรมหรือประกอบอุตสาหกรรม

(2) โรงงานทุกประเภท เว้นแต่โรงงานที่ประกอบกิจการโดยไม่เป็นมลพิษต่อชุมชนหรือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สิ่งแวดลอม

ข้อ. 13 ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้ใช้ประโยชน์เพื่อนันทนาการหรือเกี่ยวข้องกับนันทนาการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมหรือสาธารณูปโภคเท่านั้น

ข้อ. 14 ที่ดินประเภทสถานบันการศึกษา ให้ใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาหรือเกี่ยวข้องกับการศึกษา หรือสาธารณูปโภคเท่านั้น

ข้อ. 15 ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและการประมง ให้ใช้ประโยชน์เพื่อการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ทำเทียบเรือประมง หรือสาธารณูปโภคเท่านั้น

ข้อ. 16 ที่ดินประเภทสถานบันศาสนาให้ใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาหรือเกี่ยวข้องกับการศาสนา การศึกษา หรือสาธารณูปโภคเท่านั้น

ข้อ. 17 ที่ดินประเภทสถานบันราชการ การสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ให้ใช้ประโยชน์เพื่อกิจการของรัฐ กิจการที่เกี่ยวกับการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการเท่านั้น

ข้อ. 18 ให้มีอำนาจหน้าที่ในการอนุญาตก่อสร้างอาคาร หรือประกอบกิจการในเขตผังเมืองรวมปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎกระทรวง

ให้ไว้ ณ วันที่ 27 พฤษภาคม พ.ศ. 2530

พลเอก ประจวบ สุนทรากร
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม
ในบริเวณจังหวัดฉะเชิงเทรา

พ.ศ. 2540

อาศัยอำนาจตามความใน มาตรา 45 แห่งพระราชบัญญัติ ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม โดยให้ความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติและ โดยได้รับการอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 2 กันยายน พ.ศ. 2540 ออกประกาศกำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ในบริเวณจังหวัดฉะเชิงเทราดังต่อไปนี้

ข้อ. 1 ให้พื้นที่ที่กำหนดให้เป็นเขตควบคุมพิเศษ ตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2525) ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เรื่อง กำหนดให้ท้องที่จังหวัดฉะเชิงเทราเป็นเขตควบคุมมลพิษเป็นเขตพื้นที่ให้ใช้มาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศดังนี้

ข้อ. 2 ในพื้นที่ตาม ข้อ. 1 ห้ามก่อสร้างอาคารหรือห้ามตัดแปลงหรือเปลี่ยนการใช้อาคารให้เป็นอาคารดังต่อไปนี้

(1) โรงงานอุตสาหกรรมทุกประเภทหรือทุกชนิด เว้นแต่ในบริเวณพื้นที่ฝั่งตะวันออกของถนนสุขุมวิท ให้มีโรงงานอุตสาหกรรมได้เฉพาะโรงงานอุตสาหกรรมตามประเภทหรือชนิด ขนาด และข้อกำหนดเพิ่มเติม ตามบัญชีท้ายประกาศนี้เท่านั้น

(2) สถานที่บรรจุก๊าซหรือสถานที่เก็บก๊าซตามกฎหมายว่า ด้วยการบรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลว เว้นแต่ในบริเวณพื้นที่ฝั่งตะวันออกของถนนสุขุมวิท

(3) อาคารปัสสาวะเพื่อการค้า เว้นแต่อาคารปัสสาวะ เพื่อการค้าที่มพื้นที่ทุกชั้นในหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันไม่เกิน 20 ตารางเมตร ซึ่งต้องตั้งห่างจากแหล่งน้ำสาธารณะหรือบ่อน้ำเพื่อการบริโภคไม่น้อยกว่า 30 เมตร รวมทั้งต้องมีบ่อกรอง และบ่อน้ำบำบัดมูลสัตว์และน้ำทิ้งตลอดจนต้องมีมาตรฐานควบคุมการปล่อยทิ้งของเสียให้เป็นไปตามมาตรฐานของทางราชการด้วย

(4) สุสานและฌาปนสถานตามกฎหมายว่าด้วยสุสานและฌาปนสถาน

ข้อ. 3 ภายใต้บังคับ ข้อ. 2 ในพื้นที่ตาม ข้อ. 1 บางส่วน ที่วัดจากแนวฝั่งชายทะเลเข้าไปในแผ่นดินเป็นระยะ 100 เมตร ห้ามก่อสร้างอาคารหรือตัดแปลงอาคารให้เป็นอาคารที่มีความสูงเกิน 14 เมตร ที่มีระยะห่างจากแนวชายฝั่งทะเลน้อยกว่า 20 เมตร และมีที่ว่างอันปราศจากสิ่งปกคลุมน้อยกว่าร้อยละ 30 ของพื้นที่ที่อนุญาตก่อสร้างอาคารนั้น

การวัดความสูงของอาคารให้วัดจากระดับพื้นดินถึงส่วนที่สูงที่สุดของอาคาร

ข้อ. 4 ในพื้นที่ตาม ข้อ. 1 ห้ามกระทำหรือประกอบกิจการ ดังต่อไปนี้

(1) การทำเหมือง

(2) การขุดหรือตัดกรวด หิน ดิน ทราย หรือลูกรัง เพื่อการค้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- (3) ก๊าซหรือลำเรียงวัตถุอันตรายโดยใช้ระบบท่อขนส่ง
- (4) การถม ปิกกั้น หรือปรับพื้นที่ ซึ่งทำให้แหล่งน้ำสาธารณะดินเงินหรือเปลี่ยนทิศทาง
- (5) การปล่อยมลพิษลงสู่แม่น้ำหรือทะเล เว้นแต่เป็นกรณีที่ได้ผ่านการบำบัดตามมาตรฐานของทางราชการแล้ว

การกระทำหรือประกอบกิจกรรมตามวรรคหนึ่งที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายอยู่ก่อนแล้ววันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการต่อไปได้จนกว่าจะสิ้นกำหนดระยะเวลาที่ได้รับอนุญาต

ข้อ.5 ให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนที่ก่อสร้างอาคาร หรือดำเนินการโครงการหรือประกอบกิจการในพื้นที่ตาม ข้อ 1 เสนอรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น หรือรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม แล้วแต่กรณี ต่อสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระเบียบปฏิบัติที่กำหนดใน มาตรา 46 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 ดังต่อไปนี้

- (1) โรงงานฆ่าสัตว์ให้จัดทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น
- (2) การก่อสร้างอาคาร หรือดำเนินการโครงการหรือประกอบกิจการดังนี้ ให้จัดทำ

รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ก. อาคารสูงหรืออาคารขนาดใหญ่พิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

ข. การจัดสรรที่ดินตามกฎหมายว่า ด้วยการคุ้มครองการจัดสรรที่ดินที่มีจำนวนที่ดินแปลงย่อยตั้งแต่ 100 แปลงขึ้นไป หรือมีเนื้อ 19 ไร่ขึ้นไป

ค. โรงงานปรับปรุงคุณภาพของเสียรวมทั้งความสามารถในการบำบัดน้ำเสียได้ตั้งแต่ 3,000 ลูกบาศก์เมตรต่อวันขึ้นไป หรือมีปริมาณมูลฝอยตั้งแต่ 50 ตัน ต่อวันขึ้นไป

การตัดแปลงหรือการเปลี่ยนการใช้อาคารที่กำหนดไว้ใน ข้อ (1) และ (2) ให้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งด้วย

ข้อ.6 ให้มีผู้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับควบคุมอาคารหรือประกอบกิจการใดๆ ในเขตพื้นที่ตามข้อ 1 ปฏิบัติการให้เป็นไปตามมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมที่กำหนดไว้ในที่ประกาศนี้

ข้อ.7 ประกาศนี้ใช้บังคับได้มีกำหนดห้าปี นับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ.2540 เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ.2540

ยิ่งพันธ์ มนะสิการ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

บัญชี 1 ท้าย

ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม
เรื่อง กำหนดพื้นที่และมาตรฐานการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ในบริเวณจังหวัดฉะเชิงเทรา
พ.ศ.2540

ลำดับที่	ประเภทหรือชนิดโรงงาน	ขนาดโรงงาน	ข้อกำหนดเพิ่มเติม
1	โรงงานประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับผัก พืช หรือ ไม้ผล เฉพาะการถนอมผัก หรือผลไม้โดยวิธีกวน ตากแห้ง ดอง หรือทำให้เยือกแข็งโดยฉับพลันหรือเหือดแห้ง	ทุกชนิด	และต้องไม่ใช่พื้นที่เสี่ยงหรือ กลายเป็นเชื้อเพลิง
2	โรงงานประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับ เมล็ดพืช หรือหัวพืชอย่างใดอย่าง หนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้ (1) การบ่มหรือบดเมล็ดพืชหรือหัวพืช (2) การผลิตอาหารสำเร็จรูปจาก เมล็ดพืชหรือจากหัวพืช	ทุกชนิด	และต้องไม่มีหม้อไอน้ำเครื่อง จักรไม่เกิน 20 แรงม้าขึ้นไป แต่ไม่เกิน 50 แรงม้าและคน งานไม่เกิน 20 คนขึ้นไป แต่ ไม่เกิน 50 คน
3	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับ อาหารจากแป้งอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้ (1) การทำขนมปังหรือขนมเค้ก (2) การทำขนมปังหรือขนมปังกรอบ (3) การทำผลิตภัณฑ์อาหารจากแป้ง เป็นเส้น เมล็ด หรือขน	ทุกชนิด	
4	โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับชาว กาแฟ โกโก้ ช็อคโกแลต หรือขนม หวานอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ (1) การคั่ว บด หรือปนกาแฟหรือทำกาแฟ (2) การบด หรือการเคลือบถั่วหรือเมล็ดผลไม้ ด้วยน้ำตาล กาแฟ โกโก้ หรือช็อคโกแลต	ทุกชนิด	เครื่องจักรตั้งแต่ 5 แรงม้าขึ้นไป แต่ไม่เกิน 50 แรงม้าและ คนงานตั้งแต่ 7 คนขึ้นไป แต่ไม่เกิน 50 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกาศกระทรวง เกษตรและสหกรณ์

เรื่อง กำหนดเขตเกษตรเศรษฐกิจสำหรับธุรกิจการเลี้ยงสัตว์

พ.ศ. 2536

(ฉบับแก้ไขปรับปรุง)

.....

โดยที่การเลี้ยงสัตว์ของประเทศไทยในปัจจุบัน เป็นอุตสาหกรรมเกษตรที่มีความสำคัญมาก ไม่แพ้การปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ เพราะมีการพัฒนาในด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ การเลี้ยงสัตว์ภายในประเทศจึงได้ขยายตัวรวดเร็วและกว้างขวางอย่างมากโดยไม่มีขอบเขตจำกัดจึงเกิดภาวะการผลิตเนื้อสัตว์เกินความต้องการของตลาดภายในประเทศและตลาดต่างประเทศ ทำให้ราคาเนื้อสัตว์ขายได้ในระดับต่ำ ผู้เลี้ยงสัตว์เป็นจำนวนมากไม่เพียงพอที่จะสนองความต้องการของตลาดซึ่งจากการที่ไม่มีหลักเกณฑ์ในการประกอบธุรกิจการเลี้ยงสัตว์เช่นนี้ ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยและผู้เลี้ยงสัตว์ประเทศอิสระหรือประเทศรายย่อยเป็นจำนวนมาก

ฉะนั้น เพื่อให้มีมาตรการในการวางแผนการประกอบธุรกิจการเลี้ยงสัตว์ให้มีปริมาณสอดคล้องกับความต้องการของตลาดในแต่ละช่วงล่วงหน้า ตลอดจนให้มีความมั่นคงและแน่นอนในการประกอบธุรกิจดังกล่าว สมควรกำหนดเขตเกษตรเศรษฐกิจสำหรับธุรกิจการเลี้ยงสัตว์ เพื่อก่อให้เกิดการระดมกำลังคนและงบประมาณสำหรับการบริหาร และส่งเสริมแก่ผู้ประกอบการเลี้ยงสัตว์ให้บังเกิดผลประโยชน์มากที่สุด รวมทั้งเพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่จำกัดให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นด้วย

อาศัยอำนาจตามความใน มาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติเศรษฐกิจการเกษตร พ.ศ. 2522 รัฐมนตรีว่าการกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ ตามมติคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ออกประกาศกำหนดให้ท้องที่จังหวัด ทุกจังหวัดที่พระราชอาณาจักรเป็นเขตเกษตรเศรษฐกิจสำหรับการเลี้ยงสัตว์

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2536

ชวน หลีกภัย

(นายชวน หลีกภัย)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวง เกษตรและสหกรณ์

ประกาศจากคณะรัฐมนตรี

เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม พ.ศ.2541

มีมติห้ามเลี้ยงกิ้งก่าดำในพื้นที่น้ำจืด ซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ กรมควบคุมมลพิษ กรมพัฒนาที่ดิน กรมชลประทาน กรมประมง สำนักนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ได้ตั้งหลักเกณฑ์เพิ่มเติม ในการพิจารณาพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมในการเลี้ยงกิ้งก่าดำ ในกรณีพื้นที่คาบเกี่ยวระหว่างพื้นที่น้ำจืดและพื้นที่น้ำกร่อยไว้ 6 ประการ คือ

1. ความมีศักยภาพความเค็มเดิมลึกกว่า 1.5 เมตร
2. มีพื้นที่น้ำจืดที่ราบนดินและน้ำใต้ดิน
3. อยู่ในเขตพื้นที่ชลประทาน
4. อยู่ในเขตพื้นที่คนกินน้ำ เค็มป้องกันไว้
5. เป็นพื้นที่ที่ได้อำนาจความเหมาะสมสำหรับการเพาะปลูกตามสมรรถนะของดินไว้แล้ว
6. นโยบายระดับจังหวัดหรือประเทศในการใช้ที่ดินดังกล่าว อาทิการใช้พื้นที่ตามเกษตร

แผนใหม่ โดยหลักเกณฑ์การจำแนกพื้นที่จะใช้ในเขต 8 จังหวัด ที่มีลักษณะของน้ำทะเลท่วมถึง ได้แก่ นครนายก ฉะเชิงเทรา ชลบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม สมุทรปราการ ปราจีนบุรี และ กรุงเทพมหานคร

สำหรับจังหวัดฉะเชิงเทรา ได้กำหนดอำเภอสนามชัยเขตและ อำเภอบ้านค่าย เป็นเขตห้ามเลี้ยงกิ้งก่าดำในพื้นที่น้ำจืด เพราะพื้นที่ดังกล่าว เป็นพื้นที่น้ำจืดและเขตป่าสงวน สำหรับพื้นที่คาบเกี่ยวน้ำจืดและน้ำเค็ม รัฐบาลได้มอบหมายให้แต่ละจังหวัดพิจารณาตนเองว่าพื้นที่ใดควรเลี้ยงและพื้นที่ใดไม่ควรเลี้ยง โดยยึดหลัก มาตรา 9

กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

แบบสอบถามโครงการวิจัย
เรื่อง การศึกษาประเภทกิจกรรมในเขตพื้นที่สีเขียวเพื่อการวิเคราะห์ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดิน
ของอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะทราบข้อมูลเกี่ยวกับประเภทกิจกรรม ในเขตพื้นที่สีเขียวของตำบลคลองนาและตำบลบางไผ่ เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดินของอำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา
2. คำตอบในแบบสอบถามจะนำไปใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น ซึ่งจะไม่มีผลกระทบต่อท่าน เพราะจะนำเสนอข้อมูลเป็นค่าสถิติทั้งหมด ดังนั้น จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านได้กรุณาตอบคำถามทุกข้อตามความเป็นจริง
3. แบบสอบถามทั้งหมดมี 5 ตอน ได้แก่
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบ
 - ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการกำหนดเขตพื้นที่สีเขียว
 - ตอนที่ 3 ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ
 - ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการครอบครองที่ดินและที่อยู่อาศัย
 - ตอนที่ 5 ข้อมูลทางด้านสังคม
4. ผู้วิจัยใคร่ขอ ขอบคุณท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและส่งคืนตามกำหนดเวลา ไว้ ณ. ทนด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(3) ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ

12. อาชีพหลักของท่านในปัจจุบัน
 --1. เกษตรกรรม --2. ค้าขาย --3. รับจ้างทั่วไป
 --4. รับราชการ --5. อยู่บ้านเฉย --6. ทำงานในโรงงาน
13. ท่านประกอบอาชีพนี้มานานเป็นระยะเวลาเท่าไร
 --1. น้อยกว่า 1 ปี --2. ระหว่าง 1-2 ปี --3. ระหว่าง 3-5 ปี
 --4. มากกว่า 5 ปีขึ้นไป
14. สาเหตุที่ท่านเปลี่ยนมาประกอบอาชีพนี้ในปัจจุบันเพราะ
 --1. ไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง --2. อาชีพเดิมมีรายได้น้อย
 --3. ทนต้อภัยเช่าที่ดินทำกิน --4. ได้ผลผลิตไม่คุ้มค่าต่อการลงทุน
 --5. ต้องการจัดสรรหรือขายที่ดิน --6. ไม่ได้เปลี่ยนอาชีพใหม่
15. รายได้ของครัวเรือนของท่านโดยเฉลี่ยมีรายได้เดือนละ
 --1. ต่ำกว่า 3,000 บาท --2. ระหว่าง 3,001-6,000 บาท
 --3. ระหว่าง 6,001-9,000 บาท --4. สูงกว่า 9,000 บาทขึ้นไป
16. ในอนาคตท่านคิดจะ เปลี่ยนอาชีพใหม่บ้างหรือไม่
 --1. ไม่คิดจะ เปลี่ยนแปลงอาชีพ เพราะ.....
 --2. คิดที่จะ เปลี่ยนแปลงอาชีพใหม่เพราะ.....
17. ปัจจุบันท่านมีปัญหาในการประกอบอาชีพอย่างไร (กรณีประกอบอาชีพเกษตรกรรม)
 --1. ไม่มีปัญหา --2. มีปัญหาเกี่ยวกับ.....
18. ท่านคิดว่าการกำหนดเขตพื้นที่สีเขียวมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงเรื่องรายได้ของครัวเรือน
 () ลดลง
 --1. ไม่มีผล --2. มีผลต่อรายได้ในทาง () เพิ่มขึ้น () คงเดิม
19. ปัจจุบันครัวเรือนของท่านมีการใช้จ่ายในด้านใดมากที่สุด
 --1. ด้านบริโภค --2. ที่อยู่อาศัย (ซ่อมแซม ต่อเติม สร้างใหม่)
 --3. นำมาลงทุนประกอบอาชีพ --4. ผ่อน/ซื้อที่ดินแปลงใหม่
 --5. ผ่อน/ซื้อบ้านใหม่ --6. อื่นๆ.....
20. ปัจจุบันท่านมีการออมทรัพย์หรือไม่
 --1. มี ประมาณ.....บาท/เดือน --2. ไม่มีการออม
21. ท่านมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับรายจ่ายในด้านอุปโภค-บริโภคอย่างไร
 --1. ไม่มีปัญหา --2. มีปัญหา แก้ไขโดย.....
22. ปัจจุบันท่านมีหนี้สินหรือไม่
 --1. ไม่มีหนี้สิน --2. มีหนี้สินจากการ () กู้ ()

(4) ข้อมูลเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ในการครอบครองที่ดินและที่อยู่อาศัย

23. ปัจจุบันท่านมีที่ดินเป็นของตนเองหรือไม่
 --1. ไม่มี --2. มี จำนวน.....ไร่.....ตารางวา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

24. ท่านเช่าที่ดินบางหรือไม่
- 1. ไม่ได้เช่า --2. เช่าที่ดินจำนวน.....ไร่.....ตารางวา
() โดยเสียค่าเช่าที่ดินปีละ.....บาท
() โดยไม่เสียค่าเช่าที่ดิน
- 3. อาศัยที่ดินทำกินและพักอาศัย
25. ลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน
- 1. ใช้เป็นที่อยู่อาศัย จำนวน.....ไร่.....ตารางวา
--2. ใช้เป็นที่เพาะปลูกพืช จำนวน....ไร่.....ตารางวา
--3. ใช้ในการทำปศุสัตว์ จำนวน.....ไร่.....ตารางวา
--4. ใช้ในการทำประมง จำนวน.....ไร่.....ตารางวา
--5. ใช้เป็นโรงงานแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร จำนวน....ไร่
--6. ปล่อยเป็นที่ว่างเปล่าโดยไม่ได้ใช้ประโยชน์ จำนวน....ไร่
--7. อื่นๆ.....จำนวน....ไร่
26. ปัจจุบันราคาที่ดินที่ท่านครอบครองอยู่ มีราคาไร่ละ.....บาท
ท่านคิดว่าราคาคงกล่าวประเมินจาก
- 1. ราคาซื้อขายในตลาดที่ดิน --2. ราคาประเมินของทางราชการเป็นหลัก
--3. ราคาที่พี่ชื้อมาเสนอให้ --4. ประเมินจากภาษีบำรุงท้องที่
27. การกำหนดพื้นที่สีเขียวในข้อกำหนดผังเมืองรวมทำให้ราคาที่ดินถูกต่ำลงกว่าปกติ
- 1. ไม่มีผลกระทบต่อราคาที่ดิน --2. มีผลกระทบต่อราคาที่ดินลดลง
28. ท่านมีการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินหรือไม่หลังจากมีข้อกำหนดเขตพื้นที่สีเขียว
- 1. ไม่ได้เปลี่ยนแปลงเพราะปฏิบัติระเบียบข้อบังคับผังเมืองรวมที่ประกาศใช้
--2. มีการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินเนื่องจาก.....
29. ท่านคิดที่จะมีการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ท่านครอบครองอยู่บ้างหรือไม่
- 1. ไม่คิดเปลี่ยนแปลงเพราะ.....
--2. คิดที่เปลี่ยนแปลงเพราะ.....
30. กรณีท่าน ต้องการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินท่านจะมีวิธีการอย่างไร
- 1. ขอคำปรึกษาผังเมืองจังหวัด --2. ไม่มีวิธีการปรึกษาใคร
--3. ถือว่าเป็นสิทธิส่วนบุคคล --4. อื่นๆ.....
31. กรรมสิทธิในการครอบครองที่อยู่อาศัย
- 1. เป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยเอง --2. เช่าอยู่ โดย () ไม่เสียค่าเช่า
() เสียค่าเช่า.....
32. การใช้ประโยชน์จากที่อยู่อาศัย
- 1. ใช้เป็นที่พักหลบนอนอย่างเดียว --2. ใช้ประกอบการค้าอย่างเดียว
--3. ใช้เป็นที่สำนักงาน --4. ใช้เป็นที่เก็บวัสดุอุปกรณ์
--5. อื่นๆ.....
33. ปัจจุบันท่านมีการปรับปรุงอาคารที่อยู่อาศัยบ้างหรือไม่
- 1. ไม่คิดที่ปรับปรุงเพราะ.....
--2. คิดที่จะปรับปรุงเพราะ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(5) ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ

34. ท่านคิดว่า การกำหนดเขตพื้นที่สีเขียวในตำบลที่ท่านอาศัยอยู่จะมีผลทำให้คนในชุมชนนั้นอพยพย้ายถิ่นออกนอกเขตพื้นที่สีเขียว
- 1. ใช่ เพราะ..... --2. ไม่ใช่ เพราะ.....
35. กรณีเกิดการเจ็บป่วยขึ้นภายในครอบครัวท่านจะเดินทางไปใช้บริการทางการแพทย์ที่ใด
- 1. ร้านขายยาทั่วไป --2. ศูนย์อนามัยที่อยู่ใกล้บ้าน
--3. คลินิกใกล้บ้าน --4. โรงพยาบาลในเมือง
36. ปกติท่านซื้อหาอาหารและของใช้ที่จำเป็นจากแหล่งใด
- 1. ร้านค้าย่อยในหมู่บ้าน --2. รถเร่ขายภายในหมู่บ้าน
--3. เดินทางเข้าไปซื้อในเมือง --4. ผักบุคคคลื่นซื้อ
37. ปัจจุบันภายในชุมชนที่ท่านอยู่อาศัยประสบปัญหาสภาพแวดล้อมที่สำคัญและมีความรุนแรงได้แก่
- 1. ไม่มีปัญหา --2. ปัญหาเกี่ยวกับน้ำเน่าเสีย
--3. ปัญหาขยะมูลฝอย --4. ปัญหากลิ่นเหม็นและฝุ่นละออง
38. ท่านคิดว่าข้อบัญญัติในการกำหนดเขตพื้นที่สีเขียวของผังเมืองรวมน่าจะมีผลต่อการประกอบประเภทกิจกรรมต่างๆที่ควรจะได้รับ
- 1. มีผล เพราะเป็นข้อบังคับของกฎหมายที่ประกาศใช้
--2. ไม่มีผล เพราะเขตพื้นที่สีเขียวสามารถยืดหยุ่นได้ตลอดเวลา
40. ปัจจุบันภายในตำบลที่ท่านอยู่อาศัย การให้บริการของรัฐด้านสาธารณูปโภค-สาธารณูปการมากน้อยเพียงใด

ประเภทสาธารณูปโภคสาธารณูปการ	ไม่มี	มี		
		พอเพียง	ไม่พอเพียง	ไม่ใช่
- ไฟฟ้า	()	()	()	()
- น้ำประปา	()	()	()	()
- โทรศัพท์สาธารณะ	()	()	()	()
- การสื่อสารไปรษณีย์	()	()	()	()
- ตลาดจำหน่ายสินค้าและอาหาร	()	()	()	()
- สถานีตำรวจ	()	()	()	()
- รถโดยสารประจำทาง	()	()	()	()
- ศูนย์บริการสาธารณสุข	()	()	()	()
- ถนนลาดยางในหมู่บ้าน	()	()	()	()
- สวนสาธารณะ	()	()	()	()
- แหล่งน้ำชลประทาน	()	()	()	()
- โรงเรียนในหมู่บ้าน	()	()	()	()

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

41. ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดเขตพื้นที่สีเขียว

ข้อความ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
- การกำหนดเขตพื้นที่สีเขียวไว้เป็นการป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เป็นมลพิษได้อีกทางหนึ่ง	()	()
- การกำหนดเขตพื้นที่สีเขียวทำให้ประชาชนที่อยู่ในเขตนั้นเกิดความรู้สึกว่าถูกจำกัดสิทธิในการใช้ประโยชน์ที่ดิน	()	()
- บริเวณที่ถูกกำหนดเป็นเขตพื้นที่สีเขียวไว้แล้วควรที่ได้รับการอนุรักษ์ไม่ให้มีการเปลี่ยนแปลง	()	()
- ในแต่ละปีควรมีการกำหนดเขตพื้นที่สีเขียวเพิ่มขึ้นเพื่อใช้เป็นเขตเกษตรกรรม	()	()
- การกำหนดเขตพื้นที่สีเขียวเหมือนเป็นการจำกัดสิทธิในการเลือกประเภทกิจกรรมมาใช้ในเขตพื้นที่ได้	()	()
- ควรให้มีการยกเลิกเขตพื้นที่สีเขียวในแต่ละปีเพราะพื้นที่ดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา	()	()
- วิถีชีวิตของคนที่อยู่อาศัยในเขตพื้นที่สีเขียวจะไม่ตัดทอนกับคนในเมือง	()	()
- การกำหนดเขตพื้นที่สีเขียวจะส่งผลให้ราคาที่ดินต่ำกว่าความเป็นจริงเพราะเป็นพื้นที่ใช้ทำการเกษตร	()	()
- ไม่ควรมีการกำหนดเขตพื้นที่สีเขียวในจังหวัดที่เป็นภาคอุตสาหกรรม	()	()
- ไม่ควรมีข้อจำกัดเกี่ยวกับประเภทกิจกรรมเพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ประชาชนเลือกประเภทกิจกรรมที่ตนเองสนใจมาประกอบอาชีพ	()	()

ชื่อผู้ให้การสัมภาษณ์.....

สิ้นสุดการสัมภาษณ์เมื่อเวลา.....น.

ประวัติผู้เขียน

นายวีระ ศิริผล เกิดเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2500 ตำบล บางปลาสร้อย อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์ จากวิทยาลัยครูเทพสตรี ปีการศึกษา 2533 และสำเร็จการศึกษา พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต สาขา การจัดการพัฒนาสังคม จากสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) เมื่อปีการศึกษา 2538 เข้ารับการศึกษาต่อระดับปริญญาโท หลักสูตรการวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวางแผนชุมชนและสภาพแวดล้อม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในปี พ.ศ.2535

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้